

ZPRAVODAJ

ČESKÉHO SVAZU CHOVATELŮ MASNÉHO SKOTU

ROČNÍK XIX. • PROSINEC 2012 • ČÍSLO 4

Z OBSAHU:

- Seriál: Jak se žije českým chovatelům masného skotu – XIX. díl
- Angus show se vydařila na jedničku
- Chov krav bez tržní produkce mléka v Ústeckém kraji
- Očekávaná spolehlivost hodnocení masného skotu
- Sommet de l'Élevage v říjnu 2012

Vážené chovatelky, vážení chovatelé,

rok se opět chýlí ke svému konci a k tomuto období neodmyslitelně patří i bilancování. I já se proto na několika následujících řádcích o to pokusím, byť ve velmi zhuštěné formě.

Pokud bych měl tento rok charakterizovat jedním slovem, tak jako nejvýstižnější mě napadá výraz „chaos“. Rok 2011 je rokem mnoha změn, ale i zmatků, a to nejenom na naší politické scéně, ale bohužel i v oblasti zemědělských dotací. Za vše stačí zmínit příklady s do této chvíle nejasným výkladem toho, co je z pohledu kontrolních orgánů považováno za řádně nahlášené tele do ústřední evidence u dotací poskytovaných na masná telata z tzv. článku 68, diskuze nad výplatou to-up a jejich modulace a v neposlední řadě novinka v podobě odložení výplaty plateb v LFA oblastech. Vedle politických diskuzí nad konečnou podobou DPH, jsou toto příklady toho, jak je pro chovatele složité či téměř nemožné v tomto nečitelném prostředí dělat nějaká zásadnější ekonomická rozhodnutí.

Pevně věřím, že naopak změny a nové aktivity, do kterých jsme se zapojili my, jsou pro chovatele pozitivní a že je ocení. Zcela novou činností, o které již v minulosti proběhlo na půdě svazu mnoho diskuzí, je zapojení svazu do obchodních aktivit. Letošní rok lze z tohoto pohledu považovat za přelomový, neboť rozhodnutím výboru, jsme v polovině roku zahájili obchodování s skotem. Jak jsme již několikrát uvedli – chceme chovatelům nabídnout alternativu ke komerčním subjektům, ale rozhodně je nehodláme do obchodů se svazem nutit. Chceme zkrátka nabídnout jinou cestu, pokud chovatelé z jakýchkoliv důvodů nejsou se svým současným obchodním partnerem spokojeni. Do této chvíle se nám již podařil zrealizovat vývoz několika kamionů jatečného a zástavového skotu a momentálně finišujeme s přípravou exportu plemenných jalovic.

Druhou aktivitou, která sice není zcela nová, ale teprve letos bychom měli vidět první výsledky, je naše zapojení do mezinárodního odhadu plemenných hodnot – projektu Interbeef. V současné době probíhá pilotní zpracování plemenných hodnot pro odstavové hmotnosti, zatím pro plemena charolais a limousine. Na tomto místě nemá cenu se rozepisovat o detailech, neboť by mi na to ani jedna stránka nestačila, a proto zájemce o tuto problematiku odkážu na zářijový zpravodaj, kde byl na toto téma zveřejněn celý článek.

Důležitá změna byla na žádost chovatelů učiněna také v případě testování a výběrů plemenných býků – od příštího roku budou býci vybíráni čtyřikrát ročně, poprvé pak už v únoru. Jak se tento systém v praxi osvědčí teprve ukáže čas, ale slibujeme si od toho rovnoměrnější nabídku plemenů v průběhu celého roku, zejména pak v období, kdy je o ně největší zájem.

Na poli výstavnictví pak zcela jistě byla přelomovou akcí speciální výstava plemene aberdeen angus „1. jihočeská angus show“. Jelikož se tato výstava konala až po uzávěrce našeho zářijového čísla, tak reportáž z této akce přinášíme až v tomto zpravodaji. Pozornost si zaslouhuje rovněž i brněnská výstava Techagro, která se však letos omezila pouze na ukázkou masných plemen. O to větší význam přikládáme příštímu ročníku národní výstavy, která se bude konat v termínu 27.–30. 6. 2013. V současné době probíhají mezi BVV a všemi spolupřadatelé intenzivní diskuze nad přípravou této akce, včetně finančního rámce. Nejpozději koncem roku chceme zveřejnit jasné podmínky, aby se měl každý chovatel možnost v dostatečném předstihu rozhodnout, zda se výstavy aktivně zúčastní či nikoliv.

Závěrem mi dovolu, abych z tohoto místa poděkoval všem chovatelům, kteří se aktivně zapojují do svazových a klubových aktivit a pomáhají tak šířit dobré jméno masného skotu. Poděkování si jistě zaslouží i celý tým pracovníků svazu, kteří jsou vám vždy k dispozici a pevně věřím, že jste s jejich službami spokojeni.

A na úplný závěr už nezbyvá víc než popřát Vám a Vaším blízkým krásné a klidné prožití vánočních svátků, hodně štěstí, zdraví, zdravého optimismu, pohody a rovněž mnoho pracovních i osobních úspěchů v následujícím roce.

To Vám za celý kolektiv pracovníků svazu přeje

Kamil Malát

ZPRAVODAJ ČSCHMS

časopis Českého svazu chovatelů masného skotu Praha
číslo 4/2012 – ročník XIX.

OBSAH

Aktuálně.....	4
Aktivity ČSCHMS 2012	5
Jak se žije českým chovatelům masného skotu	6
Jaromír Šeda: Rodina je základ stáda	6
Jak si slovit jelena v Rychlebských horách aneb simentálové z Nové Vody.....	10
Angus show se vydařila na jedničku	14
Chov krav bez tržní produkce mléka v Ústeckém kraji (konference Šluknov).....	24
Na zkušenou do Irska	30
Jemnost a křehkost hovězího lze určit již u syrového masa.....	32
Očekávaná spolehlivost hodnocení masného skotu	34
Podzimní výjezd Junior teamu, téma: Pastviny a vše co s nimi souvisí.....	36
Sommet de l'Élevage v říjnu 2012.....	38
Nová generace elektrických ohradníků = nové možnosti jejich využití.....	42
Optimální pomoc při porodu v chovu masných krav	44
8. ročník European Angus Forum	46
19. světový simentálský kongres.....	49
Základní výběry plemenných býků – rok 2012	50
Naskladnění OPB I. a II. turnus	54
Termíny základních výběrů a dražeb v roce 2013.....	54
Galerie nejlépe hodnocených býků – III. turnus	55
Výsledky kontroly užitkovosti za období 1. 10. 2011–30. 9. 2012	55
Recept – Hovězí svíčková s bylinkovou krustou, chřestem a bolzánskou omáčkou	58

Adresa svazu

Těšnov 17, 117 05 Praha 1

Tel.: 221 812 865 • e-mail: info@cschms.cz, www.cschms.cz

Číslo účtu: 123459399/0800 • IČO: 00536903 • DIČ: CZ00536903

Kontakty na pracovníky svazu

• předseda:

Ing. Miroslav Vráblík
Budovatelská 1096, 374 01 Trhové Sviny
email: vrablik@cschms.cz, tel.: 724 007 863

• ředitel:

Kamil Malát
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
email: info@cschms.cz, malat@cschms.cz,
tel.: 724 007 860

• tajemník:

Ing. Pavla Vydrová
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
email: vydrova@cschms.cz, tel.: 724 229 094

• plemenná kniha, fakturace:

Anna Stará
Krátká 167, 410 02 Lovosice
email: stara@cschms.cz, tel.: 724 073 641

inspektoři svazu:

- **západní Čechy** – Karel Melger
Velké Dvorce 64, 348 06 Přimda
email: melger@cschms.cz, tel.: 602 445 453
- **střední a severní Čechy** – ing. Hubert Herrmann
Matoušova 10, 150 00 Praha 5
email: herrmann@cschms.cz, tel.: 724 057 090
- **jižní Čechy** – ing. Vít Čepelák
Horská 69, 381 01 Český Krumlov
email: cepelak@cschms.cz, tel.: 724 007 861
- **východní Čechy** – Jan Kopecký – ředitel plemenné knihy
Osík 201, 569 67 Osík u Litomyšle
email: kopecky@cschms.cz, tel.: 724 007 862
- **Morava** – Bc. Radek Dobeš
Voskovcova 2, 779 00 Olomouc
email: dobes@cschms.cz, tel.: 724 073 640

Titulní strana – hlavní fotka: Herefordské plemence na chovu Jana Zatloukala
(foto: Karel Melger)

Titulní strana – malá fotka: Plemenný býk Uzel Nečtinský (ZLM 023), vybrán do plemenitby 17. 05. 2012
(foto: Karel Melger)

Vnitřní obálka – Charolais na chovu Jana Zatloukala (foto: Karel Melger)

Vydavatel nenese odpovědnost za údaje a názory autorů ani jazykovou správnost příspěvků.
Zpravodaj ČSCHMS je zapsán v evidenci MK ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14344.
Tisk: Ekonoprint, Praha – www.ekonoprint.cz
Neprodejné. Pro členy ČSCHMS a PK zdarma.

Novinky v projektu Interbeef

Na konci září a na začátku října tohoto roku došlo k významnému pokroku v **projektu Interbeef**, který by měl zajistit pro chovatele z jednotlivých členských zemí výsledky mezinárodní genetické evaluace pro masná plemena. V září byla odeslána data pro pilotní zpracování mezinárodní genetické evaluace pro přepočtené odstavové hmotnosti. V této fázi se zatím jedná o výpočet pro plemena charolais a limousine. Data z České republiky byla bez výhrad přijata.

Byla ustavena technická komise Interbeef, ve které je silné zastoupení z ČR (jeden člen z Českomoravské společnosti chovatelů a dva členové z Výzkumného ústavu živočišné výroby). Technická komise plánuje jednání 6. a 7. prosince ve Švédsku, kde by jedním z hlavních bodů měla být diskuse o výsledcích pilotního zpracování mezinárodní genetické evaluace pro přepočtené odstavové hmotnosti a další praktické otázky spojené s touto problematikou. Jedná se zejména o statistické analýzy výsledků, stanovení pravidel pro publikování, stupnice, na které budou výsledky publikovány a celá řada dalších okruhů. Další jednání reprezentantů z jednotlivých zemí je plánováno na leden 2013 v Londýně. Znamená to, že **na konci tohoto nebo na začátku příštího roku by měly být k dispozici první praktické výstupy.**

Velice dobře se vyvíjí i výzkumné aktivity dalších znaků a vlastností. Výzkumný tým z ČR, který bude zodpovědný za mezinárodní genetickou evaluaci pro obtížnost porodů, v současné době jedná o otázkách spojených se strukturou vět, přenosu dat a o plánování jednotlivých kroků výzkumu obtížnosti porodů pro Interbeef v ČR.

Národní výstava hospodářských zvířat 2013

Po velmi úspěšných dvou předchozích národních výstavách hospodářských zvířat a zemědělské techniky se v příštím roce brány brněnského výstaviště opět otevrou pro všechny chovatele, pěstitele a příznivce zemědělství. V pořadí již třetí ročník této národní výstavy se uskuteční v termínu **27.–30. června 2013**. V současné době probíhají intenzivní jednání nad podmínkami účasti pro jednotlivé chovatele, včetně finančních aspektů. V nejbližší době kompletní podmínky včetně přihlášky a další potřebných informací zveřejníme na webových stránkách. Již nyní je však nutné upozornit, že oproti minulým ročníkům dojde k jistým omezením (finančního charakteru) ve vztahu k hrazení stravování či ubytování a také veterinárních zkoušek. V případě dopravy zajišťované organizátorem se uvažuje o příspěvku každého chovatele max. do výše 1000/vystavené zvíře (netýká se telat vystavených jako doprovod matky). Důvodem pro tyto kroky jsou nejasnosti ohledně výše státního příspěvku na organizaci této výstavy. Novinkou by také mělo být přesunutí všech hospodářských zvířat (s výjimkou koní) do pavilonu „P“, přičemž rozsah expozice masného skotu by měl zůstat na obdobné úrovni jako v roce 2011, tj. cca 250 kusů.

Seznam nových členů svazu a plemenné knihy od 1. 9. 2012

Montážně obchodní firma s.r.o., Bučický Mlýn, PK DD, BB, MM, VV
ERC s.r.o. Pardubice, PK WA
Langer Radek, Ostrata, Řádné + PK HI
Kačerovský Jan, Ing., Břilice, Řádné + PK CH
Roden Karel, Skrýšov, Zájmové
Bovet a.s. Sloupnice, Horní Sloupnice, PK WA
JUDr. Eva Zajíčková, Ph.D., Č. Krumlov, Řádné – PK AA
ENVIMEA s.r.o., Český Krumlov, Řádné – PK AA
Němec Eduard, Ludvíkovice, Řádné – PK LI
ZD Jinín, Jinín, PK LI a CH
Farma Čapí hnízdo, a.s., Dvůr Semtín 1, PK WA
Čarvašová Milada, Guty 53, Řádné – PK HI
Bronec Kamil, Střížov, Řádné – PK HI
Ekofarma Kozojedy s.r.o., Rataje nad Sázavou, Řádné – PK AA

Brabcová Ludmila, Bělce, Zájmové
Raabová Marcela, Ing., Střeziměřice, Řádné – PK AA
Švejda Jan, Klečany, Řádné – PK LI
Harvalík Radek, Kratušín, Řádné – PK PI
Sůra Rychard, Kadaň, PK TL
Pospíšil Radek, Koblasko, Řádné – PK HE
SWONIA, a.s., Praha 7, Řádné – PK HI
Šimunek Jiří, Velká Úpa, Zájmové
Procházka David, Stříbrná Skalice, Řádné – PK CH
Voráček Přemysl, Mičovice, Řádné – PK GA

Aktivity ČSCHMS 2012

Září

- 1. 9. předseda byl hostem pořadu Přímá linka vysílaného Českým rozhlasem České Budějovice
- 1.–2. 9. návštěvy chovů masného skotu se zástupci z Bosny a Hercegoviny (Malát)
- 31. 8.–4. 9. účast na výstavě „1. jihočeská angus show“ konané v rámci veletrhu Země Živitelka v Českých Budějovicích
- 6. 9. výstava Radešinská Svratka s ukázkou plemene masný simentál (Kopecký, Malát)
- 11. 9. jednání zdravotní komise chovatelský svazů, Žďár nad Sázavou (Malát)
- 12. 9. IX. Mrákovská výstava holštýnského skotu (Melger)
- 14. 9. chovatelský den Vojenský lesů a statků sp., Malý Hlavákov (Malát)
- 17.–20. 9. účast na pre-tour konané v rámci Světového kongresu plemene simentál (fleckvieh), Německo (Kopecký, Hořák, Žížala, Chytil)
- 17.–21. 9. zájezd estonských chovatelů masného skotu (Malát)
- 20. 9. III. mezinárodní konference chovatelů masného skotu ve Šluknově (Vydrová, Vráblík, Herrmann)
- 21. 9. jednání Klubu chovatelů francouzských rustikálních plemen (Bučický mlýn)
- 22. 9. „Den francouzského masného skotu“, Pojedy (Malát, Kopecký, Herrmann)
- 25. 9. seminář „Šlechtění masného skotu“, jednání Klubu chovatelů LI, BA, BM a asociace AA, jednání výboru ČSCHMS (Skalský Dvůr)
- 26. 9. Výroční členská schůze ČSCHMS (Skalský Dvůr)

Další zářijové aktivity:

- Odeslání dat do projektu Interbeef pro pilotní výpočet plemenných hodnot pro odstavové hmotnosti pro plemene LI a CH
- Obchodní aktivity spojené s prodejem zástavového skotu
- Příprava semináře na Skalském Dvoře
- Dokončování, tisk a rozeslání III. Zpravodaje pro rok 2012
- Tisk a rozeslání publikace „Uzávěrky kontroly užitkovosti masných plemen skotu za rok 2011“
- Administrace dotací na kontrolu užitkovosti
- Tisk kalendáře pro rok 2013

Říjen

- 1. 10. porada zaměstnanců svazu, Hradištko
- 15.–20. 10. třetí turnus výběrů plemenných býků
- 18. 10. jednání Rady SEUROP při MZe, Praha (Malát)
- 19. 10. aukce plemenných jalovic, OPB Cunkov
- 22.–23. 10. zájezd chovatelů plemene charolais z Norska (Malát)
- 25. 10. jednání Klubu chovatelů plemene masný simentál, Rokliny (Malát, Vydrová, Kopecký, Melger)
- 25. 10. jednání Rady plemenné knihy piemontese
- 26. 10. chovatelský den na farmě pana Reinolda, Stará Červená voda (Malát, Vydrová, Kopecký, Melger)
- 29. 10. pracovní jednání se Svazem marginálních oblastí (Malát, Vráblík)
- 31. 10. přednáška k problematice masného skotu na semináři pořádaném Zemědělským svazem, Starý Jičín – Palačov (Vráblík)

Další říjnové aktivity:

- Příprava materiálů pro čtvrté číslo svazového zpravodaje 2012
- Aktualizace plemenných hodnot a databáze služby webKUMP
- Příprava a zajištění semináře „Pastviny a vše co s nimi souvisí“ pro junior team
- Informování o dotační politice a zdravotních opatřeních týkající se masného skotu

Listopad

- 1. 11. jednání dozorčí rady Českomoravské společnosti chovatelů a.s., Hradištko (Malát)
- 1. 11. pracovní porada zaměstnanců ČSCHMS, Hradištko
- 3. 11. seminář pro členy Junior teamu na téma „Pastviny a vše co s nimi souvisí“, Statek Prak (Malát, Vydrová, Kopecký, Vráblík)
- 6. 11. jednání výboru ČSCHMS (Hradištko)
- 8. 11. členská chůze Sdružení východočeských chovatelů, Kolesa (Malát)
- 15. 11. jednání Rady plemenné knihy plemene limousine (Nový Jičín)
- 15.–16. 11. klub chovatelů plemene charolais, farma manželů Hatlákových a Penzion Podmitrov (Malát, Vydrová, Kopecký)
- 14.–15. 11. (teorie) a 21. 11.–22. 11. 2012 (praxe) – kurz hodnotitelů masového dobytka – pro slovenské bonitéry, pořadatel ZCHMD a Plemenářské služby SR (Kopecký, Šeba)
- 20. 11. výstavní výbor k přípravě národní výstavy hospodářských zvířat v Brně 2013, Brno (Malát, Kopecký)
- 20. 11. jednání rady plemenné knihy aberdeen angus, Jindřichův Hradec
- 22. 11. jednání Unie chovatelů, VÚŽV Praha-Uhřetěves (Malát)
- 25.–26. 11. jednání pracovní skupiny pro hovězí maso pro organizaci Copa-Cogeca, Brusel (Vráblík)

Další listopadové aktivity:

- Obchodní aktivity spojené s prodejem zástavového a plemenného skotu
- Příprava materiálů pro IV. číslo svazového zpravodaje + PF 2013
- Informování o dotační politice a zdravotních opatřeních týkající se masného skotu

Jak se žije českým chovatelům masného skotu

Zdravím všechny chovatele a ostatní členy Svazu, v dnešním čísle vás, jako obvykle, seznámíme se dvěma farmami. První reportáž je z chovu mladého zemědělce pana Jaromíra Šedy, na kterého převedla hospodářství v roce 2002 jeho maminka, paní Jaromíra Šedová, která je členkou svazu již od roku 1993. Rodina hospodaří na samotě nedaleko Žamberka, od prvo-počátku je věrná masnému plemeni limousine, se kterým mají bohaté zkušenosti. Druhým farmářem, kterého vám v dnešním čísle představíme, je pan Manfréd Reinold, který je z pohledu chovu masného skotu také mladým chovatelem, i když generačně má před panem Jaromírem Šedou náskok. To ale nemění nic na tom, že se farma, fungující v krásných, ale nelítostných horských podmínkách Jeseníků (Stará Červená Voda), má čím pochlubit nejen co do kvality chovaných zvířat plemene masný simentál. S historií i současným stavem farmy vás seznámí Ing. Pavel Káčer, který byl u „zrodu“ tohoto chovu.

Příjemné čtení vám přeje Pavla Vydrová

REPORTÁŽ Z CHOVU:

Jméno: Jaromír Šeda
Obec: Helvíkovice (samota Dolní Dvůr)
Okres: Ústí nad Orlicí
Nadmořská výška: 440 m nad m.
Chované plemeno: limousine (LI),
kříženko ČESTR
V plemenných knihách: limousine
Členem svazu: od října 1993
Základní stádo: 40 ks + 1 býk
v přirozené plemenitbě
**Zemědělská půda (trvalé travní
porosty – TTP):** cca 140 ha
z toho 100 ha TTP
V systému ekologického zemědělství:
NE
WEB: připravuje se

Jaromír Šeda: Rodina je základ stáda

Ukázková farma rodinného typu pana Jaromíra Šedy se nachází na spojnici mezi Vamberkem a Žamberkem. Po „jedenáctce“, pět kilometrů před Žamberkem, sjíždíte z kopce mezi lesy barvícími se podzimem do zlaté barvy a pak se před vámi otevře malebný prostor udržovaných pastvin a luk a po levé straně, hned vedle hlavní silnice, se vyloupne samota Dolní Dvůr, jsme u cíle. Zvu vás na příjemné povídání s členy rodinného klanu Šedových, majiteli jednoho z nejstarších hospodářství s chovem plemene limousine v České republice.

Z historie hospodářství

V roce 1925 odkoupil dědeček paní Jaromíry Šedové, pan Robert Rössler, toto hospodářství o výměře 19,5 ha zemědělské půdy jako zbytkový statek po pozemkové reformě. Samota měla odnepaměti své označení Dolní Dvůr, číslo popisné Helvíkovice 1, tehdy okres Žamberk. Historie místních

stavení ale sahá, dle doložitelných pramenů, až do 13. století.

Do roku 1949 pan Rössler soukromě hospodařil, ale v 50. roce se musel na dva roky vystěhovat a stal se ředitelem státního statku Králíky a všechny jeho pozemky byly převedeny na JZD. Do roku 1969 drželo družstvo Helvíkovice na Dolním Dvoře chov skotu, jalovice se tu pásly na okolních pastvinách a byla zde také karanténní stáj pro zástavové býky a jalovice na prodej. Majetek byl rodině vrácen až po roce 1989.

Jak to všechno začalo

Paní Šedová, maminka Jaromíra, začala podnikat v roce 1991. Chovatelka masného skotu se z ní stala po zralé úvaze, kdy bylo jasné, že jako matka malých dětí, žijící na samotě a s manželem, který se musí věnovat prosperitě vlastní firmy, nemůže dojíždět dlouhé vzdálenosti za prací, jako tomu bylo za svobodna, ani se nemůže starat o náročné stádo dojeného skotu. Díky manželově

□ Samota Dolní Dvůr (foto: archiv rodiny Šedových)

plné podpoře využila lákavé nabídky na nákup osmi vysokobřezích jalovic ČESTR zapsaných masným plemenem limousine. V roce 1992 ji byl navrácen vložený majetek, který by za normálních okolností zdědila po svém dědečkovi, z JZD Kameničná a tak to všechno začalo.

Ještě koncem roku 1991 následoval nákup pěti kusů jaloviček limousine po embryotransferu (ET), které pocházely ze Státního statku Králíky hospodářství Mladkov. Přenos embryí byl proveden 29. 3. 1991 firmou BOSOB Slušovice s.r.o., MVDr. Antonínem Jiříčkem. Embrya pocházela z maďarského chovu Allami Gazdaság Debrecen po býcích LIM 122 (import z Francie, 4 ks) a LIM 159 (import ze SRN, 3 kusy). Na konci roku 1993 byl nakoupen první býk do přirozené plemenitby, také ze Státního statku Králíky (hospodářství Mladkov) a z výše uvedeného ET po býku LIM 122. Býk byl připuštěn na základní stádo českých strak, a tak začala dlouhá cesta převodného křížení, protože na další embrya již nebyly finanční prostředky. Převod stáda trval více jak 12 let.

Z dnešního pohledu se jeví jedinou výhodou tohoto zdlouhavého systému dobrá mléčnost krav ČESTR, díky které telata velmi dobře rostla a matky tak pod sebou mohly mít, v případě potřeby, i dvě telata. Dnes na pohled pěkné vyrovnané stádo se podařilo „vyrobit“ působením plemenných býků ZLI 348, 434 a 611 původem z Nového Jičína.

V roce 2002 bylo celé hospodářství převedeno na staršího syna Jaromíra Šedy, který se hospodářství ujal za podpory a pomoci své maminky. V posledních letech mu je oporou také jeho partnerka Veronika a pomalu, ale jistě, mu po boku poroste i další pomocník v podobě prvorozeného synka Michala.

□ Nová hala (20 x 50 m, kapacita 60 VDJ) (foto: archiv rodiny Šedových)

Rádným členem ČSCHMS je rodina Šedových již od října roku 1993. Od roku 2006 mají statut chovu bez IBR.

Výběr vhodného plemene

Jak již bylo naznačeno výše, k plemeni limousine přivedla rodinu víceméně náhoda a příležitost, kterou si nenechali ujít. Jak sami říkají: „Výběr plemene byl pouze náhodný a do budoucna správný“. Nemohou si vynachválit kvalitu masa, snadné porody, nenáročnost a selekci příliš temperamentních kusů se dá docílit klidného a lehce ovladatelného stáda. Rozhodujícím při výběru plemene byla tehdy hlavně nabídka zmiňovaného embryotransferu.

Obhospodařované plochy

Z původních necelých dvaceti hektarů, na kterých hospodařil dědeček paní Šedové před znárodněním, od navrácení pozemků do osobního vlastnictví po roce 89, se farma nákupem i pronájem okolních pozemků rozšířila až na současných 140 ha zemědělské půdy (45 ha vlastních). Rodina obhospodařuje 40–45 ha

polí a cca 100 ha luk a pastvin (TTP).

Základní stádo

Chov skotu se postupně rozšiřoval (díky převodnému křížení a nákupem čistokrevných jalovic LI) až na současný stav 40 plemennic základního stáda + jeden býk v přirozené plemenitbě. Obrat stáda je zatím uzavřený. Čtyři poslední křížanky, které působí v chovu, budou vyřazeny, ale jinak je veškerý dobrý plemenný materiál (jalovičky) zatím ponecháván doma. Jak říká spokojený majitel: „Stádo vyniká lehkými porody, 100% natalitou a vysokou výtěžností masa.“

Porody probíhají bez problémů, vše se kontroluje a hlídá. Paní Šedová doplňuje: „Sušinky (zaprahlé krávy) jsou na 7,5 měsíce březosti odděleny od ostatního stáda a mají upravenou krmnou dávku tak, aby nedocházelo k těžkým porodům díky příliš velkým telatům.“ Velký důraz je také kladen na hlídání prvotetek (jaloviček). Doposud neměli potřebu zjišťovat březost, protože dle

□ Stádo limousinů pana Jaromíra Šedy (foto: archiv rodiny Šedových)

□ Potenciální plemenní býčci v odchovu u chovatele (foto: Pavla Vydrová)

jejich slov je 100%. Stejně tak natalita se až na malé výjimky v průběhu celé doby hospodaření pohybuje na úrovni 100 %.

Inseminace a ET

Zhruba 40 % plemenic se inseminuje, zbytek zajistí býk v přirozené plemenitbě. K inseminaci jsou používáni prověřeni býci z Francie a SRN. V současné době se šlechtění a plemenitba na farmě Šedových ubírá směrem zvětšení tělesného rámce a bezrohosti.

V současné době jsou v chovu využíváni tito inseminační býci: Ionesco (ZLI 268), Urville (ZLI 746), Tastevin (ZLI 666), Neuf (ZLI 400), Bolide (ZLI 551) a Hinz (ZLI 921).

Embyotransfer v posledních deseti letech nevyužívali, i když o něm uvažovali, ale protože je úkon přeci jen spojený s mnoha riziky, tak se rozhodli pro klasickou cestu. V budoucnu se této metodě ale pravděpodobně bránit nebudou, i když jsou náklady na ET poměrně vysoké, uvědomují si, že dobrý výběr bývá pro chov opravdovým přínosem, nejen z pohledu úspory času.

Nový býk v přirozené plemenitbě

Mladý býk Fortissimo (ZLI 945),

kteří se 14. 9. 2010 narodil ve Francii (chovatel: Earl Robert, Les Benestieres, Charnizay), byl do chovu dovezen v březnu, tudíž má za sebou první sezónu a po Novém roce po něm budou první telata. Býček má 77 bodů za lineární hodnocení zevnějšku, relativní plemennou hodnotu pro růst v přímém efektu 109 a pro růst v maternálním efektu 102. Při základním výběru měl 730 kg (více viz www.db.cschms.cz).

Produkce plemenných býčků

S produkcí plemenných býčků začali roku 2005, kdy šli první býčci do odchoven (např. na OPB do Janovic u Rýmařova). Nyní využívají možnosti odchovu u chovatele, a tak si třetím rokem nechávají býčky převážně doma. V současné době mají šest býčků v odchovu doma a tři býky prodali na OPB Osík. Od roku 2005 bylo do plemenitby z jejich chovu vybráno již 17 býčků, přičemž nejúspěšnějším rokem byl rok 2011, kdy Šedovi úspěšně vyprodukovali 9 býků. Uliba ze Dvora (ZLM 044) a Unie ze Dvora (ZLM 012), kteří byli do plemenitby vybráni letos v květnu a červnu, patřili s celkovým počtem 80 bodů k nejlepším býčkům z celého ročníku.

Eko či neEko?

Hospodaření v systému ekologického zemědělství zvažují už delší dobu, odrazuje je nejen náročnější administrativa, ale zejména fakt, že hospodaří na pěti katastrech a pozemky navazují na plochu, kterou obhospodařuje místní konvenčně hospodařící družstvo, což je zásadní problém. Dalším úskalím je např. dokupování slámy ke konci zimního období, kdy nejsou v této komoditě soběstační a nákup „ekologické“ slámy (případně dalšího krmiva) je z jejich pohledu a v jejich lokalitě problém. V nespolední řadě pak uvažovaný embryotransfer by v ekologickém režimu hospodaření nebyl možný.

Krmivová základna

Pozemky v bezprostředním okolí farmy jsou využívány na pastvu, část jsou množitelské porosty trav a obilniny pro produkci slámy. Další pronajaté pozemky jsou rozesety v pěti katastrech Pardubického a Královéhradeckého kraje a plně zajišťují krmení na celý rok.

„Seno a sláma jsou uskladněny v hranatých balících (vlastní lis) a travní senáže v kulatých balících. Pro odchov plemenných zvířat využíváme konzervované mačkané obilí ve vaku, sklizené z vlastních pozemků. Případně dokupujeme ostatní komponenty“, říká majitel a dodává: „Celý systém výživy nám zpracovává pan Ing. František Mikyska z Agrokonzulty Žamberk s.r.o. – poradenství, která nám také vše kompletně dodává.“

V současné době v polovině října se krávy nepřikrmují, jsou měsíc po odstavu telat a vypadají velmi dobře, vše dohnaly kvalitní a dostatečnou pastvou. Celé „know how“ je podle pana Jaromíra v kvalitě píce, pozemky přesekávají dvakrát za sezónu a stádo je na danou pastvinu vyhnáno při délce píce cca 8 cm.

□ Stádo limousinů pana Jaromíra Šedy (foto: archiv rodiny Šedových)

Co se týče krmné dávky, jsou schopni ji pokrýt z vlastních zdrojů a nakupují pouze komponenty pro plemenné býky. Ve slámě je jejich soběstačnost na hranici, každoročně dokupují ke konci zimního období cca 20–30 balíků.

Strojový park

Farma disponuje dostatečným mechanizačním vybavením, mezi které patří čtyři traktory Case, lis na hranaté balíky, stroje a zařízení na sklizeň a údržbu luk a pastvin (píci) i na obdělávání orné půdy. Hospodář se snaží co nejvíce práce zvládnout vlastními silami a prostředky, pouze setí a sklizeň obilovin se zatím nevyplatí, a tak se dělají službou.

O farmu se stará sám majitel se svou rodinou, ale v době sklizně, kdy je každá ruka dobrá, jim pomáhají bratřenci a strýc Burešovi.

Nová montovaná hala

Z důvodu nevyhovujících původních stájí, byla v roce 2008 vybudována montovaná hala o rozměrech 20 x 50 m, pro 60 ks (VDJ). V zimním období je tedy základní stádo celé pohromadě.

Nová stáj má lehkou hliníkovou konstrukci, je vzdušná a splňuje parametry na kvalitní ustájení a dostatečný welfare zvířat. Jedná se o klasickou technologii s hlubokou podestýlkou, vyhrnovacím krmištěm a boxy, jejichž počet a velikost se dá upravovat dle potřeb chovatele. „Součástí jsou také vyhřívané napájecí žlaby, které jsou opravdu velkou výho-

□ Vítěz Národní výstavy v Brně 2011 – býk Toledo (ZLI 887)
(foto: archiv rodiny šedových)

dou v zimním období a v našich klimatických podmínkách i nezbytností“, říká spokojeně majitel. Halu dodala v roce 2008 Agrokonzulta s.r.o. Žamberk a vnitřní uspořádání stáje si navrhl chovatel sám.

Zvířata jsou ve stáji hlídána kamerovým systémem, což se rodině velice osvědčilo zejména v době telení a říjí. Bohužel, letos v létě došlo k poškození systému při zasažení bleskem. Rodina ale doufá, že se jim podaří systém do období porodů znovu zprovoznit.

První výstava a hned úspěch

V roce 2011 se rodina Šedových poprvé aktivně účastnila Národní výstavy hospodářských zvířat v Brně. Vlastní odchovaný býček **Toledo** (ZLI 887) zvítězil v kategorii mladých býků plemene limousine. Takový úspěch se dostavil hned

napoprvé! Tento fakt by mohl být podnětem pro další nejen začínající chovatele, kteří ještě nenašli odvahu se národní výstavy aktivně zúčastnit. Jak ale sami Šedovi říkají: „Nevyhráli jsme výstavu jen díky své pili a dobré přípravě, ale také díky dobrému oku při výběrech u chovatele a doporučení k účasti na Národní výstavě v Brně našim místně příslušným inspektorem a ředitelem plemenné knihy panem Janem Kopeckým, kterému touto cestou za příjemnou zkušenost děkujeme!“

Na mou otázku, zda se chystají v roce 2013 své prvenství na Národní výstavě v Brně obhájit, mi odpovídají, že se určitě účasti bránit nebudou, ale vše se bude odvíjet od podmínek, které budou snad brzy zveřejněny a které jejich rozhodnutí do jisté míry určitě ovlivní. Uvědomují si, že takové konkurence bude velká.

Plány do budoucna

Každoroční produkce zástavových býčků, kteří nejsou vhodní do další plemenitby, jde do výkrmů v České republice a popřípadě i do zahraničí. Na farmě zatím bohužel nejsou podmínky pro vlastní výkrm, současná kapacita ustájení je pro tuto aktivitu nevyhovující, ale do budoucna počítají s rozšířením stáje. „Krmivová základna je dostatečná, pokryla by bez problému i výkrm jatečných zvířat a zájem o kvalitní maso se také zvyšuje“ míní pan Šeda.

Prodej ze dvora v současné době neplánují, nechávají si na jat-

□ Samota Dolní Dvůr + pohled na novou halu (foto: archiv rodiny šedových)

kách porážet jednou za čas pouze kusy pro vlastní potřebu – mladá zvířata, která nejsou vhodná do dalšího chovu. Kdo ví, jak to ale bude za pár let, podaří-li se šedovým uskutečnit plán v podobě vlastního výkrmu, tak se možná budou moci místní těšit na kvalitní maso z Dolního Dvora.

Rodina také vážně uvažuje o rozšíření základního stáda, což se ale odvíjí od možností nákupu či pronájmu další půdy, což je v současné době problém, ale doufají, že se jim to v budoucnu přeci jen podaří.

Webové stránky „under construction“

Internetové stránky má mladá rodina také v plánu, dokonce již existuje jakási demoverze, zatím ale nejsou v takové podobě, ve které by je chtěl mladý pár zpusťit. Určitě je to škoda, mají se rozhodně čím pochlubit.

A tímto se asi se sympatickými hostiteli rozloučíme. Vše podstatné jsme se dozvěděli, mnohé informace mohou být přínosem nejen chovatelům plemene li-

mousine, ale všem začínajícím chovatelům, kteří třeba ještě v problematice masného skotu tápou. Není nad to, mít za vzor zkušené harcovníky.

Základem je rodina (ať už ta lidská či dobytčí), víra v to co dělám a umění soužití několika generací, které v dnešním světě rozhodně není samozřejmostí. Na první pohled se zdá, že toto všechno zde funguje, tak mi nezbývá než jim popřát, aby se jim i nadále dařilo a aby se jim do budoucna rozrostlo nejen základní stádo.

REPORTÁŽ Z CHOVU:

Nová Červená Voda
Masný Simental z Nové Vody

Jméno: Manfréd Reinold

Obec: Rokliny, Černá Voda
(Rychlebské hory)

Okres: Jeseník

Nadmořská výška: 640 m nad m.

Chované plemeno: masný simental,
blonde d'Aquitaine

V plemenných knihách: masný simental

Členem svazu: od června 2009

Základní stádo: 44 ks + 2 býci
v přirozené plemenitbě

Zemědělská půda (z toho trvalé travní porosty – TTP): 140 ha z toho 7 ha

V systému ekologického zemědělství:
NE

WEB: www.reinold.cz

Jak si slovit jelena v Rychlebských horách aneb simentalové z Nové Vody

6. 10. 2008 mi zazvonil telefon od mé bývalé kolegyně, z mé bývalé firmy a hned na mě spustila: „Pavle mám zájemce o 15 čistých jalovic masného simentála kolem 300 kg. Musíš něco pořádného sehnat! Jinak mě pan Reinold nenechá slovit jelena!“. Touto trochu mysliveckou příhodou (pro neznalé myslivecké latiny slovit je totéž jako ulovit) se začíná psát simentalská historie farmy, která se již v roce 2010 dostala na špičku a úspěšně se v ní již 3 roky drží. Jde o chov simentalů „z Nové Vody“ pana Manfréda Reinolda.

u skotu půjde stejně. Víte, už ale nejsem nejmladší a chtěl jsem se dočkat výsledků. Proto jsem musel zvolit rané, ale výkonné plemeno a moje volba padla na simental. Zde je určitě na místě říct, že od začátku nebylo třeba dělat výrazné kompromisy v kva-

litě zvířat, která farmu zakládala. Pan Reinold se ve své hlavní podnikatelské činnosti, kterou je dřevovýroba, vypracoval od roku 1992 (kdy sám začal stolařit) až na dnešních 60 zaměstnanců. A to mu dalo dostatečný finanční prostor pro nákup zvířat. Na pře-

□ Pan Reinold se svými svěřenkyněmi (foto: Pavel Káčer)

Jak vzniká farma

Na můj dotaz jak a proč vznikla simentalská farma v Rychlebských horách (kam oblast, o níž hovoříme, patří) mě pan Reinold překvapil celkem lakonickou odpovědí: „V roce 1997 jsem založil v Roklinách farmu jelenů a za sedm let chovu začali dosahovat moji jeleni na zlaté medaile. Během těch let jsem získal další pozemky, ale chov zvěře jsem už dále rozšiřovat nechtěl. Chtěl jsem si vyzkoušet, zda mi to

lomu roku 2008/09 bylo vybráno a dovezeno prvních 12 odstavných jalovic. Všechna zvířata zimovala venku bez přístřešku a díky příkladné péči se jich velká většina inseminačně zapustila. Na podzim roku 2009 se na farmě Honzy Valíčka v Agro Březová dokoupilo dalších 19 ks jalovic. Tým doplnili v roce 2010, opět na podzim, 4 jalovice z chovu pana Františka Koláře a významné byli i špičkové „zahraniční akvizice“ z Dánska a Velké Británie v roce 2011. Všechna zvířata se inseminují, ale po problémech se sezónností byl v roce 2010 poprvé použit býk v přirozené plemenitbě na doskok. Býk Salivar ZSI 695 je momentálně na 6. místě v TOPu simentálských býků pro růst.

Jak to chodí na farmě

V Rychlebských horách nemají zvířata z hlediska ustájení na různých ustláno, průměrná nadmořská výška je 640 metrů a pastviny pana Reinolda jsou na severní straně hor ve výšce asi kolem 320 metrů n.m.. Dlouhou dobu byla všechna zvířata ustájena pod širým nebem a teprve v letošním roce si otelené krávy mohli po krátkou dobu po otelení užívat luxusu nové oblokové haly s plachtovou střechou. Ta bude v letošním roce sloužit i pro odchov jalovic. V ostatních věcech není pan Reinold příliš

□ Plemenní býci na chovatelském dni (foto: Pavla Vydřová)

sdílný: „Ať se každý přijede podívat.“ Ale současně mi dovoluje aspoň něco prozradit. Krmná dávka je klasická pro chov krav BTM – travní senáž a pastva. Je ale důsledně optimalizována jak na hlavní živiny, tak i na minerály. Když je potřeba (a u zejména mladých zvířat to v zimě potřeba je), tak se doplní i potřebným množstvím koncentrátu. Většinou se složitě počítá, protože jde o různé druhy obilovin, které jsou momentálně místně k dispozici. Minerálky jsou zvířatům k dispozici neustále. Všechny jalovice i krávy se inseminují a teprve následně se používá býk. Jalovice se připouští v následující-

cím roce po otelení a jen výjimečně až ve dvou letech. Pan Reinold si sám zvířata několikrát ročně převažuje, aby mohl činit potřebná opatření nejen z hlediska pastvy, ale i z hlediska manipulace se stádem (odstav telat, dle kondice matek, přírůstků telat atd.).

Jak se šlechtí

Každá plemence na farmě má individuální připarovací plán pro inseminaci. Systém je jednoduchý – vždy použít co nejlepšího dostupného býka. Větší část zvířat je geneticky vyšetřena na bezrohost a na heterozygně bezrohého plemence se dává homozy-

□ Expozice masného simentála na chovatelském dnu v Roklínkách (foto: Pavla Vydřová)

□ Komentovaná přehlídka na chovatelském dnu v podání Pavla Káčera (foto: Martina Kopáčková)

gotně bezrohý býk. Na homozygotně bezrohé jde většinou rohatý „ostrovní“ býk. Používá se dánská, česká i anglická genetika. Pro doskok pak nejlepší vlastní býci, kteří se používají většinou jednu sezónu a pak se prodávají do dalších stád. Snahou je udržet různost původů, která usnadňuje prodej plemenných býků i jalovic.

Plemenní býci se odchovávají na odchovných Jihočeského chovatele, výjimkou byl letošní třetí test a u chovatele se odchovávají i býci, kteří neplní přísná kritéria, která si pan Reinold stanovil sám pro sebe. „Dáme jen to, co za to stojí. Ostatní by to měli dělat stejně a měli bychom si (tím myšleno chovatelé) zpřísnit podmínky.“ slýchávám často při diskusích nad systémem odchovu býků. Nespojenost je často cítit i při úvahách nad úrovni propagace českých chovatelů. V tom, ale v Nové Vodě nečekali na pomoc zvenčí a přiložili ruku k dílu sami.

Výsledky mluví

V přiložené tabulce 1 je vidět, jak se postupně rozšiřoval chov simentálů na farmě z prvních 12 odstavených jalovic. Když pomíneme hmotnosti již v prvním kontrolním roce, tak obrovským úspěchem byl první ročník býků, který se narodil kompletně od jalovic. Na OPB Benešov u Boskovic zanechal obrovský dojem. V prvním testu 3 býci dosáhli průměru 76 bodů a hmotnosti na konci testu 676 kg. Jeden z nich (Templář z Nové Vody PP ZSI 778) se kvalifikoval do inseminace a na

jaře se začnou rodit jeho první telata. V letošním roce se na farmě se otelilo celkem 44 ks krav, jejichž průměrné p l e m e n n é hodnoty jsou uvedeny spolu s průměrem populace v tabulce 2. Z přehledu je patr-

né, že stádo je velmi vyrovnané s vysokým podílem krav, které patří do TOP 15 % populace českého masného simentála (všechna zvířata s PH nad 118 v PE a nad 111 v ME). 45 % krav je ve špičce populace v přímém nebo v maternálním efektu. V letošním roce bylo do plemennitby registrováno 10 plemenných býků z Nové Vody, přičemž nejlepší z nich Úkaz z Nové Vody ZSI 944 vyrovnal český rekord v roční váze se 778 kg. S 81 body za exteriér byl Úkaz 8 nejlepším simentálem letošních

Tabulka č. 1: Vlastní užítkovost zvířat na farmě

Chovatelský rok	pohlaví	hmotnost v 120 dnech	hmotnost v 210 dnech	hmotnost v 365 dnech
2010 (1. 10. 2009 –30. 9. 2010)	jalovice 4 ks	216	345	489
	býci 4 ks	245	378	637
2011 (1. 10. 2010 –30. 9. 2011)	jalovice 15 ks	210	335	481
	býci 16 ks	224	361	641
2012 (1. 10. 2011 –30. 9. 2012)	jalovice 12 ks	203	323	na.
	býci 20 ks	227	362	na.
Pořadí otelení	pohlaví	hmotnost v 120 dnech	hmotnost v 210 dnech	hmotnost v 365 dnech
1	jalovice 20 ks	202	323	479
	býci 19 ks	228	362	639
2	jalovice 9 ks	221	362	na.
	býci 15 ks	227	367	643
3	jalovice 2 ks	219	341	na.
	býci 6 ks	228	355	na.

Tabulka č. 2: Přehled simentálských matek ve stádě

Komentář	PH růst PE	PH růst ME	PH rámeček	PH kapacita	PH osva- lení	PH typ	velikost krav v cm	pořadí otelení
Průměr stáda	113	104	103	104	104	105	146	1,7
Průměr populace	108	101						
TOP krávy v ks (10 bodů nad populaci)	12	10						
Nejlepší kráva v dané PH	131	121	116	113	113	114	156	
1. otelení 20 ks	112	102	104	105	105	105	147	1
2. otelení 17 ks	113	104	105	105	104	105	146	2
3. otelení 7 ks	115	109	96	99	100	100	148	3
Nejvíce komplexní krávy stáda								
146726 972 CZ	119	110	96	98	98	99	146	3
146729 972 CZ	123	106	101	108	109	109	143	1
168020 972 CZ	113	116	108	102	98	100	147	2
168019 972 CZ	121	109	103	113	113	114	143	2
4152401 288 DK	114	118	110	107	105	108	152	2
155892 972 CZ – matka Templáře	113	121	100	100	99	99	151	3
146702 972 CZ – matka Tempa	124	114	102	107	106	108	153	3
146722 972 CZ – matka Úkaze	122	116	99	107	107	106	150	1

výběrů. Nejlépe hodnoceným býkem za exteriér je zatím ale Tempo z Nové Vody ZSI 777, který byl v květnu roku 2011 hodnocen v Benešově u Boskovic 85 body za exteriér. A co mladá generace? Jalovice mají průměrnou plemennou hodnotu pro růst 117 a excelentní 330 kg v 210 dnech.

Chovatelský den

1. chovatelský den v Nové Vodě se uskutečnil v poslední říjnový pátek. Předehrou chovatelskému dnu bylo jednání Klubu plemene masný simentál, které se uskutečnilo 25. října odpoledne, rovněž v Nové Vodě. Spoluorganizátorem byl pan Reinold se svou rodinou, když všichni společně zajistili příkladnou péči o všechny zúčastněné. Myšlenka na uspořádání akce, kde by mohl jak chovatelům, tak i místním spoluobyvatelům představit svá zvířata, svoji práci i celou farmu, nedávala panu Reinoldovi dlouho spát. A po počátečních problémech s nalezením termínu a po dlouhých přípravách se zhmotnila do velmi vydařené akce. Pravda, počasí už

nebylo zcela ideální, ale přesto si asi 100 čistokrevných chovatelů a místních zemědělců prohlédlo nejlepší zvířata ve stádě a alespoň v krátkosti poslechno něco z historie a současnosti farmy. Velmi vítaným doplněním byla přehlídka techniky a pastevních technologií. Nejdůležitější ale bylo, že chovatelský den byl inspirací pro jiné chovatele a možná jim i ukázal možnosti kam směřovat svoje další snažení. Každopádně už dnes víme, že se na 2. chovatelském dnu v Nové Vodě znovu potkáme 27. září příštího roku. Novinkou bude aukční prodej jalovic z místního chovu.

Vize budoucnosti, rodina a vzory, které táhnou

„Hlavně tam napište, že bez podpory rodiny by to moc dělat nešlo. Jsme rodinná firma a to platí i pro ty krásy.“ klade mi na srdce pan Reinold. No tak to píšu, protože je to velká pravda a určitě si obě dcery i manželka díky zaslouží. Dnes má farma 140 ha z čehož je cca 7 ha orné půdy, na kterých zde se vyrábí nejlepší

senáže pro jalovice. Do budoucna se jeví možnost přikoupit ještě asi 20 hektarů. Pak by pan Reinold chtěl chovat asi 75 krav základního stáda. Možná to nebudou jen simentálky, protože pokukuje i po plemeni blonde d'Aquitaine, kde ho zaujala možnost chovat bezrohá zvířata. Prvních 5 ks březích jalovic si už užívá rychlebský vzduch. I když se farmě, pokud jde o výsledky, daří, tak jak pan Reinold říká: „Ještě to nejsou ty zlaté medaile.“ Je třeba dál pracovat a být co nejlepší a pokud možno nejen v Česku. A že příklady táhnou je sice otřepané klišé, ale v těsném okolí už vznikají minimálně 2 nová čistokrevná masná stáda. Že potřebujeme pozitivní vzory je jasné a já bych za sebe chtěl poděkovat, že takovým vzorem (a možná občas i proti své vůli) simentálská farma v Nové Vodě bezesporu je.

Závěr

Ten jelen z úvodního odstavce pořád žije, takže na naší práci asi bude pořád co zlepšovat. Ale o tom to asi je.

□ Plemenný býk Templář z Nové Vody PP ZSI 778 (foto: Pavel Káčer)

□ Plemenný býk Úkaz z Nové Vody ZSI 944 (foto: Pavel Káčer)

□ Plemenice č. 155892972 – matka Templáře z Nové Vody ZSI 778 (o: Luna Agro V) (foto: archiv autora)

□ Kráva č. 146722972 je matkou býka Úkaz z Nové Vody ZSI 944 (o: Luna Agro V) (foto: archiv autora)

Angus show se vydařila na jedničku

Kamil Malát, ČSCHMS

Lenka Nejdlová, Agrární obzor

Lukáš Rytina, Profi Press

Letošní ročník výstavy Země živitelka, která proběhla tradičně na přelomu srpna a září v Českých Budějovicích, zažila premiéru akce významné zejména pro chovatele masného skotu. Tou byla 1. jihočeská Angus show – výstava a soutěžní přehlídka plemene aberdeen angus. Po neuskutečněné akci, kterou před deseti lety chovatelé aberdeen angus v Českých Budějovicích připravovali a zhatily ji povodně, se premiéra 1. jihočeské angus show zdařila na jedničku.

Organizace 1. jihočeské angus show se ujal společně Český svaz chovatelů masného skotu sdružující v České republice více než stovku chovatelů plemene aberdeen angus a Asociace chovatelů angus. Téměř pět desítek zvířat černé i červené barvy na českobudějovické výstaviště přivezlo dvanáct chovatelů, jejichž prohlídku si nenechal v rámci své cesty po výstavišti ujít ani prezident České republiky Václav Klaus. Nej důležitějšího úkolu, tedy samotného hodnocení soutěžní přehlídky, se zhostil irský odborník a taktéž chovatel masného skotu Leo McEnroe, který si dal na své práci důkladně záležet. Celou přehlídkou provázel diváky ředitel svazu Kamil Malát.

Dvacetiletá tradice

Chov plemene aberdeen angus (AA) má u nás již víc než dvacetiletou historii a je jedno z nejpočetnějších masných plemen, které se v České republice chovají. Nejčastěji se s ním můžeme setkat na jihočeských pastvinách. Plemeno

□ Pohled na českobudějovické výstaviště se stánkem ČSCHMS (foto: Karel Melger)

se chová jak v černé formě, tak i v červené variantě, přičemž všechna zvířata jsou geneticky bezrohá. Aberdeen angus je plemenem, které se vyznačuje nejlepším kvalitou masa a jeho mramorováním, proto patří celosvětově k nejoblíbenějším masným plemenům. V čistokrevné formě se v současnosti chovu tohoto plemene věnuje zhruba stovka chovatelů a v plemenných knihách je zapsáno na šest tisíc krav a jalovic. Spolu s plemeny charolais a masný simentál patří u nás k trojici nejpočetnějších a nejvíce rozšířených plemen. V kontrole užitečnosti (KUMP), kterou vykonává náš svaz, je zahrnuto více než 4000 plemenic. Odchovny plemenných býků a chovatelé ročně testují kolem tří stovek býků AA, kteří jsou následně vybíráni do plemenitby.

Telata

Po třech popršených dnech na českobudějovickém výstavišti se v pondělí 3. září konečně na obloze objevilo sluníčko, louže v před-

vadišti vyschly, a tak se mohla zvířata i vodiči naplno pustit do dlouze očekávané soutěžní přehlídky. Jako první dostala v předváděcím ringu šanci telata, která soutěžila ve dvou skupinách rozdělených dle věku. V kategorii starších telat byla předvedena čtyři zvířata narozená v období od prosince 2011 do ledna 2012. V kategorii mladších telat pak bylo předvedeno šest zvířat narozených v rozmezí března až května 2012. Z obou kategorií byly vybrány dva nejlepší kusy, které postoupily do následující soutěže o absolutního šampiona výstavy. Poté, co se rozhodčí detailně seznámil se všemi finálovými zvířaty, určil jedno jako šampiona telat a ocenil také zvířata na prvních třech místech. Pěkné třetí místo v kategorii telat obsadil býček Venda z Rančic od chovatele Ing. Milana Šebelky z Rančic. Tomuto zvířeti Leo McEnroe vytknul pouze nedostačující utváření hřbetní linie. Druhé místo obsadil býček Vašík Pavas ze společnosti Šumavský angus spol. s r. o. Sobě-

□ Úterní přehlídka chovatelských skupin (foto: Karel Melger)

suky. Podle rozhodčího se jednalo o tele s velmi dobře utvářeným tělem, ale o něco horší kvalitou končetin. První místo pak získala červená jalovička Viola z Pěčina od chovatele Vladimíra Lepší. Ta nadchla rozhodčího ideálním tvarem hlavy a velmi dobrým samičím výrazem. Šampionem této kategorie se stal býček **Mewil Unikát 55Z**, jehož majitelem je společnost M.I.L.O.S. Inc. ČR Těšínov. Tento býček podle rozhodčího nejlépe odpovídal typu plemene, má velmi pěkně utvářenou hlavu, a též jeho kapacita a vyrovnanost jsou na velmi dobré úrovni.

Jalovice

Jalovice byly v soutěži rozděleny podle věku do tří podkategorií narozené v období prosinec 2010 až leden 2011, únor 2011 a březen až srpen 2011. Z celkem čtrnácti jalovic postoupily do finále čtyři kusy, které bojovaly o titul šampiona výstavy. Třetí místo obsadila jalovice Uma Red z Ostřého, jejímž majitelem a chovatelem je Farma Kozák, s. r. o. Této velmi pěkné jalovici vytknul rozhodčí pouze trochu horší nasazení ocasu. Na druhém místě se umístila jalovice Mewil Pride Love 60X od chovatele Ing. Miroslava Vráblíka z Trhových Svinů. Byla ohodnocena jako typická představitelka plemene s velmi dobrou tělesnou stavbou, avšak trochu horší v partiích, kde se nachází nejkvalitnější maso. První místo obsadila jalovice Uma

□ Leo McEnroe měl jako rozhodčí mnohdy velice nelehkou práci (foto: Karel Melger)

z Rantířova od chovatele Ing. Vladimíra Šaška z Rantířova. Podle rozhodčího je to vyrovnaná jalovice s velmi dobrou délkou těla, velmi dobře utvářenou hřbetní linií a dobrým osvalením. Jako šampionku v kategorii jalovic Leo McEnroe určil red agnuskou s **Tina Red z Pěčina** pocházející z chovu Vladimíra Lepší. „Je to velmi pěkná jalovice, typická představitelka plemene. Velmi pěkné utvářené hlavy, vynikající hřbetní linie, šířka, hloubka a rovněž tělesná stavba a utváření končetin, to jsou důvody, proč je toto zvíře nejlepší,“ vysvětlil rozhodčí.

Mladé krávy

Další soutěžní kategorie patřila prvotelkám a kravám na druhém teleti, které byly předváděny zá-

roveň se svými telaty. V ringu se utkalo pouze pět zvířat, přičemž mezi nejmladší a nejstarší plemenicí v této kategorii byl téměř roční věkový rozdíl. Třetí příčku obsadila plemence Renata z Kvaslic pocházející z chovu Zdeňka Nejdla z Kvaslic. „Toto je nejvyšší kráva ze skupiny a je rovněž nejstarší. Osvalení ve hřbetní partii není zcela ideální, ale i tak je to velmi pěkná plemence,“ poznamenal rozhodčí. Na druhém místě se umístila red anguska Sofie Red z Habří ze společnosti Statek Mitrov, a. s., která oslovila Lea zejména dobře utvářeným vemenem. První místo získala plemence Radka Red z Pěčina z chovu Vladimíra Lepší a šampionkou v kategorii mladších krav se stala plemence **Tonča Pavas** ze společnosti Šumavský angus Soběsuky spol. s r. o. „Jedná se o velmi vyrovnanou krávu, která má pod sebou krásného a velmi dobře osvaleného býčka. Je příkladem toho, jak má správný angus vypadat,“ zhodnotil Leo McEnroe.

Starší krávy

Další soutěžní bitva se odehrála mezi pěti krávami na třetím a dalším teleti. Na třetím místě se umístila plemence Mewil Blackbird 12P ze společnosti M.I.L.O.S. Inc. ČR Těšínov. Druhé místo obsadila red agnuska s názvem Pavla Red z Pěčina od chovatele Vladimíra Lepší. Této velmi dobré plemenci rozhodčí vytknul pou-

□ Radost v podání pana Šebelky po vítězství Míly z Rančic v kategorii starších krav (foto: Karel Melger)

□ Expozici angusů navštívil i prezident republiky Václav Klaus (foto: Karel Melger)

ze horší tvar hlavy. Jako první se v tomto kole umístila plemence Olga Pavas ze společnosti Šumavský angus spol. s r. o. „Tato kráva se přibližuje tomu, co známe z irských pastvin. Je to typická představitelka plemene Aberdeen angus,“ pochválil krávu rozhodčí. Jen o něco málo lepší byla v této soutěži plemence Míla z Rančic po otci Jarda Agrokiwi (ZAA 379) z chovu Milana Šebelky, kterou Leo označil za velmi vyrovnanou plemenci s krásným teletem.

Mladší býci

Býci byli v soutěži rozděleni do dvou věkových kategorií – býci do věku tří let a nad tři roky, přičemž v obou skupinách mezi sebou bojovalo pět plemenů. V kategorii mladších býků do tří let obsadil třetí místo plemeník Tango z Rančic 6X (ZAA 804) z chovu Ing. Milana Šebelky. Na druhém místě skončil plemeník Tbilisi J. E. (ZAA 858), který je ve vlastnictví Zdeňka Nejdla z Kvaslic. První příčku obsadil plemeník Skot (ZAA 762) z chovu Ing. Josefa Dvořáka z Telecí, který vykázal nadprůměrnou úroveň osvalení. Titul šampiona v kategorii mladších býků však vybojoval plemeník Tuscon (ZAA 808) z chovu Josefa Dvořáka v majetku společnosti Šumavský angus spol. s r. o. „Je to velmi vyrovnaný, dlouhý a perfektně osvalený býk, který si díky svoji korektnosti a stavbě těla toto

ocenění zaslouží,“ řekl rozhodčí. Poté, co byl loni Tuscon vydražen za rekordní cenu 231 000 Kč, tak o svých kvalitách přesvědčil i v soutěžním ringu.

Starší býci

Poslední soutěžní kategorie patřila starším býkům. V ní obsadil třetí příčku plemeník Rocky Red z Pěčina (ZAA 696), jehož majitelem je společnost Vetlabfarm s. r. o. Dolní Dobrouč. Na druhé místo dosáhl 10,5letý plemeník Kanón Red ET (ZAA 440) téhož majitele. Tento býk byl velmi dobře osvalený a korektní, nicméně menšího vzrůstu, což bylo hlavním důvodem, proč ho Leo McEnroe umístil na druhou pozici. Krásné první místo získal

plemeník Red Riis Stryker 394 ET (ZAA 572) od Vladimíra Lepšy, u něhož rozhodčí ocenil vynikající délku těla a kvalitu osvalení zejména v žádaných partiích. Šampionem starších býků se stal plemeník Runway ET (ZAA 697) narozený v roce 2008 v chovu Jana Kofroně, nyní v majetku Josefa Dvořáka z Telecího, který vyniká harmonií těla, kompaktním rámcem a celkovým osvalením.

Šampioni výstavy

Na závěr soutěžní přehlídky Angus show byla do ringu přivedena všechna zvířata, která získala ve své kategorii titul šampiona. Rozhodčí po jejich krátkém zhodnocení vyhlásil rezervního šampiona a absolutního šampiona prvního ročníku Angus show. Pozici rezervního šampiona obsadil býček Mewil Unikát 55Z, jehož majitelem je společnost M.I.L.O.S. Inc. ČR Těšínov a titul absolutního šampiona přehlídky vybojovala jalovice Tina Red z Pěčina z chovu Vladimíra Lepší. „Obě zvířata splňují nejlépe charakteristiky plemene a jsou velmi dobře osvalená, obzvláště v partiích hřbetu, plece i kýty,“ uzavřel Leo a dodal, že všechna zvířata oceněná na Angus show považuje za vynikající představitele plemene Aberdeen angus, čímž vzdal velkou poctu jejich chovatelům. Úterní soutěž chovatelů skupin pak vyhrála čtyřčlenná „červená“ skupina z chovu pana Lepšy.

□ Rodina pana Šaška se svými svěťenkyněmi netrpělivě čekající na verdikt rozhodčího (foto: Karel Melger)

□ Red angusská plemence Sofie Red z Habří s teletem ze Statku Mitrov a.s.
(foto: Karel Melger)

Jak akci hodnotil rozhodčí

Celý šampionát posuzoval na výstavišti v Českých Budějovicích Leo McEnroe. Irský rozhodčí a chovatel zhruba stovky kusů skotu bez tržní produkce mléka přijel na angus show na pozvání Asociace chovatelů anguse a Českého svazu chovatelů masného skotu. V rozhovoru se svěřil, že ač má ve svém stádě kromě zástupců plemene aberdeen angus i limousiny a jejich křížence, k angusům má blízký vztah: „Oceňuji na nich především vynikající mateřské vlastnosti, velmi dobrou plodnost a snadné porody. Líbí se mi i exteriérově, a to obě barevné varianty,“ sdělil McEnroe. Přestože byl na českobudějovickém výstavišti přítomen několik dní, na soutěžící zvířata ustájená ve venkovních kotcích se předem podívat nešel. „Nechci být zaujatý,“ vysvětlil svou filozofii. Pondělní šampionát pak zhodnotil velmi pozitivně: „Oceňuji vysokou úroveň všech předvedených zvířat. Chovatelé v České republice odvedli za posledních dvacet let kus práce,“ vyslovil pochvalu McEnroe, jenž před pěti lety v České republice pořádal seminář na téma správného připravování a předvádění zvířat na výstavách.

Poděkování závěrem

Závěrem se sluší poděkovat všem chovatelům za pozitivní přístup, přípravu zvířat a jejich profesionální předvedení. Velký díky

Triumf Vladimíra Lepší

Angus show byla velkým triumfem Vladimíra Lepší a jeho rodiny, který ze sedmi přivezených zvířat na výstavu získal pět pohárů – kromě výše zmíněných také titul za nejlepší skupinu zvířat. Vladimír Lepša z Pěčína začínal s plemenem aberdeen angus jako hobby chovatel v roce 2001, kdy nakoupil šest krav s kanadským původem. Nicméně hned začal s jejich inseminací býky z Kanady a USA. Po jedenácti letech vznikla z chovatelského koníčka rodinná farma, která je zdrojem příjmů také pro syny Lukáše a Vladimíra. V současnosti se na farmě chová 96 anguských krav na 290 hektarech trvalých travních porostů a 31 ha orné půdy. Hlavní zaměření je produkce plemenných zvířat. „Přestože jsem byl ráno trochu nervózní, mám velkou radost a úspěch si vychutnávám, vždyť si odvážíme pět ocenění,“ sdělil své první dojmy po skončení show Vladimír Lepša starší, který je vlastně průkopníkem chovu red angusů v České republice. „Dříve byla červená barva více žádána, obchodníci se zvířaty černě zbarvené kusy nechtěli – zřejmě to bylo díky BSE v Anglii. Dnes již zbarvení nehraje takovou roli, ale přesto se mi red angus zamlouvá více. V našem chovu je 70 až 80 % červeně zbarvených zvířat, plemenné býky používáme pouze redy. Aberdeen angus je pro mne srdeční záležitost. Je to plemeno nenáročné, má výborné mateřské vlastnosti, a např. oproti masnému simentalovi, se kterým mám zkušenosti, je mnohem ovladatelnější,“ sdělil šťastný zakladatel rodinné farmy. Farma rodiny Lepšů, která poprvé bodovala získáním titulu šampióna na výstavě v Praze-Letňanech v roce 2003, bude postupně upouštět od chovu masného simentalu a bude se věnovat pouze plemennému chovu aberdeen anguse.

také patří všem sponzorům a partnerům akce, bez jejich pomoci by organizace a financování výstavy bylo o dost náročnější. Hlavním partnerem celé akce byl Jihočeský kraj, který výstavu finančně podpořil v rámci grantového programu „Podpora přímého prodeje jihočeských zemědělských a potravinářských produktů“. Sponzory a ostatními partnery akce pak byly firmy Schaumann ČR, s.r.o., Biomin Czech s.r.o., Česká pojišťovna a.s., Agrotrans spol. s r.o., Fidez Agro, spol. s r.o., Jihočeský chovatel a.s., Genoservis a.s. a Výstaviště České Budějovice a.s. Mediálním partnerem byl časopis Náš chov a týdeník Zemědělec z vydavatelství Profi Press.

VÝSLEDKOVÁ LISTINA

Kategorie: I. telata

Pořadí	číslo kat.	ušní číslo	jméno	chovatel	majitel
Šampion	30	753739031 CZ	MEWIL UNIKÁT 55Z	M.I.L.O.S.Inc.ČR Těšínov	M.I.L.O.S.Inc.ČR Těšínov
1. místo	36	479949931 CZ	VIOLA Z PĚČINA	Lepša Vladimír, Pěčín	Lepša Vladimír, Pěčín
2. místo	24	725601032 CZ	VAŠIK PAVAS	Šumavský angus spol.s.r.o.Soběsuky	Šumavský angus spol.s.r.o.Soběsuky
3. místo	28	766733031 CZ	VENDA Z RANČIC	Šebelka Milan, SZ, Rančice	Šebelka Milan, SZ, Rančice

Kategorie: II. jalovice

Pořadí	číslo kat.	ušní číslo	jméno	chovatel	majitel
Šampion	1	412148931 CZ	TINA RED Z PĚČINA	Lepša Vladimír, Pěčín	Lepša Vladimír, Pěčín
1. místo	10	412389961 CZ	UMA Z RANTÍŘOVA	Šašek Vladimír, ing., Rantířov	Šašek Vladimír, ing., Rantířov
2. místo	2	429904931 CZ	MEWIL PRIDE LOVE 60X	M.I.L.O.S.Inc.ČR Těšínov	Vráblík Miroslav, ing., Trhové Sviny
3. místo	14	437113931 CZ	UMA RED Z OSTRÉHO	Farma Kozák, s.r.o.	Farma Kozák, s.r.o.

Kategorie: III.a Mladé krávy na 1. a 2. teleti

Pořadí	číslo kat.	ušní číslo	jméno	chovatel	majitel
Šampion	25	294285932 CZ	TONČA PAVAS	Šumavský angus spol.s.r.o.Soběsuky	Šumavský angus spol.s.r.o.Soběsuky
1. místo	19	375763931 CZ	RADKA RED Z PĚČINA	Lepša Vladimír, Pěčín	Lepša Vladimír, Pěčín
2. místo	17	380991961 CZ	SOFIE RED Z HABŘÍ	Statek Habří, a.s.	Statek Mitrov, a.s.
3. místo	15	242932932 CZ	RENATA Z KVASLICE	Nejdl Zdeněk, Kvaslice	Nejdl Zdeněk, Kvaslice

Kategorie: III.b Starší krávy na 3. a dalším teleti

Pořadí	číslo kat.	ušní číslo	jméno	chovatel	majitel
Šampion	27	157386931 CZ	MÍLA Z RANČIC 4P	Šebelka Milan, SZ, Rančice	Šebelka Milan, SZ, Rančice
1. místo	31	173862932 CZ	OLGA PAVAS	Šumavský angus spol.s.r.o.Soběsuky	Šumavský angus spol.s.r.o.Soběsuky
2. místo	35	251471931 CZ	PAVLA RED Z PĚČINA	Lepša Vladimír, Pěčín	Lepša Vladimír, Pěčín
3. místo	29	48716931 CZ	MEWIL BLACKBIRD 12P	M.I.L.O.S.Inc.ČR Těšínov	M.I.L.O.S.Inc.ČR Těšínov

Kategorie: IV.a Plemenní býci do 3 let

Pořadí	číslo kat.	státní registr	jméno	chovatel	majitel
Šampion	40	ZAA 808	TUSCON	Dvořák Josef, ing., Telecí	Šumavský angus spol.s.r.o.Soběsuky
1. místo	38	ZAA 762	SKOT	Dvořák Josef, ing., Telecí	Dvořák Josef, ing., Telecí
2. místo	41	ZAA 858	TBILISI J.E.	Egert Jiří, ing., Lomnice n. Lužnicí	Nejdl Zdeněk, Kvaslice
3. místo	39	ZAA 804	TANGO Z RANČIC 6X	Šebelka Milan, SZ, Rančice	Šebelka Milan, SZ, Rančice

Kategorie: IV.b Plemenní býci na 3 roky

Pořadí	číslo kat.	státní registr	jméno	chovatel	majitel
Šampion	45	ZAA 697	RUNWAY ET	Kofroň Jan, ing., Radhostice	Dvořák Josef, ing., Telecí
1. místo	43	ZAA 572	RED RIIS STRYKER 394 ET	Erna Riis Nielsen, Karup	Lepša Vladimír, Pěčín
2. místo	42	ZAA 440	KANÓN RED ET	ZOD Lánov	VETLABFARM s.r.o. D. Dobrouč
3. místo	44	ZAA 696	ROCKY RED Z PĚČINA	Lepša Vladimír, Pěčín	VETLABFARM s.r.o. D. Dobrouč

	číslo kat.	ušní číslo	jméno	chovatel	majitel
Absolutní šampion výstavy	1	412148931 CZ	TINA RED Z PĚČINA	Lepša Vladimír, Pěčín	Lepša Vladimír, Pěčín
Reserve šampion výstavy	30	753739031 CZ	MEWIL UNIKÁT 55Z	M.I.L.O.S.Inc.ČR Těšínov	M.I.L.O.S.Inc.ČR Těšínov
Nejllepší chovatelská skupina	1,35,36,44		Lepša Vladimír, Pěčín		

PRVNÍ JIHOČESKÁ ANGUS SHOW

Země živitelka • 3. září 2012 • České Budějovice

FOTOGALERIE

ŠAMPIONI ANGUS SHOW

Absolutní šampion výstavy:

TINA RED Z PĚČÍNA

kategorie: jalovice ve věku 12–24 měsíců

ušní číslo: 412148931 CZ

chovatel: Vladimír Lepša, Pěčín

majitel: Vladimír Lepša, Pěčín

Reserve šampion výstavy:

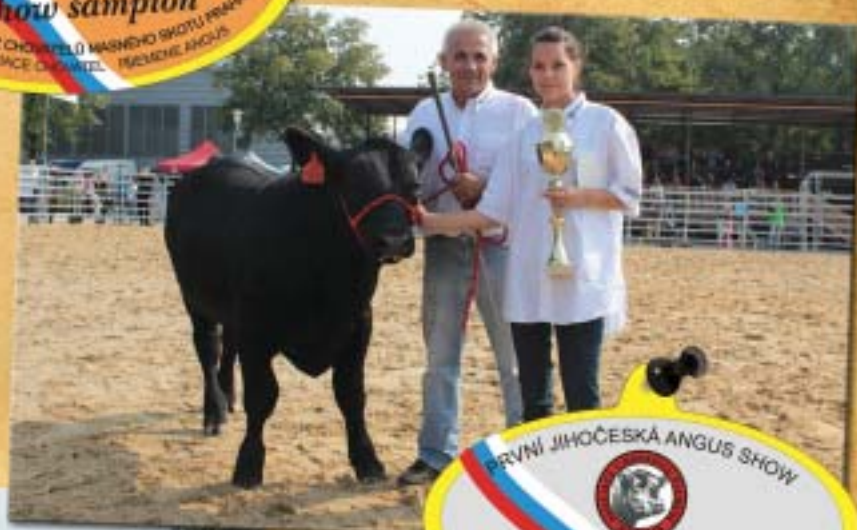
MEWIL UNIKÁT 55Z

kategorie: telata

ušní číslo: 753739031 CZ

chovatel: M.I.L.O.S. Inc. ČR Těšínov

majitel: M.I.L.O.S. Inc. ČR Těšínov

Nejlepší chovatelská skupina:

VLADIMÍR LEPŠA, PĚČÍN

ŠAMPIONI ANGUS SHOW

TONČA PAVAS

kategorie: mladé krávy na 1. a 2. teleti

ušní číslo: 294285932 CZ

chovatel: Šumavský angus, spol. s r.o., Soběsuky

majitel: Šumavský angus, spol. s r.o., Soběsuky

MÍLA Z RANČIC 4P

kategorie: starší krávy na 3. a dalším teleti

ušní číslo: 15736931 CZ

chovatel: Milan Šebelka, SZ, Rančice

majitel: Milan Šebelka, SZ, Rančice

TUSCON

kategorie: plemenní býci do 3 let

ušní číslo: ZAA 808

chovatel: ing. Josef Dvořák, Telecí

majitel: Šumavský angus, spol. s r.o., Soběsuky

RUNWAY ET

kategorie: plemenní býci nad 3 roky

ušní číslo: ZAA 697

chovatel: ing. Jan Kofroň, Radhostice

majitel: ing. Josef Dvořák, Telecí

Absolutní šampion výstavy:

TINA RED Z PĚČÍNA

kategorie: jalovice ve věku

12–24 měsíců

ušní číslo: 412148931 CZ

chovatel: Vladimír Lepša, Pěčín

majitel: Vladimír Lepša, Pěčín

Reserve šampion výstavy:

MEWIL UNIKÁT 55Z

kategorie: telata

ušní číslo: 753739031 CZ

chovatel: M.I.L.O.S. Inc. ČR Těšínov

majitel: M.I.L.O.S. Inc. ČR Těšínov

ANGUS

SHOW

Chov krav bez tržní produkce mléka v Ústeckém kraji (konference Šluknov)

Pavla Vydrová, Karel Šeba

Krásný 20. zářijový den se v prostorách zámku ve Šluknově konala již v pořadí III. Mezinárodní konference chovatelů masného skotu, jejímž cílem měla být zejména analýza realizace projektu „Za rozvoj chovu masného skotu v Ústeckém kraji“, jehož prioritním záměrem bylo vytvoření podmínek pro sdružování chovatelů masného skotu tak, aby při prodeji zvířat na trhu nebyli předmětem spekulativních snah překupníků a výsledky své odborné práce byli schopni realizovat s vysokým ekonomickým efektem (tak říká Informační bulletin).

Řečníků, kteří měli možnost promluvit k přítomným chovatelům, bylo velké množství, ale čas vymezený pro přednášky byl omezený. Některé příspěvky byly velmi obecné, a i když se většina aktivních účastníků snažila chovatele povzbudit v jejich práci, jejich řeč neměla v konečném důsledku (z chovatelského pohledu) valného významu. To se ale nedalo říci např. o příspěvku našeho pana předsedy, Ing. Miroslava Vráblíka, který vážil dalekou cestu napříč naší vlastí, aby přítomné chovatele seznámil s postojem chovu masného skotu jak na domácím trhu, tak i na tom evropském a zejména aby vyzdvihl svazové aktivity související s otevřením trhu východním směrem a přiblížil možnosti, kterých by měli čeští chovatelé využít a vytěžit tak ze současné situace maximum. Nastínil chovatelům také průběh dosavadních realizací obchodu se zvířaty, jako nové činnosti svazu, o kterou se on sám zasloužil a které se velmi aktivně věnuje. Jeho přednáška patřila bezpochyby k těm nejlepším, které přítomní v ten den vyslechli. Bohužel, díky dlouhým projevům důležitých i méně důležitých hostů, bylo na některé a mnohdy, z pohledu chovatelů, daleko přínosnější a zajímavější přednášky, velmi málo času, nebo se na ně nedostalo vůbec.

Pozvánka na konferenci je pro aktivního účastníka vždy spojena s „prací navíc“. Je třeba se řádně připravit a věnovat tématu dostatečné množství času, aby byla přednáška pro posluchače zajímavá, přínosná a hlavně srozumitelná. Nelze jen tak „naházet“ do Power pointu tabulky a grafy, ty tabulky a grafy musí někdo vytvořit, na základě dat, která někdo nejdříve posbírá a následně zpracuje. Vytvořené grafy a tabulky je třeba vhodně připravit pro prezentaci a srozumitelně

□ Předseda svazu Ing. Miroslav Vráblík (foto: Pavla Vydrová)

□ Highlandský býk pana Ladislava Opata z Malšovic (foto: Pavla Vydrová)

okomentovat. Mluvíme o několikahodinové přípravě. No, a když už se tomu člověk věnuje a vše si zpracuje, tak by to rád i přednesl, aby čas strávený přípravou, nebyl vynaložený zbytečně. V našem případě byla několikadenní práce zbytečná, protože jsme k prezentaci výsledků bohužel nedostali prostor. A toto je ten hlavní důvod, proč si dovoluji využít stránek zpravodaje a seznámit vás (a zejména chovatele Ústeckého kraje) se stavem masného skotu v této oblasti. Doufám, že pro vás budou čísla zajímavá, povzbudí vás a třeba vám pomohou v další práci. I ostatní chovatelé si zde mohou najít zajímavé informace v podobě celorepublikových údajů, se kterými jsme data Ústeckého kraje porovnávali. Tak ať padnou informace na úrodnou půdu. Příjemné a snad i přínosné počtení vám přeje Pavla Vydrová a Karel Šeba.

1. Srovnání stavů ČR a Ústeckého kraje

V České republice bylo na začátku dubna letošního roku evidováno **178 000 ks krav** v systému bez tržní produkce mléka (BTPM) z celkového počtu 552 000 ks krav. Při porovnání roku 2010, kdy bylo v ČR 168 tisíc krav BTPM, s rokem 2012, se zvýšily počty o 10 % na současných 178 tisíc ks. Přitom v letech 2011 a 2012 jsou stavy stejné (díky zaokrouhlení na tisíc kusů). Ve skutečnosti bylo v roce 2012 ve stavu o 385 krav (BTPM) více než v roce 2011. Strop stavů krav BTPM s nárokem na přímé platby činil při našem vstupu do EU v roce 2004 jen 90 300 ks. Nárok se tedy týkal 56 % dnešních aktuálních stavů (k 1. 4. 2012).

V kontrole užitkovosti masných plemen skotu (KUMP) bylo v roce 2011 zapojeno **19 706 krav** (kontrolní rok je od 1. 10.–30. 9.), což je o 9,4 % méně než v roce 2010, kdy bylo v KUMP **21 741** krav. K největšímu poklesu došlo ve stavech v KUMP u krav bez původu a krav dojených plemen (–41,8 %) a kříženek s podílem 50 až 75 % masného plemene (–26,7 %). V kontrolním roce 2011 byla i díky poklesu stavů krav v KUMP dosažena natalita 86,05. V roce 2010 byla natalita 83,7. Tento ukazatel (natalitu) ale v KUMP ovlivňuje mimo zvládnuté reprodukce i vlastní evidence v zapojeném chovu a ochota spolupracovat.

V **Ústeckém kraji** se, v porovnání s ostatními kraji, chová skotu nejméně (k 1. 4. 2012 to bylo 36 628 kusů). Na 100 ha zemědělské půdy připadá **3,2 ks krav BPM**, menší zatížení má už jen kraj Středočeský (2,1 ks) a Jihomoravský (0,9 ks), oproti tomu nejvyšší zatížení je v Libereckém (9,6 ks), Karlovarském (8,8 ks) a Jihočeském (8,7 ks). Na druhé straně má kraj vysoký podíl krav BPM z celkového stavu krav (druhý nejvyšší v ČR). Vývoj natality a počtu odchovaných telat v souvislosti s podílem krav BPM z celkového stavu krav podle krajů je dokumentován v **tabulce č. 1a**. Vzhledem k sezónnímu telení v chovech krav BPM, dosahují kraje s nejvyšším podílem těchto krav i vysokou natalitu. To se týká například i I. pololetí roku 2012. Do kontroly užitkovosti bylo v roce 2011 v kraji zapojeno 1064 krav, to je o 430 kusů méně než v roce 2010. Pokud porovnáme natalitu v KUMP za poslední dva kontrolní roky tak zjistíme, že byly v roce 2011 rušeny chovy v KUMP, které nevykazovaly potřebnou aktivitu. Natalita v KUMP za rok 2011 je 88,8 telete na 100 krav a je vyšší než průměr ČR. V roce 2010 byla jen 63,8.

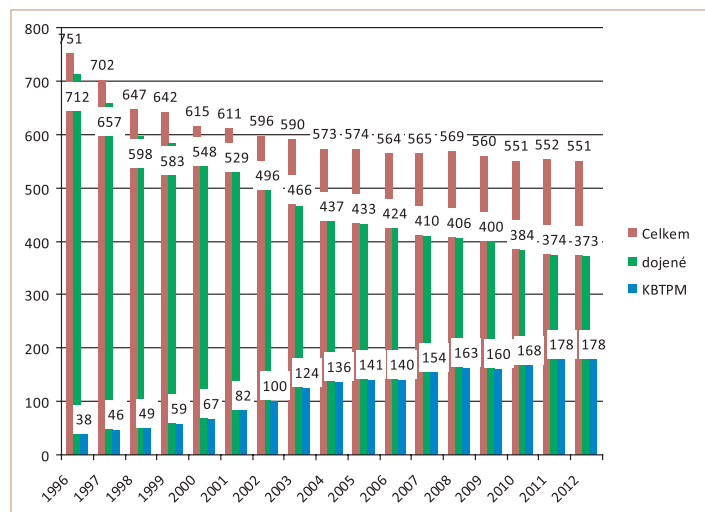
Tabulka č. 1a: Vývoj počtu narozených telat podle krajů (k 30. 6. 2012)

Kraje	Podíl krav BPM ze stavu krav	Naroz. telat na 100 krav	Odch. telat na 100 krav
Karlovarský	54,7	58,9	53,8
Ústecký	46,6	57,1	53,5
Plzeňský	37,6	56,9	52,9
Jihočeský	44,1	55,8	51,4
Liberecký	45,9	55,6	51,3
Moravskoslezský	42,3	55,6	52,3
Olomoucký	31,8	54,7	51,2
Pardubický	23,3	54,0	50,2
Královéhradecký	27,5	53,3	49,6
Vysočina	24,5	52,8	48,4
Zlínský	31,4	51,9	49,2
Praha + Středočeský	21,0	51,6	48,1
Jihomoravský	13,4	50,9	47,7
Česká republika	32,6	54,3	50,4

2. Početní stavy krav v České republice (graf č. 1)

Vývoj početních stavů krav v naší zemi za uplynulých 17 let (1996–2012) je znázorněn v grafu č. 1. Je zde patrná klesající tendence počtu dojených krav (zelený sloupec) a jejich celkového počtu (červený

Graf č. 1: Vývoj početních stavů krav v České republice (v tisících ks)

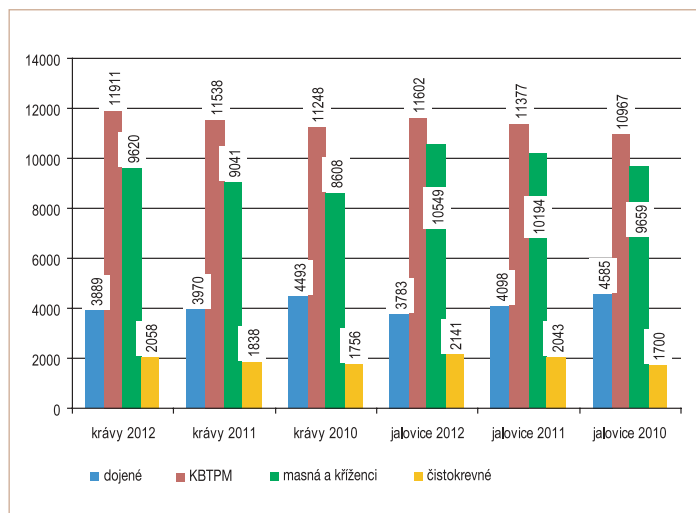
□ Reklama na plemeno hereford (foto: Pavla Vydřová)

sloupec grafu), i když v posledních letech je pokles pozvolnější. Naproti tomuto dlouhodobému trendu, se stavy krav bez TPM (až na některé výjimky) pozvolna zvyšují (modrý sloupec), až na současnou hranici 178 000 ks. Další vývoj ukáže, budou-li se stavy zvyšovat či stagnovat, tak jak naznačují poslední dva roky.

3. Vývoj stavů krav a jalovic podle užitkových typů v ÚK (graf č. 2)

Z grafu č. 2 je patrný vývoj stavů krav a jalovic v Ústeckém kraji za poslední tři roky (2010–2012) a dle jednotlivých užitkových typů. Vývojová tendence je stejná jako ta celorepubliková. Celkové stavy a počty dojených krav a jalovic se snižují, masná plemena (včetně kříženců) a krávy bez TPM se pozvolna zvyšují. Počty krav a jalovic jednotlivých užitkových typů jsou uvedeny nad sloupce grafu.

Graf č. 2: Vývoj stavů krav a jalovic podle užitkových typů v Ústeckém kraji

4. Porovnání počtu krav a jalovic podle plemen (od 50% kříženců) v ÚK (tab. č. 1)

V tabulce číslo 1, která porovnává počty krav a jalovic (vč. kříženců) v Ústeckém kraji podle plemen, se můžeme zaměřit zejména na první dva sloupce, ve kterých jsou uvedeny počty krav a jalovic v ÚK v letošním roce. Hodnoty jsou barevně odlišeny dle toho, jestli počty zvířat oproti minulým letům vzrostly (modrá), nebo se snížily (červená). Není třeba zde tedy popisovat vývoj u jednotlivých plemen,

Tabulka č. 1: Porovnání počtu krav a jalovic podle plemen (od kříženců 50%) v ÚK

Plemeno	2012		2011		2010	
	krávy	jalovice	krávy	jalovice	krávy	jalovice
AA	991	1001	907	1155	779	898
BA	874	817	749	835	752	961
BM	16	22	24	20	24	31
GA	102	110	83	107	78	101
GS	408	196	403	225	377	280
HE	1113	1083	1266	942	1324	1016
HI	49	46	42	36	33	45
CH	2599	2757	2459	2578	2323	2485
LI	2153	3254	1890	3039	1755	2653
MS	828	881	690	907	600	825
PI	69	73	66	62	58	64
SA	10	66	10	39	2	34
TT	0	3	0	0	0	0
Ost.	408	240	452	251	503	268
Celkem	9620	10 549	9041	10 196	8608	9659

každý si své plemeno v tabulce najde a barevné rozlišení mu pomůže při orientaci v číslech.

Nejpočetnějším plemenem, z pohledu krav a jalovic (vč. kříženců), je stejně jako na celorepublikové úrovni **Charolais**, na druhém místě je v kraji **Limousine** a na třetím **Hereford**. Zde se již poměr početních stavů na úrovni kraje liší proti republice. Pro zajímavost, mezi „ostatní plemena“ je mj. zařazen také uherský stepní skot, který je v ÚK chován.

5. Počty čistokrevných krav a jalovic v ÚK (tab. č. 2)

Druhá tabulka znázorňuje počty čistokrevných krav a jalovic v Ústeckém kraji. Stejně jako v tabulce č. 1, se i zde zaměříme na první dva sloupce: počty krav a jalovic v roce 2012. I zde jsou hodnoty barevně odlišeny dle vzrůstající (modrá) a klesající (červená) tendence. V některých případech kopíruje vývoj data z tabulky č. 1, což se ale nedá říci o počtech zvířat. V čistokrevné formě je nejvíce chováno krav a jalovic plemene **Masný simentál**, následuje **Hereford**, **Aberdeen angus** a až na čtvrtém místě je „vítěz z tabulky č. 1“, plemeno **Charolais**. Na první pohled jsou patrné

Tabulka č. 2: Porovnání počtu čistokrevných krav a jalovic v ÚK

Plemeno	2012		2011		2010	
	krávy	jalovice	krávy	jalovice	krávy	jalovice
AA	321	216	228	299	169	204
BA	148	167	136	170	134	141
BM	0	0	0	0	0	1
GA	13	10	11	9	8	12
GS	0	10	0	8	0	2
HE	365	487	381	312	400	308
HI	13	16	6	13	1	14
CH	221	215	192	229	198	181
LI	72	152	31	118	18	53
MS	797	850	672	874	589	779
PI	0	0	0	0	0	0
SA	6	14	6	11	2	3
TT	0	3	0	0	0	0
Ost.	102	1	177	2	237	4
Celkem	2058	2141	1840	2045	1756	1702

□ Texas Longhorn – Faflákovi (foto: Pavla Vydrová)

např. nízké počty čistokrevných krav plemene **Limousine**, i když počty jalovic se zvýšily, což je příslibem do budoucna, stejně jako u některých dalších plemen (ať už zvířat čistokrevných či kříženců). Podíl čistokrevných krav na celkovém stavu krav masných plemen (včetně kříženek) činí v kraji 21,4 %. Je to o něco vyšší podíl, než je tomu v průměru v ČR a to 17,6 %.

6. Ostatní masná plemena (tab. č. 3)

„Okrajová“ plemena masného skotu chovaná v současné době v ČR, která mají Ministerstvem zemědělství uznaný šlechtitelský program, jsou řazena mezi tzv. ostatní plemena. Jejich názvy uvádí tabulka č. 3, včetně oficiálních zkratk. K původním 12 masným plemenům tedy v průběhu posledních dvou let přibýlo dalších 9. V dohledné době bude ke stávajícím **21 plemenům** přiřazeno jedno další, **Dexter**. Dle trendu posledních let nebude pravděpodobně zdaleka posledním.

Tabulka č. 3: Ostatní masná plemena skotu

Plemeno a kříženci	
Aubrac	UU
Parthenaise	PP
Shorthorn	SS
Texas Longhorn	TT
Bazadaise	BB
Wagyu	WA
Vosgienne	VV
Rouge des Prés	MM
Andorské hnědé	DD

7. Stavby plemenic podle plemen v ČR (tab. č. 4)

Stavby plemenic (vč. kříženek) jednotlivých masných plemen v ČR jsou uvedeny v tabulce č. 4. Plemena jsou řazena sestupně dle procentuálního podílu z celkového počtu krav a jalovic. Nejvyšší podíl z celkového počtu krav má z masných plemen **charolais** (10,3 %), **aberdeen angus** (5,1 %), **limousine**

□ Zvířata pana Ing. Machače (předsedy klubu hereford) (foto: Pavla Vydrová)

Tabulka č. 4: Stavby plemen masného skotu podle plemen v České republice

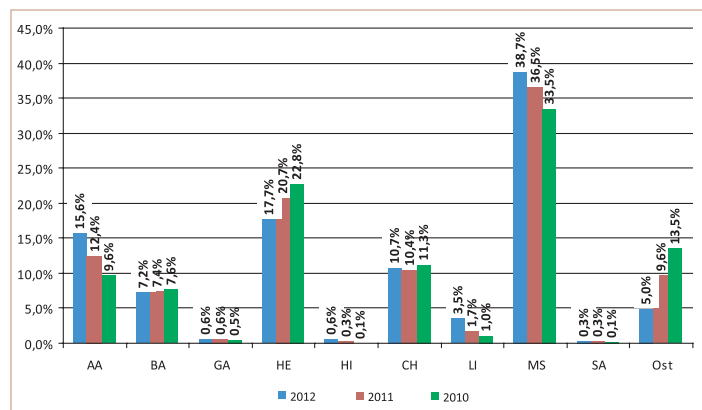
Plemeno a kříženci		Krávy	Jalovice	Celkem	Podíl
Charolais	CH	56 942	57 565	114 507	10,3 %
Aberdeen Angus	AA	28 111	26 159	54 270	5,1 %
Limousine	LI	18 348	23 274	41 622	3,3 %
Hereford	HE	11 547	8963	20 510	2,1 %
Piemontese	PI	7261	6902	14 163	1,3 %
Masný simentál	MS	5817	7486	13 303	1,1 %
Blonde d'Aquitaine	BA	6281	6947	13 228	1,1 %
Galloway	GA	2586	2671	5257	0,5 %
Gasconne	GS	2144	2187	4331	0,4 %
Salers	SA	1594	1595	3189	0,3 %
Highland	HI	1534	1453	2987	0,3 %
Belgické modré	BM	778	1467	2245	0,1 %
Ostatní		1810	1227	3037	0,3 %
Celkem		144 753	147 896	292 649	26,3 %

(3,3 %), hereford (2,1 %), piemontese (1,3 %), masný simentál (1,1 %), blonde d'Aquitaine (1,1 %), další plemena pod 1 %. Podíl masných plemen na celkovém počtu krav v ČR je 26,3 %.

8. Vývoj podílu krav podle plemen v ÚK (graf č. 3)

Vývoj podílu krav devíti nejpočetnějších masných plemen v Ústeckém kraji + ostatních plemen, je uveden v grafu č. 3. Sloupce grafu ukazují vývoj za poslední tři roky (2010–2012) a procentuální podíl je nad každým sloupcem. Obecně se stavy zvyšují, ale podílově klesají, protože celkové stavy rostou rychleji. Nejvyšší podíl mají, dle předpokladu vyplývajícího již z tabulky č. 2, plemena masný simentál, hereford, aberdeen angus a charolais.

Graf č. 3: Vývoj podílu krav podle plemen v Ústeckém kraji

9. Stavby plemenných býků v ÚK (tab. č. 5)

Zajímavé jsou také údaje o počtech plemenných býků v Ústeckém kraji (k 30. 6.), které zachycuje tabulka č. 5. V letošním roce zde působilo v přirozené plemenitbě 394 býků, což je o 52 ks více, než v roce předchozím. Jsou zde zástupci patnácti masných plemen (vyjmenovaných v tabulce), jejich počty v roce 2012 a procentuální podíl jednotlivých plemen lze porovnat se stavy a údaji roku 2011. Nejvíce býků je v letošním roce plemene limousine (135 ks; podíl 34,3 %), masný simentál (83 ks; 21,1 %), charolais (67 ks; 17 %) a blonde d'Aquitaine (37 ks; 9,4 %). U všech plemen, kromě charolais, došlo k navýšení počtu býků v přirozené plemenitbě.

Tabulka č. 5: Stavby plemenných býků masných plemen v Ústeckém kraji

Plemeno		2012		2011	
		počet	podíl %	počet	podíl %
Aberdeen Angus	AA	22	5,6 %	18	5,3 %
Blonde d'Aquitaine	BA	37	9,4 %	30	8,8 %
Bazadais	BB	1	0,3 %	0	0,0 %
Belgické modré	BM	2	0,5 %	2	0,6 %
Galloway	GA	7	1,8 %	5	1,5 %
Gasconne	GS	2	0,5 %	2	0,6 %
Hereford	HE	23	5,8 %	20	5,8 %
Highland	HI	6	1,5 %	5	1,5 %
Charolais	CH	67	17,0 %	75	21,9 %
Limousin	LI	135	34,3 %	110	32,2 %
Masný simentál	MS	83	21,1 %	68	19,9 %
Piemontese	PI	1	0,3 %	1	0,3 %
Salers	SA	6	1,5 %	5	1,5 %
Texas longhorn	TT	1	0,3 %	1	0,3 %
Wagyu	WA	1	0,3 %	0	0,0 %
Celkem (k 30. 6. 2012)		394	100,0 %	342	100,0 %

10. Stavby plemenných býků masných plemen v ČR (tab. č. 6)

Velmi zajímavá je jistě pro chovatele tabulka č. 6, ve které jsou uvedeny počty plemenných býků masných plemen k 30. 6. 2012 v celé České republice. Je zde uvedeno jedenáct plemen s nejvyšším počtem býků v přirozené plemenitbě, řazeno sestupně a nad součtovým řádkem je uveden počet za zbylých 10 plemen. U každého plemene je také procentuální podíl ze všech masných býků působících v letošním roce v chovech. Mezi čtyři nejpočetnější (jejichž podíl je nad 10 %) řadíme plemeno charolais (1851 ks; 30,9 %), masný simentál (1280 ks; 21,4 %), limousine (980 ks; 16,3 %) a aberdeen angus (843 ks; 14,1 %). Celkem působilo letos v České republice v přirozené plemenitbě 5994 ks plemenných býků.

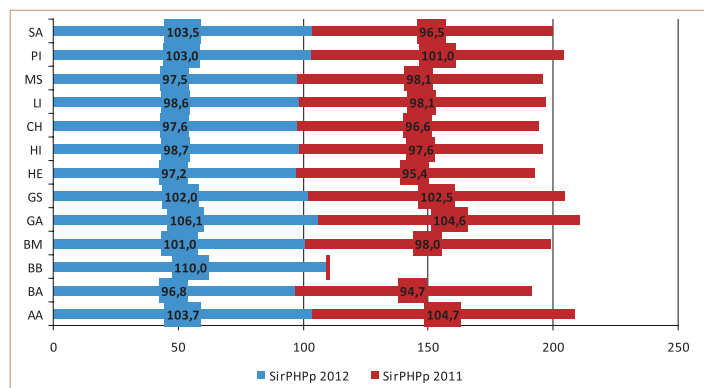
Tabulka č. 6: Stavby žijících masných plemenných býků v ČR

Plemeno		kusů	index
Charolais	CH	1851	30,9 %
Masný simentál	MS	1280	21,4 %
Limousin	LI	980	16,3 %
Aberdeen Angus	AA	843	14,1 %
Blonde d'Aquitaine	BA	262	4,4 %
Piemontese	PI	159	2,7 %
Hereford	HE	154	2,6 %
Highland	HI	135	2,3 %
Galloway	GA	133	2,2 %
Gasconne	GS	84	1,4 %
Salers	SA	56	0,9 %
10 plemen		57	1,0 %
Celkem (k 30. 6. 2012)		5994	100,0 %

11. RPH pro průběh porodu u plem. býků za rok 2011/12 v ÚK (graf č. 4)

Graf relativních plemenných hodnot (RPH) pro průběh porodu u plemenných býků srovnává RPH pro rok 2012 s rokem 2011, které byly vypočteny pro býky třinácti masných plemen. Tato hodnota udává předpokládaný průběh porodu potomků býků daného plemene, pro které byla RPH vypočtena. Nadprůměrné RPH jsou z grafu č. 4 patrné u býků plemene

Graf č. 4: Porovnání RPH pro průběh porodu u plemenných býků za rok 2012 a 2011 v UK

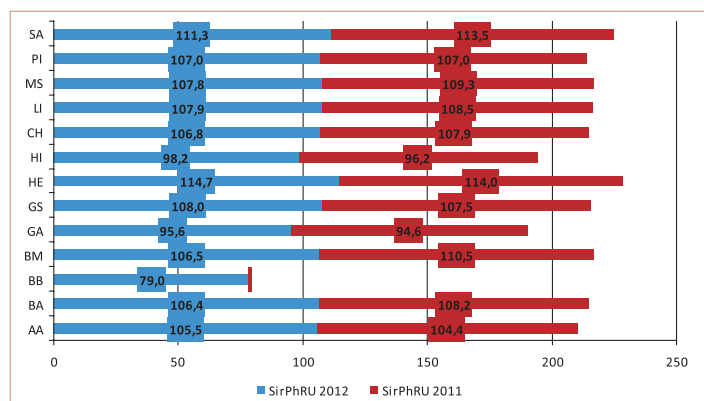

galloway, aberdeen angus, gasconne a piemontese. Mimo plemena aberdeen angus a masný simentál jsou relativní plemenné hodnoty u ostatních plemen v porovnání s rokem 2011 lepší.

12. RPH pro růst v průměrném efektu u plem. býků za rok 2011/12 v UK (graf č. 5)

Graf relativních plemenných hodnot pro růst v průměrném efektu u plemenných býků také srovnává RPH pro rok 2012 s rokem 2011 u třinácti masných plemen. Tato hodnota udává předpokládanou růstovou schopnost potomků býků daného plemene, pro které byla RPH vypočtena. Vyšší než v roce 2011 jsou RPH v grafu č. 5 patrné u býků plemen highland, hereford, gasconne, galloway, aberdeen angus.

Graf č. 5: Porovnání RPH pro růst v průměrném efektu u plem. býků za rok 2012 a 2011 v UK

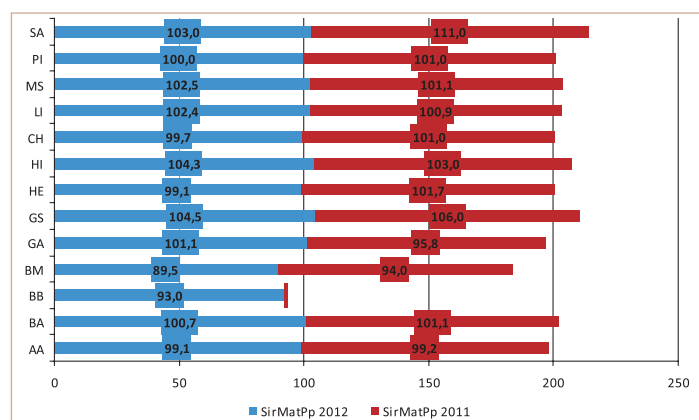
13. RPH pro průběh porodu v maternálním efektu za rok 2011/12 v UK (graf č. 6)

Graf relativních plemenných hodnot pro průběh porodu v maternálním efektu srovnává opět RPH pro rok 2012 s rokem 2011. Byly (obdobně jako v předchozích dvou grafech) vypočteny pro plemenné býky třináct masných plemen. Tato hodnota je v podstatě predikcí telení dcer býků daného plemene, pro které byla RPH vypočtena. Lepší než v roce 2011 je hodnota RPH u plemen masný simentál, limousin, highland, galloway.

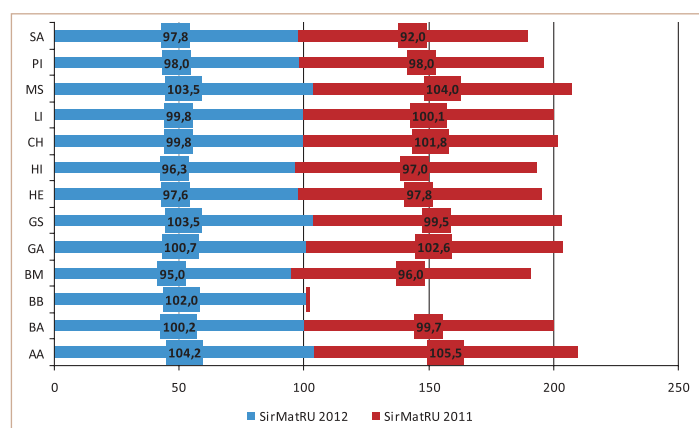
14. RPH pro růst v maternálním efektu za rok 2011/12 v UK (graf č. 7)

Poslední graf srovnává relativní plemenné hodnoty pro růst v maternálním efektu. Ty byly vypočteny opět pro plemenné býky třinácti masných plemen.

Graf č. 6: Porovnání RPH pro průběh porodu v maternálním efektu za rok 2012 a 2011 v UK

Graf č. 7: Porovnání RPH pro růst v maternálním efektu za rok 2012 a 2011 v UK

Tato hodnota se dá jednoduše vyložit jako schopnost dcer hodnocených býků daného plemene, produkovat dostatečné množství mléka pro potomky a současně se o ně i dobře starat, což se pozitivně odráží na jejich růstové schopnosti. V tomto případě jsou lepší než v roce 2011 hodnoty (graf č. 7) u plemen salers, gasconne, blonde d'Aquitaine.

Šluknovský zámek a expozice zvířat (foto: Pavla Vydrova)

aukce a základní výběry býků masných plemen již 20.2.2013 Újezd u Plánice

22 ks býků plemen AA, CH,LI,MS a PI - srdečně zveme

špičková nabídka inseminačních dávek
domácích i zahraničních býků všech plemen
úplná nabídka včetně novinek na www.jchovatel.cz

GRAHAM'S UNBEATABLE ZLI 837

špičkový anglický býk s výsledky v ČR, excelentní typ 121, růst 118 a osvalení 121, nepřibuzný

UFONEK RED ET

ZAA 891

velmi zajímavý původ, excelentní růst 124 a typ 110

TEMPLÁŘ Z N.VODY PP ZSI 778

homozygotně bezrohý syn legendy VITA, snadné telení, růst 128, velikost 11, délka těla 115, typ celkem 108

EDENHURST FESTIVAL

vynikající anglický býk na jalovice (TOP 10 % telení), výborné telení dcer a nadprůměrné mléko, vynikající otec další generace matek, korektní končetiny

celkem v nabídce 60 býků 8 masných plemen - zajímavé novinky
komplexní řada minerální výživy pro masný skot
tradiční seminář k výživě a aktuálním problémům, Hotel Tři věžičky
24.1.2013 - za každých objednaných 500 kg z řady
jeden vstup na seminář zdarma -srdečně zveme

BövesPro

Jihočeský chovatel a.s, tel.:602395828, 602395828, WWW.JCHOVATEL.CZ

Na zkušenou do Irska

Vladimír Chytka ml.,
farma Agrochyt s.r.o.

Letos v dubnu navštívili manželé Gerard a Angela Brickleyovi z Irska Českou republiku a v rámci této cesty zavítali i na naši farmu. Po prohlídce chovu a debatě, slovo dalo slovo a domluvili jsme se na mé stáži na jejich farmě.

V srpnu jsem odlétal na 6 týdnů směr Irsko do vesnice Coolrain, kde se nachází jejich farma. Irskou genetiku jsem vždy obdivoval a myslel si, že se zde chovají nejlepší simentálové, což se mi potvrdilo. U Brickleyových jsem se rychle zabydlel a na farmě zapracoval. Z počátku jsem trochu bojoval s angličtinou. Moje angličtina se postupně lepšila a mnoho nového jsem se naučil. Velice mi s ní pomohl Simon, mladý chovatel z Rakouska, který zde byl také na stáži. Chvilí mi trvalo, než jsem si zvykl na styl života, přece jenom hlavní jídlo v půl osmé večer mi dělalo problém, ale později mi to přišlo normální. Práce na farmě bylo docela dost, ale nebylo to pro mě nic neobvyklého. Za dobu šesti týdnů, kterou jsem na farmě strávil, jsem se velice často s Gerardem bavil o všem, co se týká chovu skotu. Zajímal jsem se o jeho názory a zkušenosti. Při těchto diskuzích mi Gerard mi vysvětlil jeho představu ideálního

□ Anatrim Diamond - šampion výstavy na výstavě ve Sroketown, otec Curaheen Tyson (foto: Vladimír Chytka ml.)

typu masného simentála. Vše mi zdůvodnil a doložil dlouholetou chovatelskou praxí a bohatými zkušenostmi hodnotitele na výstavách. Jednoznačně můžu říct, že co se týče dobytka samotného, plemenářské práce, je to odborník na slovo vzatý. Na každou moji otázku měl odpověď a ještě ji rozvinul. Ve většině názorů jsme se shodli, v některých zpočátku ne, ale postupně jsem mu musel dávat za pravdu stále více. Za dobu pobytu jsem navštívil špičkové farmy s chovem masného simentála a o některých z nich jsem se na následujících řádcích více rozepsal.

Celtic farm

Jednalo se o farmu Gerarda a Angely Brickleyových, kde jsem bydlel. Farma se rozkládá na 40 ha. Je zde chováno 150 kusů zvířat, z toho 35 krav. Stádo se v současné době rozšiřuje, protože manželé vstoupili do „farmářského důchodu“ a farmaření se stalo jejich hlavní obživou. Dobytek je zde pěkný, ale ne moc nakrmený. Gerard tvrdí, že není potřeba mít dobytek překrmený, nejlepší kusy pak sami vyniknou. Krávy se zde vyznačují perfektními šířkami, dobrým masem a mlékem. Již jalovice před telením, mají šířky jako naše krávy. Ve stádě působí býk Anatrim Bodybuilder (ZSI 809). Jedná se o středně rámcového perfektně osvaleného býka. Tento chov vypadá do budoucna velice perspektivně, selekce je zde na vysoké úrovni, nechává se jen to nejlepší. Brickleyovi vlastní i společnost prodávající ID – firmu Celtic Sires. V jejich nabídce se nachází doopravdy kvalitní plemení, kteří jsou velice oblíbení po celém Irsku i ve světě. Co se týče bezrohosti, tak tato farma je první v Irsku, která s ní začala. Na farmě je k vidění pár bezrohých telat a dá se jednoznačně říct, že telata velice kvalitní a dosahují kvality svých rohatých vrstevníků. Z bezrohé simentálské genetiky se zde používají

□ Curaheen Tammi - výstavní šampionka, plná sestra býka Curaheen Tyson (foto: Vladimír Chytka ml.)

pouze velice dobře osvalení býci z Dánska (Lykke Sirius, Lykke Atlnatis, Sneubum Campari). Gerard tvrdí, že bezrohost je zde v začátcích a nikdo se do ní nehrne. Zdůvodnil to obavou z menší masné užitkovosti bezrohých zvířat. V odrohování rohatých telat nevidí zásadní problém. Přesto začal s chovem bezrohých zvířat a vidí v jejich chovu perspektivu. Již odchoval vynikajícího býka Celtic Comet P (po Lykke Sirius), který byl prodán za 11 000 euro do Anglie.

Anatrim farm

Jedná se o farmu Gerardova bratra Davida Brickleyho. Farma se rozkládá na 30 ha. Základní stádo tvoří 25 plemenic. Můžu jednoznačně říct, že se jedná o nejlepší farmu, kterou jsem v Irsku viděl. Krávy byly perfektně narostlé, s perfektním mlékem. Podle Davida je to zásluha jeho býka Anatrim Jacob, kterého měl ve stádě před 8 lety. V současné době ve stádě působí býk Anatrim Viva, otec Anatrim Bodybuildera, který působí u Gerarda. Telata po něm jsou skutečně perfektní, co se týče osvalení a šířek. Davidův chov je nepřibuzný na ostatní chovatele, protože pouští výhradně svoje býky. Novou genetiku získává pomocí embryotransferu. S použitím bezrohých býků se zde do budoucna nepočítá, protože i za bezrohý plemenný materiál je cena stejná jako za rohatý. Rozhodují je zde

□ Celtic Diceman P, bezrohý býček, otec ZSI 390 Atlanis, OM Curaheen Tyson (foto: Vladimír Chytka ml.)

maso. V malé míře je zde používána inseminace. Za nejlepšího býka je zde pokládán Curaheen Tyson (ZSI 807).

Curaheen farm

Na této farmě hospodaří pan David Wall. Farma nemá příliš hluboké kořeny, byla založena v roce 2000 jako hobby. Farma se nakonec rozrostla na 80 ha a 40 krav základního stáda. Jedná se o velice moderní farmu s perfektní technikou. Na této farmě je používána genetika z celého světa. Chovatel se snaží experimentovat s genetikou z Kanady, Německa, Dánska, Rakouska a Švédky. Ve velkém se zde dělá i embryotransfer, na skladě je okolo 300

embryí. Krávy jsou zde obrovské, hodně nakrmené, ale ve větším počtu bez telat. Ostatní telata na farmě nedosahují takových kvalit jako telata u bratrů Brickleyových. Jsou zde ale i výjimky. Chov je založen na dvou koupených krávách z chovu Raceview, které jsou perfektní dárkyně Embryí. Jedna z nich Raceview Merle Beauty, která má narozených 48 telat po embryotransferu. Co se týče bezrohosti, tato farma se jí zabývá a vidí v ní budoucnost. Chovatel uznává býka Hedetoft United (ZSI 400), po kterém jsou zde k vidění perfektní býci. Tato farma je i pravidelným účastníkem výstav, kde pravidelně získává přední pozice.

□ Desetiměsíční „býček“, otec Glebefarm Tyson (foto: Vladimír Chytka ml.)

Závěrem

Svůj pobyt v Irsku mohu hodnotit jen kladně, jeho jedinou nevýhodou bylo, že mohl být ještě delší. Plemeno simentál je v Irsku velice oblíbené a na vysoké úrovni. V mnohých věcech bychom se mohli inspirovat a uplatnit na našich farmách. I když je jejich simentál rohatý, je konkurenceschopný s plemeny jako je charolais a limousine. Doufám, že vědomosti nabyté v Irsku využijeme na naší farmě. Určitě bych takovou stáž doporučil i ostatním juniorům, protože je to nová zkušenost, zážitek, jiný život. Já sám už přemýšlím, kam se vyprávim příští rok.

Jemnost a křehkost hovězího lze určit již u syrového masa

Už vás někdy při pohledu na kousek hovězího napadlo, jestli z něho bude ten správný jemný steak či jiný zamýšlený pokrm? Samozřejmě, že všichni víme o vlivu plemene, stáří zvířete, zrání masa a řadě dalších faktorů. Ale dá se ze syrového masa něco takového poznat? Představte si, že to jde.

Pouhá informace o tom, že maso je z konkrétního kusu plemene či kategorie skotu není většinou pro zákazníka dostačující k tomu, aby povzbudila jeho chuť k jídlu, začaly se mu sbíhat sliny. Systém, který dokáže předpovídat jemnost a štavnatost hovězího, jež by byla deklarována přímo na obalu, by mohl být tím správným podnětem, který by ovlivnil, zda si zákazník maso koupí nebo ne. Pokud bude mít maso navíc pěknou barvu, tak získává další „plus“, které může rozhodnout o tom, zda si ho zákazník skutečně vloží do nákupního košíku (a vydá z peněženky nějaké ty peníze navíc), aby se poté doma do správně upraveného kusu masa s chutí zakousnul. Když se člověk ve vlastní kuchyni přesvědčí, že maso, které si přinesl je kvalitní a má deklarované parametry, pak se jistě příště vrátí, aby zas nakoupil. A pokud tato zkušenost bude opakovaná, pak může padnout další bariéra bránící vyšší konzumaci hovězího masa. Takto také vypadá výsledek vědy zavedené do praxe, která může přinést prospěch nejen obchodníkovi a jeho zákazníkům, ale také producentům masa, tedy chovatelům a výkrmcům. Ale teď hezky od začátku.

K čemu je dobré Vis/NIR?

Už v roce 2001 představil vědec s nepřiliš americky znějícím

jménem Roman L. Hruska z US Meat Animal Research Center (USMARC) v Clay Center v Nebrasce metodu s jejíž pomocí lze předpovídat jemnost masa aniž by bylo třeba být jen kousek masa nějakým způsobem zpracovat a tím se připravit o část tržeb. Tato metoda byla vyvinuta zejména proto, aby bylo možné bez větších problémů přímo na jatkách identifikovat a vybírat z jatečných trupů označovaných jako „US Select beef“ ty, na kterých je maso kvalitnější – jemnější. Tato metoda je ve své podstatě jednoduchá a co je nejdůležitější – nevyžaduje žádné vaření nebo ochutnávání, které je nejen subjektivním hodnocením a navíc je část masa „zničena“. Metoda je totiž založena na „pouhém“ měření odrazu viditelného světla a „světla“ vlnové délky blízkého se infračervenému záření, a proto je označována zkratkou Vis/NIR (visible/Near infrared reflectance).

Vis/NIR spektroskopie byla používána již od 50. let minulého století k hodnocení nejen zemědělských, ale i dalších produktů. I proto se zdála být ideálním základem pro vývoj technologie, jež by mohla předpovídat jemnost masa, aniž by se znehodnotily cenné části jatečného trupu.

Potravinářští technologové Tommy Wheeler, Steven Shackelford a Andy King z oddělení výzkumu kvality a bezpečnosti masa USMARC ukázali, že díky této metodě je možné předpovědět řadu vlastností masa. „Začali jsme zvažovat způsob využití Vis/NIR k hodnocení hovězího. Potřebovali jsme vytvořit něco, co by mohlo pracovat rychlostí 400 jatečných trupů za hodinu,“

říká Shackelford. „Vyvinuli jsme přenosný, komerčně využitelný nástroj a získali tak snadno opakovatelný způsob testování masa. A pak jsme začali zkoušet jeho možnosti, tedy hlavně jeho schopnost určit, které maso bude po zpracování jemnější

a u kterého tomu bude právě naopak.“

Ačkoliv je tento systém odborně anglicky nazýván mnohoslovným „USMARC Noninvasive Beef Tenderness Prediction System“ (Systém neinvazivní předpovědi jemnosti hovězího z USMARC), tak tento dlouhý název již nepopisuje jeho další možné aplikace. Některé z nich jsou velmi zajímavé a hlavně snadno použitelné v potravinářské praxi.

Zpracovatelé podpořili další výzkum

A pak se stalo něco, co bychom v českých luzích a hájích, ale hlavně na českých jatkách asi nemohli očekávat. Zatímco na našich jatkách je většinou patrná snaha nakoupit od producenta co nejlevněji a zpracovatelností a kvalitou výsledného produktu se příliš nezabývat, v USA tomu bylo právě naopak – nejen jatka a obchodníci „zavětrili“ příležitost, a to bylo i důvodem proč se další vývoj spektroskopie pro neinvazivní hodnocení masa pohnul tak rychle kupředu. Výzkum rychle získal nadšené spolupracovníky pocházející z řad společností zpracovávajících a prodávajících hovězí a v National Cattlemen's Beef Association (NCBA), která dokonce poskytla grant na tyto studie z fondů Beef Checkoff.

O peníze na výzkum bylo postaráno, a tak se zejména v posledních několika letech vědci zabývali zpřesňováním svých modelů jejich testováním na dalších více než čtyřech tisícovkách jatečných trupů a naměřené výsledky vyhodnocovali přímo v provozních podmínkách zpracovatelských zařízení.

V další studii poměrně nedávného data, opět financované z fondu Checkoff, bylo prováděno hodnocení Vis/NIR na různých částech jatečného těla po porážce a po 14denním zrání. Studie prokázala, že tato technologie by mohla predikovat jemnost většiny hlavních partií jatečného trupu, a to již v průběhu hodnocení jatečných těl. Také ukázala, že by mohla být aplikována na jednotlivé kusy masa, nebo dokonce přímo na jednotlivé steaky a to i po vyžrání. Vše je otázkou dodržení metodiky a těch správných počítačových modelů, neboli je nutné vědět jak na to – tedy mít to správné „know how“, jak se nejen v Americe říká.

Většina hovězího masa z jatečných trupů zařazených do kategorie US Select sice může být jemná, ale právě kvůli svému prvotnímu hodnocení bývá velmi často prodávána za nižší cenu, zejména ve srovnání s hovězím, které je řazeno do vyšší kategorie US Choice. Tato nová technologie umožňuje balírnám snadno identifikovat jatečné trupy patřící sice jen do skupiny US Select, ale jejichž maso může i přesto vyniknout svou jemností a křehkostí.

Předpověď jemnosti vařeného či jinak upraveného hovězího masa, které by bylo možné získat již při hodnocení syrového masa, by mohlo umožnit masnému průmyslu lépe připravovat masné produkty k nejlepšímu koncovému využití. Maso, které je hodnoceno jako jemnější, tak může být i značeno, propagováno (a s patřičným rozdílem v ceně proti „běžnému“ masu prodáváno). Zákazník navíc získá lepší informace o tom, co si kupuje, k čemu je maso vhodné a jak se s ním má správně zacházet.

To je jednou z dalších cest, která by mohla vést k tomu, aby masný

průmysl mohl takovouto technologii využít jako prostředek k nalezení a následným dodávkám produktů stálejší kvality do obchodních řetězců a následně i do kuchyní jejich zákazníků.

A nebyli by to američtí obchodníci, aby nehledali cesty, jak z kapes zákazníků vydolovat nějaký ten dolar navíc. Není proto divu, že se této zajímavé metody chopila jedna nejmenovaná obchodní společnost a zavedla využití této technologie do své praxe, aby vědecky podloženě zaručila jemnost svých značkových produktů z hovězího masa.

Budeme šlechtit i na stálost barvy masa?

Barva masa je důležitým faktorem zejména pro nakupující, kteří považují jasně červenou barvu hovězího masa za známku čerstvosti a kvality. Ale některé kusy masa mění svou barvu a „hnědou“ dříve než jiné. Takto „unaveně“ vypadající steaky (a nejen ony) proto mohou zůstat neprodány, ačkoliv po všech ostatních stránkách mohou být stále dobré. Při té lepší variantě jsou takové méně „atraktivní“ steaky prodány za nižší cenu. V tom horším případě jsou vyhozeny. Ať tak či onak, vždy je to ztráta.

Výzkumy naznačují, že k problémům se stabilitou barvy masa dochází hlavně vlivem prostředí, ve kterém je maso uloženo, zabalené a prodáváno – světlo, teplota a obaly v největší míře přispívají ke změně barvy masa. To je ostatně dávno známá věc. Příliš se nepředpokládalo, že by tato vlastnost mohla být ovlivněna i variabilitou mezi jednotlivými zvířaty. Tým z USMARC ale prokázal, že existují rozdíly i mezi jednotlivými kusy. Některý kus skotu dokáže díky své genetické výbavě vyprodukovat hovězí se stabilnějším zbarvením, než jiný.

Přijít na to nebylo vůbec nic jednoduchého. Nejdříve museli identifikovat a ověřit původy celkem 500 testovaných zvířat, aby na konci celé dlouhé a náročné práce mohli dát odpověď na otázku, kolik variability v barvě masa a její trvanlivosti je možno přičíst působení genetických vlivů. To, co začalo jako studie k objevení toho, zda variabilita barevné stálosti byla ovlivněna pouze vnějšími faktory prostředí, nakonec vedlo k poznání dalších vlivů na stabilitu barevnosti masa. Závěrem studie bylo zjištění, že skutečně lze určit základní rozdíly v barevné stálosti masa mezi jednotlivými zvířaty a tedy, že existuje genetická složka, která by mohla pomoci zlepšit barevnou stálost masa s využitím šlechtitelských prostředků. Navíc byly vytvořeny modely využívající technologii Vis/NIR, které by umožnily společností identifikovat hovězí a vepřové maso vhodnější pro maloobchodní prodej, protože ten vyžaduje maso s co nejdelší barevnou stálostí. Na výsledky této studie jistě naváže hledání markerů a jednotlivých genů, zvyšujících efektivitu takového šlechtění.

Jak vidět výzkum dovedený do praxe ukazuje na to, že taková mnohostranná technologie může být účinně a efektivně využita například ke kontrole variability jemnosti a barevné stálosti u hovězího masa. Nicméně, probíhají další výzkumy, aby se hodnotily a ověřovaly další možné aplikace této technologie. Uvidíme, s čím zajímavým z dalšího vývoje se budeme moci seznámit a co z toho bude možné využít pro praxi třeba i u nás.

*Ze zahraničních zdrojů připravili
Anna Marcinková a Ota Beran,
BM Profit*

Očekávaná spolehlivost hodnocení masného skotu

Ing. Alena Svitáková,
Ing. Jiří Bauer, Česká zemědělská
univerzita v Praze, Výzkumný
ústav živočišné výroby, v.v.i.

Přesné hodnocení (předpověď plemenných hodnot), jako odchylník od průměru daného plemene, je důležitou součástí každého šlechtitelského programu. Úspěšnost šlechtění je měřena genetickým ziskem. Prospěch chovatele (genetický zisk po selekci) závisí na správném určení jedinců s nejvyšší plemennou hodnotou (Mrode, 1996).

Plemenná hodnota (PH) a její spolehlivost jsou vzájemně provázané veličiny. Chovatelé při selekci plemeníků pro stádo pracují nejen s plemennou hodnotou, ale i s její spolehlivostí (r^2), i když si to často neuvědomují. Čím nižší je hodnota spolehlivosti, tím širší je interval možné užitkovosti potomka, protože se zvyšuje rozmezí hodnot, ve kterém se PH může pohybovat (Novotný, 2011). Můžeme si to představit jako $PH \pm$ hodnota odchylky q . Výše odchylky q závisí na spolehlivosti a s rostoucí spolehlivostí se snižuje.

Spolehlivost závisí na dědivosti dané vlastnosti (h^2) a především na množství informací o daném zvířeti – jestli má vlastní užitkovost, jakou užitkovost měli rodiče či další příbuzní. U plemeníků záleží také na počtu potomků s užitkovostí, zvláště u vlastností, které nejsou pozorovatelné na plemeníkově (plodnost, mléčnost atd.).

Tito potomci se ve stádech potkávají s vrstevníky (potomky jiných plemeníků), záleží tedy na tzv. efektivním počtu potomků (Příbyl, 1997). Je rozdíl, jestli jsou ve stádě pouze potomci jednoho býka, protože mají nižší hodnotu, než stejný počet potomků, který se však potkává s vrstevníky.

Existuje jednoduchý způsob výpočtu spolehlivosti. Nejprve je nutné si vypočítat efektivní počet potomků $w = \frac{m * n}{m + n}$, kde n = počet potomků s užitkovostí, m = počet vrstevníků, se

kterými se potomci potkávají. Poté lze jednoduše dosadit do vzorce pro spolehlivost $r^2 = \frac{w}{w + k}$,

$$\text{kde } k = \frac{4 - h^2}{h^2}.$$

Tímto postupem si je možné zjednodušeně propočítat spolehlivost testačního pokusu. Stejný počet potomků znamená jinou výši r^2 pro vlastnosti s různou dědivostí (Jakubec et al., 1999).

Další ze způsobů výpočtu PH a její spolehlivost je na základě metody BLUP – animal model (Mrode, 1996, Jakubec et al., 1999), kdy je spolehlivost vypočítána přímo z modelových rovnic (je tedy součástí výpočtu).

Hlavní použití ukazatele spolehlivosti předpovědi PH je pro plánování kontroly užitkovosti a organizaci testovacího připarování, to znamená pro vytvoření předpokladů, aby budoucí plemenná hodnota byla co nejspolehlivější. Nejvýhodnější organizace testace je taková, když je potomstvo testovaného plemeníka v mnoha stádech, kde se potká s co největším počtem vrstevníků. Cílem testace je proto dosáhnout co nejvyššího efektivního počtu potomků. Z tohoto pohledu je optimální, když má býk v každém SRO (stádo-rok-období) právě jednoho potomka se známou užitkovostí, který se potkává s co nejvyšším počtem nepříbuzných vrstevníků, při sou-

časně co nejvyšším počtu hodnocených potomků (Příbylová, 2001).

Proto jsme posoudily změny plemenných hodnot a jejich spolehlivosti u býka a jeho potomků v závislosti na množství a kvalitě informací. S tím souvisí zjištění potřebného množství informací k získání spolehlivých předpovědí PH.

Pro ukázání změn jsme vybrali ukázkový příklad. Pracovalo se s přírůstkem v testu v odchovně býků s dědivostí $h^2=0,3$.

Skupiny byly sestaveny totožně – v každém z nich měl býk právě jednoho syna (tab. č. 1), který měl ve skupině tři nepříbuzné vrstevníky. Pro jednoduchost byl zvolen počet býků 4. Počet skupin se zvyšoval od 1 do 200. Což představuje až 200 synů od jednoho plemeníka a 199 polobratrů pro sledovaného mladého býka.

Na základě výsledků byla vyhodnocena spolehlivost předpovědi plemenné hodnoty a změna sa-

Tabulka č. 1: Rozdělení zvířat ve stádech a užitkovost krav

	číslo syna	otec/býk	přírůstek g
skupina 1	1	1	1350
	2	2	1600
	3	3	1200
	4	4	1900
skupina 2	5	1	1350
	6	2	1600
	7	3	1200
	8	4	1900

motné plemenné hodnoty v závislosti na počtu synů/vrstevníků/polosourozenců.

Údaje byly vyhodnoceny metodou BLUP-animal model, podle následující modelové rovnice:

$$y_{ijk} = SRO_i + jed_j + e_{ijk}$$

kde y_{ijk} = naměřená hodnota znaku

SRO_i = fixní efekt i-tého stáda-roku-období

jed_j = náhodný efekt j-tého jedince

e_{ijk} = zbytková chyba

Z údajů v grafu 1 je zřejmé, že malý počet synů na býka se vyznačuje nízkou spolehlivostí. U počtu deseti synů dosahuje spolehlivost býka 0,34. Po zdvojnásobení počtu synů (skupin) vzrostla spolehlivost o 13 % na 0,46. Při 100 synech, které měly dohromady 300 vrstevníků, vzrostla spolehlivost na 0,67, a jak je vidět v grafu 1 spolehlivost předpovědi PH se u býka stabilizovala u 180 synů.

Pokud je počet skupin (kde má býk potomky) vysoký, můžeme si být jisti, že faktory prostředí (krmení, ustájení, atd.), neovlivnily výsledky z důvodu individuál-

ního přístupu k jedincům nebo kvůli upřednostnění potomků po určitém otci chovatelem (Lipovský, 1998).

Příbylová (2001) uvádí, že při překročení 50 potomků na býka je pro hodnocení dostačující počet tří vrstevníků uvnitř stáda a je důležitější navýšení především počtu potomků.

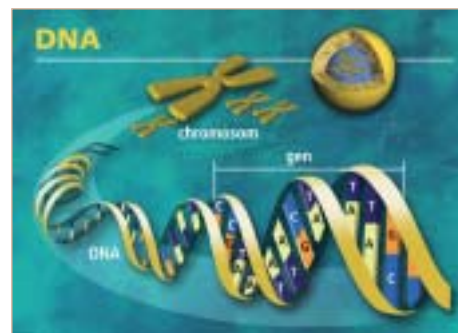
U mladého býka je spolehlivost celkově nižší než u otců býků, což je zapříčiněno méně kvalitními zdroji informací. Spolehlivost se přibližně ustálila již při 59 polosourozenců na 28 %. Kvalitou zde myslíme vztah – koeficient příbuznosti, který mezi sebou mají zdroje informací. Více kvalitní z hlediska předpovědi PH je vztah otec – syn (0,5), než vztah polosourozenců (0,25).

Plemenná hodnota a její spolehlivost byly vypočítány na základě vyřešení soustavy rovnic vyplývajících z animal modelu.

Plemenné hodnoty byly vypočteny za předpokladu, že mladí býci jsou po průměrných matkách a jejich odchylka je zapříčiněna otcem. Užiteklost potomků po jednom býkovi má ve všech stádech stejnou odchylku. Plemenná hodnota v grafu 2 je předpověděná pro býka č. 4 (viz tab. 1). Odchylka užiteklosti jeho potomků je +388 g v porovnání s průměrem stáda. PH potomstva je průměr odchylek PH rodičů a zjednodušeně ji můžeme vyjádřit vztahem:

$$PH \text{ otce} + PH \text{ matky} \\ 2$$

Pokud PH matky je nulová (matky mající průměrnou užiteklost stáda), pak by genetickému založení býka odpovídala plemenná hodnota pro přírůstek v testu 776 g. S rostoucí spolehlivostí se zvyšuje i plemenná hodnota býka. K hodnotě přírůstku 776 g se býk

blíží v ideálním případě až při velkém počtu potomků.

Předpověděná plemenná hodnota pro býka č. 4 (viz tab. 1) se blíží k její odchylce od průměru stáda přírůstku v testu +388 g přibližně při počtu 79 polosourozenců.

Závěr

Předpověď plemenné hodnoty a její spolehlivosti je úzce propojena, proto zvyšování spolehlivosti upřesňuje odhad PH a zároveň posunuje tuto hodnotu od průměru plemene.

Výsledky potvrzují, že při porovnání rostoucího počtu synů s vrstevníky spolehlivost předpovědi plemenné hodnoty býka roste. U malého počtu stád je posun spolehlivosti výrazný, ale větším počtem stád se tato hodnota mění už méně výrazně. Například při počtu stád 160 a 200 se liší spolehlivost pouze v 1 %.

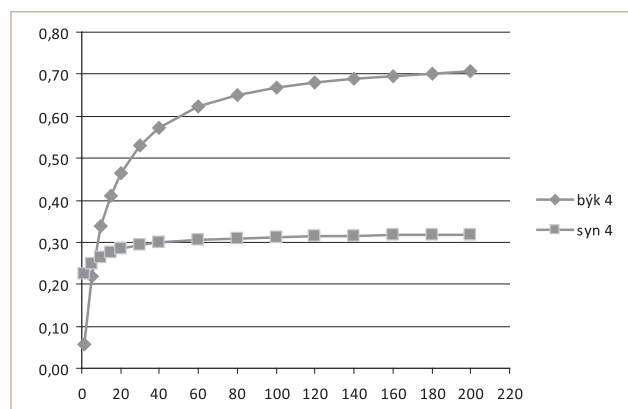
O rozhodnutí jakého býka ve stádě použít by se chovatelé měli rozhodovat nejen podle odhadu PH. Z uvedených výsledků je zřejmé, že pokud máme k dispozici dva býky se stejnou PH, ale rozdílnou spolehlivostí, tak u býka s nižší spolehlivostí je možnost budoucího zlepšení PH. U býka s vysokou spolehlivostí již další zlepšení nelze očekávat.

Dále je patrné, že plemenná hodnota je jako ukazatel budoucí užiteklosti potomka do jisté míry nepřesný ukazatel. Použitelná je až v případě, že máme dostatečnou spolehlivost. Zejména na začátku, kdy je počet potomků malý, je oproti pozdějším hodnotám podhodnocena.

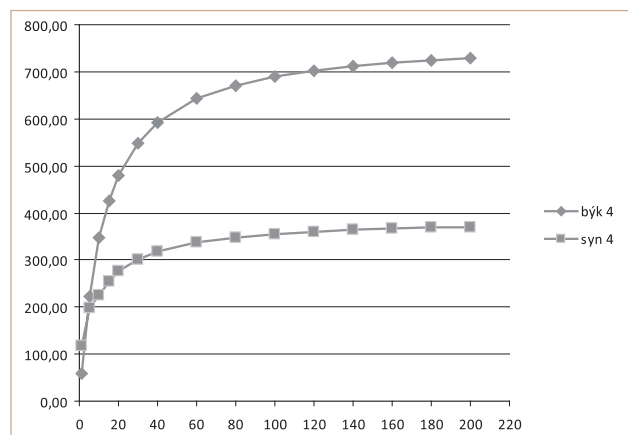
Práce byla zpracována v rámci řešení výzkumného úkolu QH81312 MZe ČR.

Seznam literatury – na vyžádání u autora

Graf č. 1: Nárůst spolehlivosti na základě množství informací

Graf č. 2: Plemenné hodnoty otce a syna v závislosti na spolehlivosti

Podzimní výjezd Junior teamu

Téma: Pastviny a vše co s nimi souvisí

Ing. Pavla Vydrová, ČSCHMS

Letošní podzimní výjezd našich juniorů byl zaměřen na pastviny. Nešlo jen o to, naučit mladé chovatele, jak se o pastviny řádně starat, jak je udržovat, přisévat a kdy na ně vypouštět zvířata, ale také je seznámit s dalšími technologiemi, které s pastvinami úzce souvisejí a bez kterých se dobrý chovatel ve své praxi rozhodně neobejde, nebo alespoň ne dlouhou dobu. Dalším diskutovaným tématem tedy bylo např. oplocení pastvin, vhodné ustájení zvířat – přístřešky, napáječky, fixační klece, naháněcí uličky a další technologické pomůcky usnadňující chovatelům práci, šetřící čas a v konečném důsledku i finanční prostředky (ač jsou pořizovací náklady na kvalitní zařízení vyšší).

Podařilo se nám oslovit a požádat o aktivní účast tři erudované přednášející, kteří se s námi sešli v sobotu 3. 11. 2012 na farmě dlouholetého člena ČSCHMS, pana Ing. Pavla Tupého (Statek Prak u Českého Šternberka), kterému bych touto cestou ráda poděkovala za vytvoření příjemného prostředí pro konání semináře a vstřícnost. Překvapil nás pouze nízký zájem juniorů o tuto problematiku, což nebylo „fér“ vůči přednášejícím, kteří si s přípravou přednášek dali velkou práci a věnovali tématu hodně času, což bylo z jejich prezentací více než patrné.

Jako první se ujal slova pan Ing. Pavel Žďárský z firmy Agrotrans s.r.o. (www.agrotrans.cz), která se specializuje na pastevní potřeby a technologie pro chov

□ Naši junioři (foto: Pavla Vydrová)

hospodářských zvířat. Na českém trhu působí firma (v oblasti obchodu a služeb pro pastevní chov) v široké škále činností již od roku 1993. Spojením znalostí pastevních systémů a používaných technologií původem z Nového Zélandu a dalších zemí s tradicí volného pobytu zvířat pod širým nebem se zkušenostmi českých a moravských chovatelů z horských a podhorských oblastí republiky, vznikl doporučovaný systém výstavby trvalých i dočasných oplocení doplněný potřebným technologickým vybavením pastvin, lehkých přístřešků a nezateplených stájí pro chov především masného skotu, ale i ostatních, nejen hospodářských zvířat.

Ing. Žďárský vedl přednášku na téma „**Nové technologie v pastevním odchovu hospodářských zvířat**“:

- Oplocení pastvin
- Inovace elektrických ohradníků
- Signalizace poruch na oplocení – SMS alarm
- Manipulace se zvířaty
- Elektronická IDentifikace zvířat
- Automatické vážení s využitím EID
- Napájení zvířat

Druhým přednášejícím byl pan Ing. Mojmír Vacek z firmy Farmtec a.s. (www.farmtec.cz/technologie-pro-masny-skot). Posláním

této české firmy je poskytování komplexních služeb v oblasti investic do zemědělství, především v živočišné výrobě a v obnovitelných zdrojích energie. Chovatelům nabízejí jak poradenství při projektování a návrzích řešení zimovišť, tak zpracování žádostí o dotace na stavby, technologické vybavení zimovišť a pastvin (i s dotační podporou z fondů EU). Dále zajišťují zpracování návrhu a dodání sestav mobilních ohrad, naháněcích uliček, mobilních fixací, prvků pro třídění skotu, krmidel, různých systémů napájení zvířat, vážení apod.

Přednáška pana Ing. Vacka byla tedy zaměřena na „**Ustájení a technologie pro chov krav bez TPM**.“ Od důrazu na zdravě odchovaná telata, která jsou v systému chovu masného skotu zcela logicky základem, se dostal k nutnosti kvalitního zimoviště, které

□ Hrad Český Šternberk (foto: internet)

□ Účastníci semináře (foto: Pavla Vydrová)

s odchovem telat úzce souvisí. Pohovořil o vhodných technologiích ustájení, technologiích pro manipulaci se zvířaty, ohrazení, napájení a celkově o program pro masný skot, který má firma ve své strategii.

Třetí přednášky na téma „**Pastevní porosty – jejich ošetřování případně obnova a přísevy**“ se zhostil pan Ing. Ivan Houdek z firmy DLF-Hladké Životice, s.r.o. (www.dlf.cz). Šlechtitelská stanice Hladké Životice byla založena již v roce 1947. Jedním z hlavních úkolů bylo zpočátku udržování a množení rožnovských odrůd trav povolených v roce 1940. Na stanici se postupně rozvinulo vlastní šlechtění trav a jetelů. Později bylo šlechtění rozšířeno na většinu hospodářsky významných travních druhů. Od sedmdesátých let začíná šlechtění travníkových odrůd. V minulosti byla stanice začleněna do Československého systému šlechtění. V posledním období před privatizací působila v rámci státního podniku Oseva Praha a Šlechtitelského pícninářského ústavu Troubsko. Po privatizaci v roce 1995 se šlechtitelská stanice stala samostatnou. Z důvodu množství šlechtění a odbytu osiva vyšlechtěných odrůd došlo ke spojení Šlechtitelské stanice Hladké Životice s významnou dánskou šlechtitelskou a semenářskou firmou DLF-Trifolium. Na začátku roku 2011 se firma přejmenovala, a proto její celý současný název zní: DLF-Trifolium Hladké Životice s.r.o. Od

□ Výklad v terénu ing. Houdek (foto: Pavla Vydřová)

zahájení šlechtění v r. 1956 do r. 2002 bylo na stanici vyšlechtěno celkem 36 odrůd.

Pan Ing. Houdek pohovořil o ošetřování pastevních porostů, o směsích vhodných do různých oblastí, o přísevech z pohledu vhodných odrůd tak i dobré mechanické přípravy a realizace. Hodně času věnoval zásadám přísevů na TTP. V odpoledních hodinách jsme ještě s panem inženýrem vyrazili do terénu, kde jsme mohli vyslechnout na místních pastvinách konkrétní doporučení.

Za členy junior teamu i ostatní přítomné si dovoluji kladně zhodnotit všechny tři přednášky, které byly opravdu velice zajímavé, jistě přínosem nejen co do nabytých poznatků, ale také co do praktických výstupů, které v budoucnu mladí chovatelé jistě upotřebí, nebo alespoň budou vědět, na

koho se v případě potřeby obrátit. Chtěla bych tedy na závěr poděkovat všem přednášejícím za jejich účelná vystoupení a čas, ostatním za účast a budu se těšit na další společné setkání, doufejme ve větším počtu!

Hodnocení juniorů:

Štěpán Šebelka: „Kromě toho, že nás bylo opravdu málo, se mi téma a výjezd líbil, bylo krásné počasí a statek Prak byla správná volba, nejvíce mě zaujala přednáška pana Ing. Houdka o pícninách. Tímto děkuji pořadatelům za snahu a doufám, že se příště ostatní junioři polepší a sejde se nás více.“

Josef Valenta: „Bylo to docela dobré, něco jsem se přiučil o pastvině a něco jsem i poradil tatkově.“

□ Herefordi na pastvinách – Statek Prak (foto: Pavla Vydřová)

Sommet de l'Elevage v říjnu 2012

Ing. Hana Štráfěldová,
Natural, spol. s r. o.

Každoročně hostí francouzské město Clermont-Ferrand výstavu Sommet de l'Elevage. Letos její termín připadl na 3. až 5. října. Na výstavu se vypravila i skupina českých chovatelů, kteří měli na programu také návštěvu farmy chovu plemene salers.

□ Přehlídka plemene charolais
(foto: Hana Štráfěldová)

Sommet de l'Elevage je výstavou, která se těší oblibě nejen francouzských, ale i zahraničních návštěvníků. Letos jich přilákala celkem 80 tisíc během třech výstavních dnů. Ti, kteří se do Clermont-Ferrandu vypravili, jistě nelitovali, neboť se bylo na co dívat. Celkem bylo vystaveno 2000 zvířat – skotu masných i dojených plemen, ovcí i koní a oslů. Pořadatelé mohli být s 21. ročníkem opravdu spokojeni. Po dvouleté přestávce přijel na výstaviště i francouzský ministr zemědělství Stephane le Foll. Jak uvedl prezident výstavy Roger Blanc, mezi chovateli vládla dobrá atmosféra především proto, že mohou být spokojeni s cenami. Dobrá je cena především masného skotu, zástavu a ovcí. Jedinou nevýho-

dou jsou ceny mléčných komodit, které během posledních týdnů poklesly. Francouzští pořadatelé byli především spokojeni se zájmem 3000 zahraničních návštěvníků ze 70 zemí. Ti měli zájem o ustájení skotu, plemenný a jatečný dobytek, import jatečných půlek či servisní služby. Spokojení jsou i chovatelé ovcí, protože zájem zahraničních delegací jak z východních zemí, tak z jihoamerických, je opravdu dosud nebývalý.

Národní výstava blonde d'Aquitaine

Sommet de l'Elevage každoročně hostí i národní výstavy některých plemen. Tentokrát šlo o plemeno blonde d'Aquitaine. Podle ředitele šlechtitelské organizace plemene blonde d'Aquitaine Lionela Giraudeau se vypořádali i s některými změnami. Především místo obvyklých předváděných 600 zástupců plemene jich vybrali pro soutěž 380 od 190 chovatelů ze 43 různých francouzských departmánů. Jako druhou důležitou skutečnost uvedl snahu, přesně dodržovat program v ringu.

Hodnocení bylo rozděleno do kategorií plemeníci ve věku 18–24 měsíců, dva až tři roky, tři až čtyři roky a nad 4 roky. Plemenice ve věku 18–24 měsíců, 2–3 roky, 3–4 roky, 4–5 let, nad 5 let a skupiny krav podle věku s telaty.

Jaký dojem udělala výstava na české chovatele? Pavel Bláha (ZD Krásná Hora) ocenil především rámec vystavovaných kusů. Jak připomíná, i čeští chovatelé mají snahu rámec u plemene zvětšo-

□ Eduard Kraml, předseda klubu chovatelů salers, předává ocenění
(foto: Hana Štráfěldová)

vat. Pokud jde o potomstvo, nejvíce ho zaujali synové i dcery po otci Theodulle. Velice pěkný byl i syn Stana. Ve starších kategoriích se objevovali potomci i po starší genetice, jak upozornil. Potomstvo Theodulleho získalo celkově na výstavě i nejvíce ocenění. Druhým nejúspěšnějším otcem oceněného potomstva byl Barbes a třetím Blason. Syna Barbes Fleurona koupil letos ve Francii Karel Šeba pro farmu Antonína Štastného (Vědlíce), matka Fleurona Baleine je plnou sestrou býka Bergeraca, který se letos v Clermont-Ferrandu umístil jako pátý v kategorii starších býků. Bergerac je synem Oriona.

Šampionem v kategorii nejmladších býků se stal syn Divalda, což je inseminační otec využívaný i v Česku. Mezi nadějnými býky dominoval syn již zmiňovaného Theodulleho. Nejlepší dospělý plemeník byl po Arpagonovi. Jeho matka Ubella excelovala jako absolutní šampionka národní výstavy v roce 2011. V kategorii nejmladších plemenic zvítězila dcera Domyho.

Nejlepší nadějná plemenice byla dcerou Azureho, jehož rovněž chovatelé v Česku využívají. Jako dospělá nejlepší kráva vyhrála dcera po býkovi Odalie a Arpagon jako otec se objevil i u rezervní dospělé šampionky. Vítězkou mezi kravami s telaty se stala Belle, po otci Scoutovi. Belle pochází z chovu prezidenta plemene ve Francii. Pro zajímavost stejný původ, pokud jde o otce a otce matky, má i kráva z chovu Antonína Štastného, která je

□ Na přehlídce blonde d'Aquitaine (foto: Hana Štráfěldová)

□ Výstava plemene salers
(foto: Hana Štráfěldová)

podle informací Karla Šeby největší v jeho stádě, s aktuální výškou v kohoutku 161 cm a hmotností 1020 kg. Karel Šeba, který sice výstavu nemohl navštívit, ale výsledky pečlivě sleduje, upozornil, že takovou genetiku máme i my v Česku.

Absolutní šampiónkou nakonec vyhlásili dceru býka Odalieho.

□ Kráva salers na pastvině, kde se aktuálně telilo (foto: Hana Štráfěldová)

Plemeno salers

Plemeno salers se těšilo pozornosti českých chovatelů i proto, že se zájezdu salerští chovatelé v čele s Eduardem Kramlem zúčastnili. K vidění v soutěži bylo okolo stovky zástupců plemene. V kategorii býků do věku dvou let zvítězil syn Bogoty, mezi staršími dominoval syn po Bambinovi. Mezi dospělými býky byl nejpřesvědčivější Bacchus po otci Robuste, který se stal i celkovým šampiónem. V jalovicích vyhrála dcera Cournila, v mladších krávách po Bancovi a ve starších po Unovi, Titanovi a Rambovi. Titul šampiónky pak náležel Douchce, dceři Una. Ocenění v kategorii

nejmladších býků předával předseda klubu plemene salers z Česka Eduard Kraml, jak ho o to francouzští představitelé salerské asociace požádali.

Eduard Kraml, který zájezd organizoval, byl spokojený především s kvalitou předváděných kusů. Co velmi ocenil, byla i manipulace s nimi při předvádění, skvělá organizace a návaznost skupin v ringu. Vyzdvihuje i návštěvnost výstavy a zájem odborné veřejnosti. Ani čeští chovatelé nezůstali stranou a Eduard Kraml oceňuje, jak se jim věnovali. Co však ho zaujalo nejvíce je Finistere – býk narozený 19. května 2010 po otci Amour. „Špatně jsem z toho spal,“ říká Kraml a výsledkem je aktuální jednání s majitelem býka o jeho koupi pro Kramlovo stádo.

Přehlídka Charolais

V programu výstavy byla i přehlídka plemene charolais. Představilo se celkem okolo stovky zástupců plemene. V původech se objevovali v pozici otců vesměs býci z přirozené plemenitby, či tzv. tradicionálové. Absolutním šampiónem mezi býky se stal syn T-Unissona. V kategorii plemenic zcela dominovala dcera Texana Champagne.

Jedním z bodů programu byla prezentace společnosti Genes Diffusion, program Charolais Optimal, kterou komentoval Sébastien Landemaine. Šlo o skupinu dvou potomků mladých jalovic bezrohého Virgila, starší jalovici po Bressanovi a mladou krávu – dceru býka Artois. Virgil SC je českým chovatelům již dobře znám. Ve Francii aktuálně patří mezi nejlepší současné inseminační býky. Snadnost porodů dcer jej staví ve Francii na přední pozici. Růst, osvalení a stavba těla jeho potomstva jsou jeho největšími přednostmi. Jde o skvělou genetiku, vhodnou pro chovy

□ Broutardi kříženci charolais x salers (foto: Hana Štráfěldová)

zaměřené na šlechtění i výkrm. Navíc 50 % potomků je bezrohých. Francouzi jej doporučují pro kombinaci s dcerami býků: Rural, Natur, Trezegoal nebo Suedois. Dobrým známým v Česku je i Artois. Jeho stavba těla, test vlastní užitkovosti (nejlepší býk z odchovny Jalogny v roce 2007) a neotřelý původ předurčují tohoto býka k širokému využití. Díky snadným porodům je možné využití i na časně dospívající jalovice. Dcery jsou rámcové a snadno se telí. Vhodný je pro kombinaci s dcerami býků: Ulysse, Virgila, Unico, Sidneye nebo Populaire. V komentáři se Sébastien věnoval i dalším novinkám v nabídce, jakou je například býk Voltaire. Dcery Voltaira jsou mléčné, časně pohlavně dospívají, jsou exteriérově vyvážené s dobrým výkrmovým potenciálem, Voltaire je vhodný k inseminaci jalovic a patří aktuálně ve Francii k nejprodávanějším plemeníkům. Francouzi ho doporučují na dcery Virgila, Ulysseho, Sisterona, či Suedoise.

Kromě výše zmíněných byla předvedena i plemena gasconne, aubrac, ferrandaise, bazadaise, parthenaise a velice skromně belgické modrobílé a hereford. Pokud jde o osvalení, tak nás za-

□ Skupina vysokobřezích jalovic, kde právě probíhalo telení (foto: Hana Štráfěldová)

□ Broutardi kombinace charolais x aubrac (foto: Hana Štráfeldová)

ujalo především plemeno parthenaise, které je nositelem genu pro dvojí osvalení. Nelze opomenout ani kolekci kříženců charolais x salers a charolais x aubrac. Obě kombinace přinášejí skvělé broutardy. O tom, že kombinace charolais (býk) x salers je ve Francii populární, jsme se přesvědčili již jen pouhým pohledem při cestě do Clermont-Ferrandu, kde je možné vidět na pastvinách stáda plemene salers spolu s býkem charolais.

Na salerské farmě

Po návštěvě výstavy v Clermont-Ferrandu se čeští chovatelé vypravili do srdce Centrálního masivu navštívit farmu rodiny Duffayetových v Saint Cernin, kteří hospodaří v nadmořské výšce 900 metrů. Exkurzi domluvil Eduard Kraml, protože se s rodinou zná již více než deset let. Farmář Lionel Duffayet působí jako viceprezident francouzské asociace plemene salers, díky svým povinnostem na výstavě Sommet d l'Eleavage nás však nemohl provázet. Přijala nás tedy jeho manželka, která ještě spolu s otcem a matkou Lionela na farmě pracuje. Rodina prožívala v posled-

□ Otec a manželka Lionela Duffayeta (foto: Hana Štráfeldová)

vinu, kde se v té době společně pásli plemenní býci. Obdivovali jsme je nejen pro skvělé osvalení, ale i klidný temperament a ovladatelnost. Býčci dostávají denně

□ Otec Lionela Duffayeta ve stádě salerských býků (foto: Hana Štráfeldová)

ním roce velmi těžkou dobu, neboť jejich stáj vyhořela. V době naší návštěvy jsme však již mohli obdivovat stáj novou, těsně před dokončením. V době výstavby však farmáři museli využívat provizorní ustájení. Duffayetovi patří k předním chovatelům plemene salers, z jejichž chovu pocházejí jak býci pro inseminaci (například Variegois, využívaný i v Česku ZSA 117), tak vítězové výstav (býk Confiant, Paříž 2011). Stádo představuje 100 krav a 30 jalovic v kategoriích jedno, dvou a tříletých.

Otec Lionel nás vzal na past-

4 kg koncentrovaného krmiva v granulích. Poslední zastavení patřilo pastvině s vysokobřezími jalovicemi, které se právě telily. Vše probíhalo zcela bez pomoci a bez problémů. „Když máte salerse, můžete klidně spát,“ říkal chovatel.

Na závěr je třeba uvést, že návštěva výstavy byla nejen možností vidět kvalitní výstavní představitele masných plemen, ale jak uvádí Eda Kraml: „Nejeli jsme nadarmo, zvažujeme importovat do Česka kvalitní genetiku a především novou krev.“

NATURAL Česká firma – Natural, spol. s r. o.:

Největší nabídka inseminačních dávek býků masných plemen v ČR
V nabídce ID 125 býků 15 masných plemen • Pro čistokrevnou
plemenitbu špičková genetika z domácích i zahraničních zdrojů •
Genetická bezrohost

CHAROLAIS

Z francouzského programu Charolais Optimal:

Novinka: **Voltaire ZIT 100** (Necessaire x Harnois) – vhodný na jalovice
Na jalovice: **Cabar P ZTI 712** (Uno P x Habit), **Urfé ZTI 891** (Oural x Hastings),
Pagnol ZTI 711 (Indice x Bastia), **Ulysse ZTI 246** (Nelson x Ciel), **Voimo ZTI 718** (Natur x Diego), **Virtuose ZTI 722** (Soprano x Liberte), **Artois ZTI 900** (Ternois x Jacquart), **Trezegoal ZTI 889** (Jumper x Agronome), **Unico PP ZCH 942** (Roosevelt x Helsinki), **Virgil Pp ZTI 085** (Le Rebel x Helsinki)

Na krávy: **Tamilly ZTI 567** (Magenta x Ficus), **Carnot Pp ZTI 558** (Virgil x Jumper), **Tanzanien ZTI 890** (Lakanal x Ibiscus) a další

Program Naturalu: Jock Pp ZCH 556 (Impair x Diminutif) – na jalovice skvěle prověřený – 137 otelených dcer, **Jeronym ZCH 539** (Impair x Exeden), **Romeo Pp ZTI 590** (Vizir P x Novotel)

Testace: **Simon P ZTI 761** (Bajor P x Big Mac P), **Stanley Pp ZTI 633** (Unico P x Damon) – sleva 50 % na testaci

Simon P ZTI 761

LIMOUSINE

Hinz PP ZLI 921 (Hergen P x Lorenzo P) – vítěz Lipsko 2011, **Recif ZLI 739** (Otan x Echo), **Unique ZLM 053** (Nelombo x Highlander), **Vigny Pp ZLI 535** (Paycheck P x Jordy), **Ubu ZLI 740** (Ocean x Farceur), **Bolide Pp ZLI 551** (Ryde Uranos P x Nenuphar), **Malibu ZLI 295** (Jabot x Farceur) a další

Hinz PP ZLI 921 – všechno potomstvo bude bezrohé

MASNÝ SIMENTÁL

Columbus PP ZSI 719 (Leon P x Celebrity Chief P), **Turbo Tommy PP ZSI 710** (Western P x Celebrity Chief P), **Lango August PP ZSI 829** (Unesco P x Impuls P), **Prima PP ZSI 507** (Ulrick P x Trinidad P), **Hoeness PP ZSI 816** (United P x Hillmann P) – top 1 Německo
Testace: **Tuareg PP ZSI 805** (Sirius P x UlrickP), **Ucker P ZSI 927** (Atlantis P x Ginger P) – 50 % sleva na testaci

Prima PP ZSI 507 – snadné porody, 100% bezrohost

ABERDEEN ANGUS

Red Piper ZAA 798 (Aldhouseburn Karlos D218 x MVF Stockman 15), **Lockerley Legend F612 ZAA 889** (Nightingale Dalriach A061 x Idvies Jeser Eric A057), **Beeston Predator ZAA 887** (Wedderlie Netmark A281 x Shadwell Black Brigand Z092), **MR Brazilian ZAA 934** (The Moss Florian B284 x Netherton Fabulous Cruz Y300), **Smuggler ZAA 759** (Catrionas Elisand x Jakarta), **Team ZAA 829** (Playboy red x Sharpshooter), **Paul red ZAA 682** (Kreol x Red lazy Hobo), **Saten red ZAA 788** (Noris Red Polmer x Monline Red 7 U-Trend 701) a další

BLONDE d'AQUITAINE: Polled Rex Pp ZBA 621 (Unit P x Eda) a další, HEREFORD: novinka Terry HRF 405 (Homer x Ideal) a další, BELGICKÉ MODROBÍLÉ, PIEMONTESE, PARTHENAISE, AUBRAC, GALLOWAY, GASCONNE, SALERS, HIGHLAND, WAGYU

Na požádání Vám rádi kompletní nabídky zašleme. Ke stažení na: www.naturalgen.cz

Natural, spol. s r.o.

www.naturalgen.cz • natural@naturalgen.cz • objednavky@naturalgen.cz

tel.: 257 740 348, fax: 257 740 550

Nová generace elektrických ohradníků = nové možnosti jejich využití

Ing. Pavel Žďárský, Agrotrans s.r.o.

V uplynulých dvou letech došlo, jak jistě víte, k řádnému zemětřesení v technických úpravách výkonových parametrů zdrojů impulsů pro elektrické ohradníky.

Nejprve v roce 2010 byla novou evropskou normou omezena maximální energie impulsu na maximálně 5 J. Nicméně již následující rok byla přijata nová norma pro tzv. inteligentní ohradníky, které si mohou za určitých, přesně specifikovaných podmínek, výstupní energii zvyšovat nad úroveň 5J.

Provedené změny technického řešení zdroje impulsů v kategorii inteligentních ohradníků přinesly mnoho komplikací nejen farmářům, jako uživatelům elektrických ohradníků, ale také výrobcům zdrojů impulsů. Protože bylo nutné konstrukci zdrojů zásadně upravit a doplnit o některé nové elektronické obvody, které zajišťují kontrolu výstupní energie, časovou prodlevu a signalizaci před zvýšením energie, nabídla se inženýrům ve výrobních závodech možnost výraznějším způsobem promluvit do koncepce používání elektrických ohradníků.

Po mnoha desítkách let, kdy zdroj impulsů v elektrickém oplocení byl chápán jako prostá krabice, která posílá impulsy energie do vodiče oplocení. Nové podmínky umožnily do zdroje impulsů

zabudovat moderní prvky, které z elektrického oplocení dělají komplexní systém, kde mohou sledovat jeho funkci ve vybraných bodech, dálkově ho vypínat či s ním komunikovat pomocí SMS zpráv ze svého mobilního telefonu. V tomto faktu vidím hlavní (a bohužel jeden z mála) přínosů pro farmáře, které úprava technické normy přinesla.

Máte obavu, že se vám ztratí bateriový elektrický ohradník z pastviny? Možná si už nemusíte zoufat. Nová generace zdrojů nabízí řešení. Firma Horizont nabízí pro rok 2013 bateriové ohradníky vybavené GPS lokalizátorem a SMS modulem, se kterým jste schopni sledovat, zda je zdroj impulsů stále na svém místě nebo se pohybuje někde jinde.

Pomocí sledování na počítači či moderním telefonu se na google mapy ukáže jeho okamžitá pozice.

Už se vám nechce v noci vstávat a vyjíždět kontrolovat kritické místo oplocení, kde ho např. pravděpodobně ničí divo-

čáci? Potřebujete vědět, zda hodnota napětí na vodičích je dostatečná? Chcete být upozorněni na

fakt, že někde na oplocení je závada způsobená pravděpodobně protržením oplocení? V současné době nová technologie nabízí řešení mnoha těchto problémů, které můžete řešit pohodlně z domova.

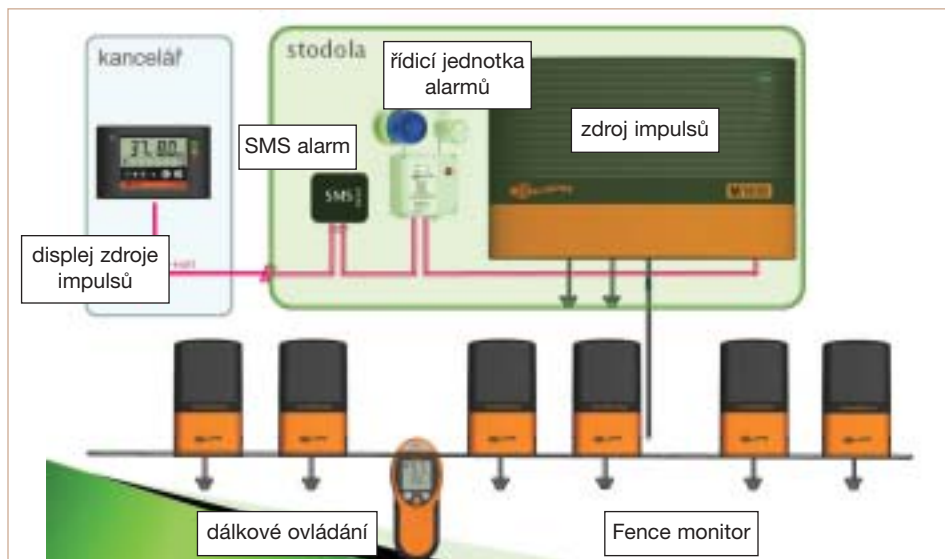
Dovolte mi na jednom příkladu ukázat rozsah možností, které nová technologie umožňuje.

V současné době asi nejkomplexnější řešení problematiky monitoringu stavu elektrického oplocení nabízí přední světový výrobce elektrického oplocení firma Gallagher z Nového Zélandu. Ke své nejnovější modelové řadě zdrojů impulsů *i-série* nabízí možnost připojení celé řady volitelných doplňků, které z prostého zdroje impulsů činí chytrého pomocníka.

– **Zdroj impulsů má samostatný displej**, který může být umístěn ve značné vzdálenosti od zdroje tak, jak dlouhý je propojovací kabel. Pokud zdroj impulsů vyhodnotí parametry na oplocení jako nevyhovující, vyhlásí alarm, který se přenesení na displej zdroje impulsů.

– **SMS alarm** posílá SMS zprávy na váš mobilní telefon při vyhlášení alarmu např. poklesu napětí pod nastavenou úroveň, výpadku dodávky elektrického proudu. Zdroj lze s ním pomocí SMS zprávy zapnout/vypnout. Rov-

něž si lze jeho prostřednictvím vyžádat odeslání zprávy o aktuálním stavu napětí na oplocení.

- **řídící jednotka alarmů** umožňuje připojení výstražné sirény nebo majáku aktivovaných při vyhlášení alarmu, případně při-

pojení k jinému zařízení pro zabezpečení farmy

- **dálkové ovládání** slouží k vypnutí/zapnutí zdroje z libovolného místa oplocení přes vodič oplocení a navíc funguje jako voltmetr pro měření napětí a ukazuje směr toku

proudu při hledání závad na oplocení.

- **Fence monitor** je měřicí jednotka umístěná přímo na oplocení, která předává do zdroje impulsů informaci o aktuálním napětí a odporu na vodiči oplocení. K jednomu zdroji impulsů lze připojit až 6 Fence monitorů a tím rozdělit oplocení až na šest samostatně monitorovaných zón.

Tato stavebnice různých kontrolních zařízení může pomoci řešit nejen jeden problém s kontrolou stavu oplocení, který mnohým chovatelům denně komplikuje život. Samozřejmě nemůže nabídnout řešení všech problémů, nicméně může být užitečným pomocníkem.

Tento systém monitoringu oplocení možná trochu předbíhá dobu, nicméně je to pouze otázka času, kdy se podobná zařízení stanou běžnou součástí elektrického oplocení farem s chovem hospodářských zvířat.

Výstava Libverda Děčín

Již 23. ročník tradiční děčínské zemědělské výstavy, na jejíž spolupořádání se podílel i Český svaz chovatelů masného skotu, si nenechalo ujít během víkendu 14. 9. – 16. 9. 2012 více než osm tisíc návštěvníků ze širokého děčínského okolí. Slavnostního pátečního zahájení se za Ústecký kraj zúčastnili radní pro oblast školství, mládeže a sportu Petr Jakubec a radní pro regionální rozvoj a cestovní ruch Radek Vonka.

Hlavním organizátorem výstavy je Střední škola zahradnická a zemědělská Antonína Emanuela Komerse, Děčín – Libverda, která je příspěvkovou organizací Ústeckého kraje. Spolupřádatelé pak jsou Okresní Agrární komora pro okresy Děčín a Ústí nad Labem, Český zahrádkářský svaz Český svaz chovatelů drobného zvířectva a Český svaz chovatelů masného skotu.

Letošní výstava byla obohacena o expozici ke 165. výročí organizovaného včelařství na Děčínsku. Z dalších zájmových sdružení se již tradičně účastnili i chovatelé akvarijní rybiček a chovatelé okrasného ptactva.

Největší pozornost návštěvníků však vzbuzovala vystavená zemědělská technika a obrovský sortiment drobné zahradní mechanizace. Návštěvníci obdivovaly drobná hospodářská zvířata, ale také vystavený skot (masná plemena hereford, limousine, blonde d'Aquitane, piemontese, masný simental, charolais) kozy, ovce a prasata. Pro mnohé děti to bylo možná poprvé, kdy uviděly živá zvířata, která byla v nedávné minulosti běžnou součástí života na vesnici.

Optimální pomoc při porodu v chovu masných krav

Ekonomika chovu skotu bez tržní produkce mléka závisí na tom, abychom získali každý rok od krávy tele. Znamená to úspěšně zvládnout sezónu připouštění a mít dobrou plodnost, která závisí na bezproblémovém porodu a úspěšném odchovu telete. Ztráty telat by se měly pohybovat pod úrovní 5 %. Bohužel v některých provozech jsou na úrovni 5–15 %.

Základní podmínky

Přímá souvislost je mezi hmotností při narození a ztrátami telat. Vysoké ztráty ale nemusí nastat, pokud je věnována pozornost zásadním věcem. Dobrému startu toho moc v cestě nestojí. Především by jalovice před prvním využitím v plemenitbě měly vykazovat odpovídající kondici. Vedle výběru odpovídajícího býka (lehké porody) je třeba brát zřetel na vyváženou výživu. Často dochází k jejich podvýživě. Příliš dobré krmení krav vede zase k vysokým porodním hmotnostem telat, při překrmení nejsou porodní cesty schopné se dostatečně roztáhnout a zajistit bezproblémový průchod telete. Výsledkem jsou těžké porody a ztráty telat. Čas telení by se měl omezit na dva až tři měsíce, aby se chovatel mohl lépe koncentrovat na pozorování

zvířat. Výhodné je zimní telení, protože v této době se krávy nacházejí ve stáji a je možné je dobře sledovat. Období kojení je optimálně využité a následná perioda na pastvě vede k uspokojivým přírůstkům. To vyváží i vyšší náklady. Dobrým startem je dobrý průběh porodu. Poruchy v porodech u skotu existují a i v budoucnu se budou vyskytovat, v masných systémech se však vyskytují méně často než v dojních. Bezpodmínečně potřebují zvířata v době telení klid. Hluk či bolest mohou dobrý průběh porodů narušit. Rovněž nepřiměřená pomoc při porodu může vést ke ztrátám. Výsledkem může být

i následná špatná plodnost. Špatná hygiena pomoci při porodu zvyšuje nebezpečí genitální infekce. Dále rovněž přehnaná nebo příliš časná pomoc či nepřiměřené nasazení mechanických prostředků vedou ke ztrátám během průběhu porodu. Následky poranění (infekce, jizvy, zneprůchodnění dělohy nebo vaginy) vedou ke špatnému zabřezávání či k neplodnosti.

To znamená, že vedoucí provozu nebo ošetřovatel mají být dostatečně vzděláni, mít zájem a uvědomit si rozhodující význam plodnosti masných krav na odchov telat ve svém stádě.

Porodní komfort

Krávy jsou před termínem porodu převedeny do porodního boxu, ten by měl být větší než 10 m², čistý a suchý, lehce čistitelný a dezinfikovatelný. Přitom je třeba dát pozor na to, aby měly vizuální kontakt se zbytkem stáda. Dostatečné zásobení pitnou vodou a nejlepším krmením, rovněž možnost fixace zvířat by měly být samozřejmostí. V žádném případě by porodní box neměl sloužit pro nemocná zvířata, která díky onemocnění vemene či paznehtů zamořují původci nákazy, do kterého se má pak tele narodit.

Porodní hygiena

Pod pojmem porodní hygiena rozumíme všechna opatření ke

snížení nebezpečí infekce matky, novorozeného telete a přirozeně rovněž porodních pomůcek. Při prvních pozorovatelných znameních blížícího se porodu by měl být dobrý porodní pomocník trpělivý. Pro nutné rozšíření porodních cest potřebuje kráva dvě až čtyři hodiny, prvotelka až šest hodin. Při používání porodních pomůcek je třeba dávat pozor na to, aby byly lehce čistitelné a dezinfikovatelné. Doporučené jsou pochromované porodní řetězy nebo vyvařené porodní provazy. Vhodný lubrikant, dlouhé rukavice rovněž čistá voda a ručník by měly být připravené na vhodném místě. Nejdříve dvě hodiny po odchodu plodové vody a nebo při podezření na chybnou polohu telete, nastává čas pro odpovídající porodnické vyšetření. Před prvním zásahem v porodním kanále je třeba okolí této oblasti telené plemence důkladně vyčistit teplou vodou a mýdlem. Není-li k dispozici žádná pomocná osoba, měl by být ocas vyváznán směrem dopředu. Pokud nejsou k dispozici žádné čisté natahovací rukavice, musí být ruce a paže porodního pomocníka důkladně očištěny mýdlem a vodou. Pokud při vyšetření máme podezření na jakékoliv narušení normálního průběhu

porodu (například chybná poloha, vícecetný porod, velké tele), měli bychom neprodleně informovat veterináře.

K hygienickým opatřením při všech činnostech při pomoci při porodu patří také, že porodník je oděn čistě a pokud možno bez rukávů, doporučuje se použití vhodné zástěry.

Pomoc při porodu

Jakmile se objeví mulec telete ve vulvě, je ukončena fáze otevírací. Od tohoto okamžiku začíná fáze vypuzovací, která může být

podpořena citlivou pomocí tahem. Maximálně dvě osoby by měly pomáhat vybavit tele. Porodní řetězy nebo provazy se nasazují teleti nad spěnkový kloub. Při použití mechanických porodních pomůcek se doporučuje dávat pečlivě pozor, aby díky rychle vyvinuté síle nedošlo k vážnému zranění měkkých porodních cest.

Během pomoci tahem je třeba dávat pozor na správný směr tahu. Zpočátku je směr tahu v podélné ose matky, jakmile ale je vybaven hrudník telete měl by směr tahu směřovat ke spěnkovému kloubu. Tím se dosáhne prohnutí hřbetu telete a usnadní se prostup. Vytažení telete následuje nejsnadněji u krávy ležící na levé straně. Poloha umožňuje, že je k dispozici co největší šíře porodního kanálu.

Poporodní fáze

Po prvním ošetření telete (polití studenou vodou pouze v oblasti krku, dezinfekce pupku, vytření do sucha nebo nechat vylízt do sucha, podání kolostra) se nabídne krávě dostatek čerstvé lehce ohřáté vody. Po krátké zotavovací fázi zkoušíme, zda je kráva schopná vstát.

Pokud po porodu z vulvy od-

téká větší množství čerstvé světle červeně zbarvené krve, rychle vyrozumíme veterináře, aby nedošlo k vykrvácení. Vedle uvedených zmínek následků nehygienické a násilné pomoci při porodu, mají také vliv na narušení porodu a poporodní fáze. Tak například díky příliš časnému zásahu do porodních cest se uvolní velké množství stresových hormonů, které působí nejen negativně na průběh porodu, ale i na involuci dělohy. Následkem není zřídka poporodní zadržení placenty nebo nedostatečné vybavení plodové vody. Proto je třeba v následujících hodinách krávu pečlivě sledovat, zda plně placenta odešla. Neodejde-li placenta během 12 hodin samovolně nebo objeví-li se během následujících dní hnědý výtok odpudivě páchnoucí, je třeba rychle vybavit placentu veterinářem, neboť zbytky placenty a lochie jsou zdrojem rychlého pomnožení patogenních kmenů, které negativně zatíží jak sliznici dělohy, tak celý organismus.

Závěr

Z výše uvedeného jasně vyplývá, jak úzce souvisí průběh porodu, porodní hygiena, ztráty telat a další odchov s porodním managementem. Nehygienická, nepřiměřená pomoc při porodu je často příčinou ztrát telat. Chyby v managementu porodu vedou často k dramatickým onemocněním krávy a tím k jejím poruchám reprodukce.

Z tohoto důvodu je třeba zvládnout následující úlohy managementu:

- Sledovat kondici
- Vybrat vhodného býka
- Vyvážená výživa v přípravném období (nezapomínat na vitamíny)
- Zamezit tučnění březích kusů
- Optimální komfort
- Přísná porodní hygiena
- Šetrná porodní pomoc
- Kontrola během poporodní fáze

Podle *Fleischrinder Journal*
4/2011, dr. Andreas Randt
Překlad: Hana Štráfeldová

8. ročník European Angus Forum

Vít Čepelák, ČSCHMS

Další setkání chovatelů plemene Aberdeen Angus se konalo ve dnech 5. 9.–9. 9. 2012 v Irsku. Pořadatelem tohoto, již osmého, ročníku byla Irish Angus Cattle Society. Uvádím to proto, že irští chovatelé jsou rozděleni na dvě skupiny. Druhá skupina chovatelů se spojila s Aberdeen Angus Cattle Society ze Spojeného království.

Irsko, přesněji Irská republika, je významná chovatelská země. Však také dvě třetiny rozlohy země jsou pastviny. Také proto se jí říká „Zelený ostrov“. Pro srovnání s ČR: rozlohou je Irsko jen o málo menší (70 tis. km², ČR 78 tis. km²), obyvatel má méně než polovinu. Zato skotu se zde chová 4,5x více (téměř 6 mil. ks), dojných krav 2,8x více a krav BTM dokonce 6x více (více než 1 mil. ks). Hovězího masa za rok spotřebuje každý Ir téměř 2x více (17,8 kg proti našim 9,5 kg). Z toho plyne, že zásadní část produkce hovězího masa (550 tis. tun) se vyváží, zejména do Francie a Itálie. Irsko je tak 4. největší vývozce hovězího masa na světě a 1. v Evropě. Podmínky pro chov skotu mají, jednak velký podíl pastvin a jednak přímořské podnebí, tedy vyrovnanější teploty, více srážek a tudíž delší pastevní období. Plemeno Aberdeen Angus je v Irsku zastoupeno téměř 10 % za plemeny Charolais (20 %)

□ Česká delegace (část) (foto: Vít Čepelák)

a Limousine (17 %). V kvalitě masa však toto plemeno vede – „Certified Irish Angus Beef“ je pojem nejenom v Irsku. Proto je také maso na jatkách zatříděné podle SEUROP, zvýhodněné příplatkem za plemeno AA.

Tak do této země ve středu 5. září přiletělo 17 návštěvníků z České republiky. Stejně jako ve Skotsku a poté i v Dánsku, byla česká výprava nejpočetnější. Úvod byl trochu rozpačitý, na letišti v Dublinu nás nikdo nečekal, jen jsme se po telefonickém dotazu dozvěděli, že se máme nějak dopravit do hotelu v centru Dublinu. Hned na druhý pokus se to podařilo, ubytovali jsme se a absolvovali uvítací večeři. Seznámili nás s programem a představili nám ústřední postavu Angus Fora – řidiče autobusu.

Pravdou je, že tento pán měl veškeré informace, farmy znal, nikde nebloudil a byl to spíše organizátor s vedlejší funkcí řidiče. Program byl nabitý. Žádné dlouhé vyspávání, brzy ráno snídane,

□ Výstava Irish Angus All Ireland Show – příprava juniorů na soutěž (foto: Vít Čepelák)

rychle do autobusu – byl plný účastníků Angus Fora z celé řady zemí Evropy, zejména ze Skandinávie – a na první farmu. Během následujících dvou dnů jsme navštívili čtyři farmy s chovem AA. Všude vřelé přijetí, maximum informací v tištěné i mluvené podobě, prostor pro dotazy a bohaté občerstvení, včetně populární irské whisky. Ochutnali jsme i „calving cup“, silnou kávu s panákem whisky a hustou šlehačkou konzumovanou v zimě při čekání na telení – opravdu zahřála. No a pochopitelně prohlídka chovu. Vybavení farem bylo jednoduché ale účelné. A ta zvířata...! Bylo vidět, že už to dlouho dělají a mají se čím pochlubit. Zvířata vyni-

□ Prohlídka farmy Augnamona Irish Angus Herd (foto: Vít Čepelák)

□ Dekorovaná šampionka výstavy (foto: Vít Čepelák)

kala především hloubkami, šířkami, osvalením a vyrovnaností. Proto si také Irové mohli dovolit v loňském roce vyvézt do Kazachstánu na 4000 jalovic plemen AA a HF. Tolik se jich u nás ani nenarodí.

To, že je irské hovězí výtečné, jsme mohli okusit sami. Každý lunch i dinner měl vždy v nabídce toto maso a to v porcích jak pro dřevorubce. Takže stravování bohaté. Jen to pivo jaksi... Došlo také na kulturu, ve čtvrtek jsme navštívili nádherný irský zámek „Kilkenny Castle“ – byl jako z pohádky. Večer jsme se také mohli přesvědčit, a také jsme to mnozí udělali, že Irové se umějí bavit. Hospůdky byly plné, všude živo a v mnohých i živá hudba.

V sobotu nás čekala návštěva „Irish Angus All Ireland Show“ – výstava na okraji města Strokes-town. Výstava skotu v irském pojetí vypadá asi takto: Na posekanou louku postaví k zatlučeným kůlům několik řad kovových zábran, několik předváděcí je tvořeno kůly a mezi nimi přibíjí bíle

□ Jalovice připravená na výstavu – farma Powerstown Irish Angus Herd (foto: Vít Čepelák)

natřená prkna. Lavičky pro diváky tvoří sudy od piva (nebo s pivem?) a na nich položené dřevěné fošny. Dole u křoví několik betonových roštů a u nich v barelech přivezená voda. Toto je zřejmě připraveno předchozí den. Ráno začnou přijíždět chovatelé terénními vozy a na přívě-

sech si vezou zvířata. Každý má vyčleněný úsek u zábran, někdo si ho vystele slámou, někdo má i přístřešek (v Irsku často prší), někdo i ohrádku. K zábranám mají na ohlávce přivázaná vystavovaná zvířata. Kdo chce, odvede si je na betonové rošty, zapne agregát, připojí „wapku“ a umývá. Pak zpátky na své místo a už se stříhá, fénuje, češe, prostě salon krásy. V 10 hodin výstava začíná. Nejprve malé děti soutěží v předvádění, každé si vede to své tele, no tele..., tak 200 i 300 kg. Pak nastupují dospělí s jednotlivými kategoriemi zvířat. Všechna jsou předváděna na ohlávce. Jeden

vede, hodnotitel z jedné strany prohlíží a osahává a z druhé strany ještě pomocník narychlo „načinčává“. Chvilími je to úsměvné. To vše probíhá v několika předváděcích současně. Jsou tu i jiná plemena ale Angus jednoznačně převažuje. Tak to běží do odpoledne. V okolí je několik

□ Na farmě Cainmor Irish Angus Herd (foto: Vít Čepelák)

stánků nabízejících především věci pro farmáře. V nedaleké budově je možno se najíst. Ve velkém stanu mezitím probíhá soutěžní výstava různých výpěstků a výrobků, především ženské části farem – zavařeniny, chleba, květiny, různá zelenina, upletené svetry... A už je tu vyhlášení výsledků. Majitelé šampionů jsou náležitě hrdí, přebírají ceny, zní potlesk. Asi v půl šesté odjíždíme z výstaviště a část chovatelů už má naloženo a také odjíždí. Věřím, že druhý den na místě zůstává jen posekaná louka. Byla to zajímavá inspirace. Snad se tam také někdy dostaneme.

V průběhu dne jsme ještě stihli navštívit blízký zámek „Strokes-town House“ a „Famine Museum“ – Muzeum hladomoru. Ten Irsko postihl v letech 1845–1851 a příčinou byla bramborová plíseň, která zlikvidovala téměř celou úrodu brambor – hlavní potravinu nejširších vrstev obyvatel. Hladomor měl mnoho obětí a mnoho

lidí emigrovalo. Počet obyvatel se snížil o více než 3,5 milionu. A dnes jsou největší vývozci hovězího v Evropě. Klobouk dolů. Myslím, že řadě věcí se zde můžeme přiučit. Vlastně s tím už jsme začali při poslední národní výstavě v Letňanech před několika lety. Jeden z chovatelů si

□ Soutěž juniorů (foto: Vít Čepelák)

pozval irského chovatele, jehož jméno je Leo McEnroe, aby mu na výstavu připravil zvířata a protože to zaujalo i ostatní chovatele, pozvala naše Angusská asociace tohoto chovatele se svým kolegou v roce 2008 do ČR, aby v chovu ZD Brloh uspořádal pro zájemce dvoudenní kurs přípravy

zvířat na výstavu. O tom již článek ve Zpravodaji byl. Pan McEnroe pak věnoval nemalou částku jako sponzorský dar na ceny pro náš junior team až budou i oni zvířata předvádět. U toho však nezůstalo, letos ho asociace pozvala opět aby hodnotil zvířata na první jihočeské Angus show. Díky Leo.

Večer, po návratu do hotelu už nás čekal závěrečný slavnostní večer s hudbou a tancem, s posledními přípitky a se slibem finské delegace, že příště u nich.

Poslední den byl už jenom velmi časný budiček a přesun na letiště do Dublinu. Let do Prahy byl klidný a slunečný. Nad mraky to tak bývá.

A ještě úplně na závěr jedna zajímavost – nikde jsem tam neviděl červeného Anguse.

□ Účastníci Angus Fora (foto: Vít Čepelák)

19. světový simentálský kongres

Ing. Jan Chytil

Ve dnech 16.–25. 9. 2012 se uskutečnil 19. ročník světového simentálského kongresu. V rámci něj pořadatelé připravili na tři dny ve dnech 17.–19. září 2012 odborný program pro chovatele plemene masný simentál. Tohoto programu se zúčastnila skupina chovatelů z České republiky za účasti pracovníka svazu Jana Kopeckého. Účastníci byli ubytováni v Halle, odkud následně vyráželi na exkurze po chovech.

□ Plemenný býk Major Sky P z chovu pana Františka Koláře na chovu KOG KLEINBARDAU (foto: Josef Žížala)

17. září – návštěva chovů v Sasku

Prvním z nich byl KOG KLEINBARDAU u městečka Grimma. Tento podnik hospodaří na výměře 2600 ha, z toho je 2480 ha orné půdy, 120 ha louky a pastviny. Chov o velikosti 150 matek, 8 plemenných býčích, průměrný stav 320 kusů hovězího dobytka. Představeno bylo stádo na pastvině, v areálu farmy pak chovné jalovice, výkrm skotu a plemenní býci. Na tomto chovu působí plemenný býk Major Sky P z chovu pana Františka Koláře. Překvapení jsme byli věkem jalovic, zvířata ve věku až 3 roky před přípuštěním.

Druhým chovem byl farmář Thomas Eydner, mladý ambiciózní chovatel, který nám předvedl svůj chov – 20 matek s telaty, 2 plemenné býky a dorost. Používá špičkovou genetiku jako jsou býci Prima, Carl, Campari, Apostel, Seanko všichni PP. Sám farmář hospodaří s rodiči na 253 ha, z toho 235 orná půda. Produkuje

□ Na farmě u Thomase Eydinera (foto: Josef Žížala)

plemenný materiál, který v současné době je na špičkové úrovni jak v Sasku, tak i v celém Německu.

18. září – návštěva chovů v Sasku – Anhaltsku a ve spolkové zemi Thuringen

Dopoledne nás čekala návštěva zemědělského podniku Wethautal u Mertendorfu. Hospodaří na 2040 ha zemědělské půdy, z toho je 1760 orná půda. Chov představuje 160 matek, 4 plemenní býci a jalovice do chovu. Plemenné jalovice jsou s úspěchem prodávány, 10 % odchovaných býčků je prodáno jako plemenných. V současné době v chovu působí býci těchto kombinací: Walkman x Horus, Tomba x Bodo, Konrad x Zapo, Lykke Sirius x Serup Regent.

Odpoledne následovala návštěva chovu Hartmuta und Claudia Pieter, jedná se o špičkový plemenný chov, který vlastní předsedkyně svazu masného simentála paní Claudie Pieter. Chov o 35 matkách, 3 plemenní býci produkuje každoročně 5–10 špičkových plemenných býčků. V současní býci v chovu jsou Carl PP, Frede P a Snoopy Ps.

□ To nejlepší z německého masného simentála (foto: Josef Žížala)

Navečer pořadatelé připravili grandiózní show s názvem: „To nejlepší z německého masného simentála“. Akce se uskutečnila v aukční hale Laasdorf/Thuringia. V průběhu této přehlídky byla představena zvířata z chovů celého Německa. Byly předvedeny jalovice, krávy s telaty, krávy, býci v šestnácti skupinách. Na závěr proběhl společenský večer.

□ Zástupci z české republiky (foto: Josef Žížala)

Dne 19. září

jsme navštívili zemědělský podnik Werratal u Vachdorfu. Jedná se o podnik holdingového typu, 100% zaměřený na bioprodukcí. Účastníkům byl představen projekt produkce bio masa. Na chovu bylo k vidění 270 matek a odchov, 9 plemenných býčků, dohromady 550 kusů dobytka. Chov vznikl na základě dovozu plemenných jalovic z Rakouska a 40-ti kusů jalovic z genového zdroje původní NDR. Chov používal do roku 2005 výhradně plemenné býky z chovu pana Schultese, v současné době převažuje v původu býků dánská genetika.

Na závěr našeho setkání proběhl i za účasti českých zástupců výbor pracovní skupiny masný simentál. Na tomto výboru byl zvolen novým předsedou pracovní skupiny pan Hansen z Dánska, sekretářem pan Gernot Pohl z Německa. Byly probrány aktuální otázky současného dění v evropském kontextu, jednání se zúčastnili zástupci sedmi zemí Evropy.

Základní výběry plemenných býků – rok 2012

Základní výběry býků jsou pro letošní rok za námi. V minulých dvou číslech zpravodaje jste měli možnost seznámit se s výsledky výběrů býků z prvního a druhého turnusu. Nyní přinášíme v obdobné formě výsledky z třetího kroku a rovněž nápočty za všechny tři letošní turnusy. Třetí turnus však díky nejnižšímu počtu testovaných býků již mnoho změn ve výsledcích nepřinesl. Do třetího kroku bylo naskladněno celkem 48 býků, vybráno pak bylo 38 býků. Nápočtem za všechny tři letošní turnusy docházíme k číslu 1546 býků, kteří vstoupili do testování, 1159 z nich pak bylo vybráno pro působení v plemenitbě. Procentuálně vyjádřeno je selekce na úrovni 75 %. Opisovat strohá čísla přehledně řazená do sloupců a řádků tabulek je však nezáživné, stejně tak jako čtení takového elaborátu. Popsat celý rozsah výsledků, které jsou publikovány, by pak zase rozsahem přesáhlo možnosti zpravodaje. Pravděpodobně by bylo také zbytečné, protože každého zajímá něco jiného v závislosti na zaměření jeho chovu. V přehledných tabulkách si proto každý jistě najde to, co ho zajímá.

Příští rok nás čeká menší revoluce v podobě čtyř turnusů, kdy první výběry budou zahájeny již v únoru, konkrétně 18. 2. 2013. Naskladnění býků do I. a II. turnusu a rovněž termíny výběrů najdete na konci tohoto článku.

Výsledky základních výběrů býků masných plemen za III. turnus 2012 – dle plemen

Plemeno	III. turnus 2012					
	V testu	Do plem.	Vyřazeno		Odročeno	% vyb.
			Před	Při		
Aberdeen angus – OPB	1	1	0	0	0	100,0 %
Aberdeen angus – u chovatele	2	2	0	0	0	100,0 %
ABERDEEN ANGUS	3	3	0	0	0	100,0 %
Blonde d'Aquit. – OPB	6	6	0	0	0	100,0 %
Blonde d'Aquit. – u chovatele	1	1	0	0	0	100,0 %
BLONDE d'AQUITAINE	7	7	0	0	0	100,0 %
Belg. modrobílé – OPB	1	0	1	0	0	0,0 %
Belg. modrobílé – u chovatele	1	0	1	0	0	0,0 %
BELGICKÉ MODROBÍLÉ	0	0	0	0	0	0,0 %
GALLOWAY – u chovatele	0	0	0	0	0	0,0 %
Gasconne – OPB	1	0	1	0	0	0,0 %
Gasconne – u chovatele	0	0	0	0	0	0,0 %
GASCONNE	1	0	1	0	0	0,0 %
Hereford – OPB	0	0	0	0	0	0,0 %
Hereford – u chovatele	1	1	0	0	0	0,0 %
HEREFORD	1	1	0	0	0	100,0 %
Charolais – OPB	4	2	2	0	0	50,0 %
Charolais – u chovatele	2	2	0	0	0	100,0 %
CHAROLAIS	6	4	2	0	0	66,7 %
Limousine – OPB	7	6	1	0	0	85,7 %
Limousine – u chovatele	5	2	1	2	0	40,0 %
LIMOUSINE	12	8	2	2	0	66,7 %
Masný simentál – OPB	6	5	1	0	0	83,3 %
Masný simentál – u chovatele	9	8	1	0	0	88,9 %
MASNÝ SIMENTÁL	15	13	2	0	0	86,7 %
Piemontese – OPB	0	0	0	0	0	0,0 %
Piemontese – u chovatele	2	1	1	0	0	50,0 %
PIEMONTESE	2	1	1	0	0	50,0 %
Salers – OPB	0	0	0	0	0	0,0 %
Salers – u chovatele	1	1	0	0	0	100,0 %
SALERS	0	0	0	0	0	0,0 %
SHORTHORN – u chovatele	0	0	0	0	0	0,0 %
Aubrac – OPB	0	0	0	0	0	0,0 %
Aubrac – u chovatele	0	0	0	0	0	0,0 %
AUBRAC	0	0	0	0	0	0,0 %
WAGYU – u chovatele	0	0	0	0	0	0,0 %
Andorský hnědý – OPB	1	1	0	0	0	100,0 %
CELKEM	48	38	8	2	0	79,2 %

Výsledky základních výběrů býků masných plemen – nápočet 2012 – dle plemen

Plemeno	2012					
	V testu	Do plem.	Vyřazeno		Odročeno	% vyb.
			Před	Při		
Aberdeen angus – OPB	149	118	10	21	0	79,2 %
Aberdeen angus – u chovatele	133	98	22	13	0	73,7 %
ABERDEEN ANGUS	282	216	32	34	0	76,6 %
Blonde d'Aquit. – OPB	51	42	7	2	0	82,4 %
Blonde d'Aquit. – u chovatele	24	18	4	2	0	75,0 %
BLONDE d'AQUITAINE	75	60	11	4	0	80,0 %
Belg. modrobílé – OPB	4	2	2	0	0	50,0 %
Belg. modrobílé – u chovatele	3	2	1	0	0	66,7 %
BELGICKÉ MODROBÍLÉ	7	4	3	0	0	57,1 %
GALLOWAY – u chovatele	10	9	0	1	0	0,0 %
Gasconne – OPB	10	9	1	0	0	90,0 %
Gasconne – u chovatele	18	12	6	0	0	66,7 %
GASCONNE	28	21	7	0	0	75,0 %
Hereford – OPB	25	23	2	0	0	92,0 %
Hereford – u chovatele	13	9	4	0	0	69,2 %
HEREFORD	38	32	6	0	0	84,2 %
Charolais – OPB	390	271	53	66	0	69,5 %
Charolais – u chovatele	105	73	23	9	0	69,5 %
CHAROLAIS	495	344	76	75	0	69,5 %
Limousine – OPB	119	101	12	6	0	84,9 %
Limousine – u chovatele	81	64	13	4	0	79,0 %
LIMOUSINE	200	165	25	10	0	82,5 %
Masný simentál – OPB	280	218	38	24	0	77,9 %
Masný simentál – u chovatele	63	46	17	0	0	73,0 %
MASNÝ SIMENTÁL	343	264	55	24	0	77,0 %
Piemontese – OPB	20	14	4	2	0	70,0 %
Piemontese – u chovatele	14	7	6	1	0	50,0 %
PIEMONTESE	34	21	10	3	0	61,8 %
Salers – OPB	4	4	0	0	0	100,0 %
Salers – u chovatele	13	7	6	0	0	53,8 %
SALERS	17	11	6	0	0	64,7 %
SHORTHORN – u chovatele	5	2	3	0	0	40,0 %
Aubrac – OPB	4	3	1	0	0	75,0 %
Aubrac – u chovatele	3	2	1	0	0	66,7 %
AUBRAC	7	5	2	0	0	71,4 %
WAGYU – u chovatele	4	4	0	0	0	100,0 %
Andorský hnědý – OPB	1	1	0	0	0	100,0 %
CELKEM	1546	1159	236	151	0	75,0 %

Růstová schopnost býků v odchovu v roce 2012 dle plemen za III. turnus

Plemeno	ks	Býci v odchovu III. turnus 2012							ks	Býci vybraní do plemenitby III. turnus 2012						
		Hmotnost			Přírůstek		Výška v kříži			Hmotnost			Přírůstek		Výška v kříži	
		120 d	210 d	365 d	v testu	životní	v 365 d	při ZV		120 d	210 d	365 d	v testu	životní	v 365 d	při ZV
Aberdeen angus – OPB	1	229	372	613	1625	1527	136	140	1	229	372	613	1625	1527	136	140
Aberdeen angus – u chovatele	2	243	358	555	0	1446	136	138	2	243	358	555	0	1446	136	138
ABERDEEN ANGUS	3	238	363	574	542	1473	136	138	3	238	363	574	542	1473	136	138
Blonde d'Aquit. – OPB	6	212	323	557	1610	1412	139	142	6	212	323	557	1610	1412	139	142
Blonde d'Aquit. – u chovatele	1	225	333	538	0	1360	135	138	1	225	333	538	0	1360	135	138
BLONDE d'AQUITAINE	7	214	324	555	1380	1404	138	141	7	214	324	555	1380	1404	138	141
Belg. modrobílé – OPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belg. modrobílé – u chovatele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BELGICKÉ MODROBÍLÉ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GALLOWAY – u chovatele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gasconne – OPB	1	168	284	489	1416	1235	132	132	0	0	0	0	0	0	0	0
Gasconne – u chovatele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GASCONNE	1	168	284	489	1416	1235	132	132	0	0	0	0	0	0	0	0
Hereford – OPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hereford – u chovatele	1	156	284	488	0	1249	123	123	1	156	284	488	0	1249	123	123
HEREFORD	1	156	284	488	0	1249	123	123	1	156	284	488	0	1249	123	123
Charolais – OPB	4	199	306	571	1400	1398	140	140	2	195	298	582	1683	1516	143	144
Charolais – u chovatele	2	221	355	559	0	1422	66	138	2	221	355	559	0	1422	66	138
CHAROLAIS	6	207	322	567	933	1406	115	139	4	208	327	570	842	1469	105	141
Limousine – OPB	7	192	307	556	1888	1415	136	138	6	195	311	563	1916	1430	136	137
Limousine – u chovatele	5	186	290	487	0	1263	78	132	2	189	285	496	0	1281	0	135
LIMOUSINE	12	190	300	527	1101	1352	112	135	8	193	304	546	1437	1393	102	137
Masný simentál – OPB	6	232	331	583	2290	1577	135	141	5	240	336	593	2378	1610	136	141
Masný simentál – u chovatele	9	217	349	612	0	1573	107	141	8	217	351	627	0	1618	104	141
MASNÝ SIMENTÁL	15	223	342	601	916	1575	118	141	13	226	345	614	915	1615	116	141
Piemontese – OPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Piemontese – u chovatele	2	192	300	441	0	1087	133	133	1	187	294	458	0	1135	132	132
PIEMONTESE	2	192	300	441	0	1087	133	133	1	187	294	458	0	1135	132	132
Salers – OPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Salers – u chovatele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SALERS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SHORTHORN – u chovatele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aubrac – OPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aubrac – u chovatele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AUBRAC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WAGYU – u chovatele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andorský hnědý – OPB	1	199	316	574	1725	1447	134	135	1	199	316	574	1725	1447	134	135

Průměrné ceny dle plemen III. turnus 2012

Plemeno	Dražba a ceny				
	Do dražby	Vyv. cena	Prodáno	Prodejní	%
	ks	Kč	ks	Kč	prodaných
Aberdeen angus	1	71 000	0	0	0,0 %
Blonde d'Aquitaine	6	74 667	5	74 600	83,3 %
Belgické modrobílé	0	0	0	0	0,0 %
Gasconne	0	0	0	0	0,0 %
Hereford	0	0	0	0	0,0 %
Charolais	2	72 000	1	79 000	50,0 %
Limousine	5	82 000	4	85 500	80,0 %
Masný simentál	3	78 333	3	90 323	100,0 %
Piemontese	0	0	0	0	0,0 %
Salers	0	0	0	0	0,0 %
Aubrac	0	0	0	0	0,0 %
Andorský hnědý	1	70 000	0	0	0,0 %
Průměr III. turnus 2012	18	76 556	13	81 923	72,2 %

Růstová schopnost býků v odchovu v roce 2012 dle plemen – nápočet 2012

Plemeno	ks	Býci v odchovu 2012							ks	Býci vybraní do plemenitby 2012						
		Hmotnost			Přírůstek		Výška v kříži			Hmotnost			Přírůstek		Výška v kříži	
		120 d	210 d	365 d	v testu	životní	v 365 d	při ZV		120 d	210 d	365 d	v testu	životní	v 365 d	při ZV
Aberdeen angus – OPB	149	206	322	536	1693	1397	133	136	118	208	327	548	1739	1430	133	136
Aberdeen angus – u chovatele	133	197	312	521	0	1359	132	134	98	200	317	534	0	1392	133	134
ABERDEEN ANGUS	282	202	317	529	1693	1379	132	135	216	204	323	542	1739	1413	133	135
Blonde d'Aquit. – OPB	51	206	325	532	1627	1373	136	141	42	207	328	541	1657	1391	137	141
Blonde d'Aquit. – u chovatele	24	208	322	497	0	1258	134	138	18	211	324	507	0	1290	134	138
BLONDE d'AQUITAINE	75	206	324	521	1627	1336	135	140	60	208	327	530	1657	1361	136	140
Belg. modrobílé – OPB	4	162	277	424	783	985	120	126	2	166	287	468	741	1063	121	127
Belg. modrobílé – u chovatele	3	171	289	470	0	1137	0	125	2	170	287	460	0	1074	0	126
BELGICKÉ MODROBÍLÉ	7	166	282	443	783	1050	120	125	4	168	287	464	741	1068	121	126
GALLOWAY – u chovatele	10	0	250	355	0	898	117	121	9	0	254	355	0	899	117	122
Gasconne – OPB	10	207	312	522	1497	1342	134	135	9	211	315	526	1506	1354	134	136
Gasconne – u chovatele	18	203	318	478	0	1215	128	132	12	207	325	492	0	1270	129	132
GASCONNE	28	204	316	494	1497	1260	130	133	21	209	320	506	1506	1306	131	134
Hereford – OPB	25	191	305	520	1531	1349	132	136	23	192	304	519	1537	1350	132	136
Hereford – u chovatele	13	184	299	484	0	1280	130	131	9	184	306	509	0	1353	131	133
HEREFORD	38	188	303	508	1531	1325	131	134	32	190	305	516	1537	1351	131	135
Charolais – OPB	390	211	329	556	1746	1447	134	138	271	210	331	560	1788	1465	134	138
Charolais – u chovatele	105	206	330	540	0	1384	134	137	73	209	332	554	0	1425	134	138
CHAROLAIS	495	210	329	553	1746	1433	134	137	344	210	331	559	1788	1456	134	138
Limousine – OPB	119	202	313	504	1506	1301	133	138	101	203	315	510	1538	1318	133	138
Limousine – u chovatele	81	198	314	514	0	1331	133	135	64	199	318	523	0	1363	134	137
LIMOUSINE	200	200	314	508	1506	1313	133	137	165	202	316	515	1538	1335	134	137
Masný simentál – OPB	280	213	340	569	1741	1476	137	140	218	214	344	579	1803	1507	137	141
Masný simentál – u chovatele	63	213	347	558	0	1436	137	139	46	218	355	586	0	1508	138	140
MASNÝ SIMENTÁL	343	213	341	567	1741	1469	137	140	264	215	346	580	1803	1508	137	141
Piemontese – OPB	20	198	306	475	1397	1223	131	135	14	201	310	478	1443	1244	131	135
Piemontese – u chovatele	14	173	264	428	0	1067	127	131	7	174	268	445	0	1114	128	131
PIEMONTESE	34	188	288	456	1397	1159	130	133	21	192	296	467	1443	1201	130	134
Salers – OPB	4	199	304	531	1385	1358	138	142	4	199	304	531	1385	1358	138	142
Salers – u chovatele	13	188	306	498	0	1257	139	141	7	192	313	504	0	1285	140	142
SALERS	17	191	305	505	1385	1280	139	141	11	195	310	514	1385	1311	139	142
SHORTHORN – u chovatele	5	197	311	433	0	1057	129	131	2	208	313	475	0	1227	130	136
Aubrac – OPB	4	183	298	484	1656	1286	127	132	3	182	295	490	1705	1306	128	132
Aubrac – u chovatele	3	186	296	487	0	1220	127	130	2	198	307	507	0	1284	131	130
AUBRAC	7	184	297	485	1656	1258	127	131	5	188	300	497	1705	1297	129	131
WAGYU – u chovatele	4	71	245	344	0	853	122	134	4	71	245	344	0	853	122	134
Andorský hnědý – OPB	1	199	316	574	1725	1447	134	135	1	199	316	574	1725	1447	134	135

Průměrné ceny dle plemen – nápočet 2012

Plemeno	Dražba a ceny				
	Do dražby	Vyv. cena	Prodáno	Prodejní	%
	ks	Kč	ks	Kč	prodaných
Aberdeen angus	128	72 320	57	86 035	44,5 %
Blonde d'Aquitaine	45	72 978	27	79 815	60,0 %
Belgické modrobílé	2	95 000	2	96 000	0,0 %
Gasconne	5	68 000	1	72 000	0,0 %
Hereford	19	69 105	12	78 500	63,2 %
Charolais	237	70 945	96	81 740	40,5 %
Limousine	95	72 779	39	78 667	41,1 %
Masný simentál	181	71 481	78	77 833	43,1 %
Piemontese	12	73 167	3	71 000	25,0 %
Salers	1	70 000	0	0	0,0 %
Aubrac	1	80 000	0	0	0,0 %
Andorský hnědý	1	70 000	0	0	0,0 %
Průměr rok 2012	727	71 730	315	80 838	43,3 %

Kompletní výsledky výběru plemenných býků jsou k dispozici na webových stránkách svazu v sekci „Odchovny/statistika“

Naskladnění OPB I. a II. turnus

Býci narození 1. 10. 2011 – 31. 12. 2011

Turnus	Místo odchovu	Plemeno													Celkem
		AA	BA	BM	GS	HE	CH	LI	MS	PI	PP	SA	UU	WA	
I.	OPB Cunkov	3	3	0	1	3	29	27	10	2	1	1	0	0	80
	OPB Janovice	2	0	0	0	5	9	0	4	0	0	0	0	0	20
	OPB Měcholupy	1	0	0	0	0	10	5	5	1	0	0	0	0	22
	OPB Osík	0	0	0	0	0	32	0	2	0	0	1	0	0	35
	u chovatele	0	0	0	0	0	10	9	6	0	0	0	0	1	26
	Celkem I. turnus	6	3	0	1	8	90	41	27	3	1	2		1	183
II.	OPB Benešov	4	0	0	0	10	43	10	46	10	0	0	0	0	123
	OPB Cunkov	39	14	1	3	8	20	33	28	5	0	3	0	0	154
	OPB Grygov	7	8	0	0	0	24	1	6	0	0	0	0	0	46
	OPB H. Jadruž	0	0	0	0	0	16	0	5	0	0	0	0	0	21
	OPB Janovice	3	0	0	0	3	10	0	12	0	0	0	0	0	28
	OPB Kundratice	11	0	0	0	0	18	13	10	0	0	0	0	0	52
	OPB Měcholupy	12	4	0	0	0	7	0	23	0	0	0	0	0	46
	OPB Osík	20	8	0	0	1	56	20	5	2	1	0	3	0	116
	Celkem II. turnus	96	34	1	3	22	194	77	135	17	1	3	3	0	586
	CELKEM	102	37	1	4	30	284	118	162	20	2	5	3	1	769

Termíny základních výběrů a dražeb v roce 2013

I. turnus – Býci narození 1. 10. 2011 – 31. 12. 2011 na OPB

Den	Datum	Začátek	OPB, chovatel	ks	Plemena	Dražba
Pondělí	18. 2. 2013	9,00	OPB Cunkov	40	CH, BA, HE, PI, PP, SA	hodinu po skončení ZV
Úterý	19. 2. 2013	9,00	OPB Cunkov	40	LI, MS, AA	hodinu po skončení ZV
Středa	20. 2. 2013	9,00	OPB Měcholupy	22	CH, LI, MS, AA, PI	hodinu po skončení ZV
Čtvrtek	21. 2. 2013	9,00	OPB Osík	35	CH, MS, SA	hodinu po skončení ZV
Pátek	22. 2. 2013	9,00	OPB Janovice	20	CH, HE, MS, AA	hodinu po skončení ZV

II. turnus – Býci narození 1. 1. 2012 – 31. 3. 2011 na OPB

Den	Datum	Začátek	OPB, chovatel	ks	Plemena	Dražba
Pátek	19. 4. 2013	9,00	OPB Kundratice	52	CH, LI, AA, MS	hodinu po skončení ZV
		16,00	OPB H. Jadruž	21	CH, MS, SA	hodinu po skončení ZV
Pondělí	22. 4. 2013	9,00	OPB Benešov	43	CH	hodinu po skončení ZV
Úterý	23. 4. 2013	9,00	OPB Benešov	46	MS	hodinu po skončení ZV
Středa	24. 4. 2013	9,00	OPB Benešov	34	LI, PI, HE, AA	hodinu po skončení ZV
Čtvrtek	25. 4. 2013	9,00	OPB Grygov	46	CH, BA, AA, MS, LI	hodinu po skončení ZV
Pátek	26. 4. 2013	9,00	OPB Osík	56	CH	hodinu po skončení ZV
Pondělí	29. 4. 2013	9,00	OPB Janovice	28	MS, CH, HE, AA	hodinu po skončení ZV
Úterý	30. 4. 2013	9,00	OPB Cunkov	52	AA, HE, PI	hodinu po skončení ZV
Čtvrtek	2. 5. 2013	9,00	OPB Cunkov	50	LI, BA, SA	hodinu po skončení ZV
Pátek	3. 5. 2013	9,00	OPB Cunkov	52	MS, CH, GS, BM	hodinu po skončení ZV
Pondělí	6. 5. 2013	9,00	OPB Osík	60	LI, AA, BA, MS, UU, PI, PP	hodinu po skončení ZV
Úterý	7. 5. 2013	9,00	OPB Měcholupy	46	MS, AA, CH, BA	hodinu po skončení ZV

Veškeré informace vztahující se k výběrům plemenných býků najdete na internetových stránkách svazu www.cschms.cz (sekce odchovny PB)

Galerie nejlépe hodnocených býků – III. turnus

UBU MOF – ZAH 002 – chovatel Montážně obchodní firma s.r.o., 70 b., OPB Cunkov, 19. 10. 2012

ULMAR P – ZSI 947 – chovatel Petr Káňa, 76 b., OPB Cunkov, 19. 10. 2012

UTARD MOF – ZLM 052 – chovatel Montážně obchodní firma s.r.o., 80 b., OPB Cunkov, 19. 10. 2012

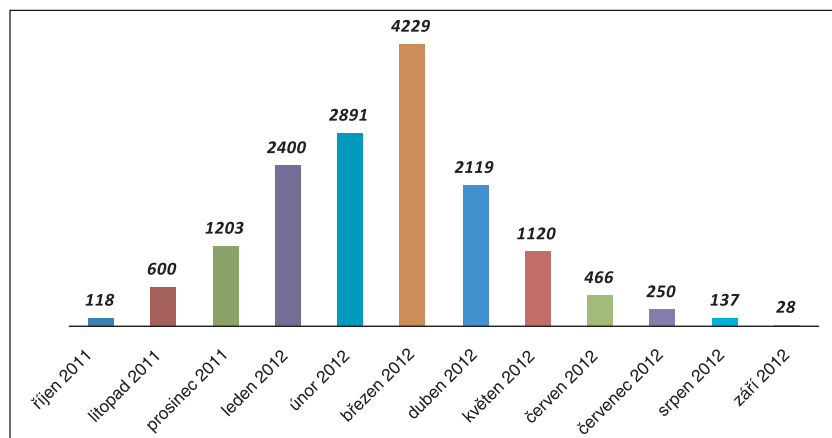

ÚKAZ Z NOVĚ VODY V – ZSI 944 – chovatel Reinold Manfred, Stará Červená Voda, 81 b.

Foto: Vít Čepelák, Pavel Kácer

Výsledky kontroly užitečnosti za období 1. 10. 2011 – 30. 9. 2012

Telení dle měsíců

Počet narozených telat v KUMP od 1. 10. 2011 – 30. 9. 2012

KUMP	nar. telat	z toho			
		býků	jalovic	MN	MN%
celkem	15561	7353	7535	673	4,32%

Počet narodených telat v období od 1. 10. 2011–30. 9. 2012

Plemeno	nar. telat	z toho				snadnost porodů v %			
		býků	jalovic	MN	MN %	1	2	3	4
Belgické modrobílé									
B 50–99 %	68	28	40		0,0 %	97,1 %	1,5 %	1,5 %	0,0 %
B100	25	15	10		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %
Bazadaise									
BB100	4	1	3		0,0 %	75,0 %	25,0 %	0,0 %	0,0 %
Andorské hnědé									
DD100	2	2			0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Highland									
E 50–99 %	18	11	7		0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
E100	225	113	104	8	3,6 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Aberdeen angus									
G 50–99 %	198	86	109	3	1,5 %	98,0 %	1,5 %	0,5 %	0,0 %
G100	2786	1382	1284	120	4,3 %	96,1 %	2,7 %	1,3 %	0,0 %
Gasconne									
K 50–99 %	32	12	19	1	3,1 %	96,9 %	0,0 %	3,1 %	0,0 %
K100	410	190	204	16	3,9 %	92,7 %	5,9 %	1,5 %	0,0 %
Rouge des Prés									
MM100	1	1			0,0 %	0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %
Piemontese									
P 50–99 %	258	129	113	16	6,2 %	95,3 %	0,4 %	4,3 %	0,0 %
P100	235	104	123	8	3,4 %	93,2 %	3,0 %	3,0 %	0,9 %
Parthenaise									
PP 50–99 %	1	1			0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
PP100	17	10	7		0,0 %	70,6 %	29,4 %	0,0 %	0,0 %
Blonde d'Aquitaine									
Q 50–99 %	155	87	65	3	1,9 %	91,0 %	4,5 %	4,5 %	0,0 %
Q100	508	229	244	35	6,9 %	81,9 %	15,6 %	2,2 %	0,4 %
Masný simental									
S 50–99 %	1050	507	512	31	3,0 %	97,6 %	1,0 %	1,4 %	0,0 %
S100	1670	851	767	52	3,1 %	93,1 %	5,6 %	1,3 %	0,1 %
Shorthorn									
SS 50–99 %	11	4	7		0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
SS100	46	21	25		0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Charolais									
T 50–99 %	1476	689	731	56	3,8 %	92,1 %	6,7 %	1,2 %	0,0 %
T100	3834	1752	1835	247	6,4 %	84,6 %	13,0 %	2,0 %	0,5 %
Hereford									
U 50–99 %	134	42	82	10	7,5 %	98,5 %	0,7 %	0,7 %	0,0 %
U100	473	156	295	22	4,7 %	92,4 %	5,1 %	2,5 %	0,0 %
Aubrac									
UU100	31	15	16		0,0 %	71,0 %	29,0 %	0,0 %	0,0 %
Vosgienne									
VV100	3	3			0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Galloway									
W 50–99 %	4	2	2		0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
W100	199	86	109	4	2,0 %	99,5 %	0,0 %	0,5 %	0,0 %
Wagyu									
WA 50–99 %	27	12	15		0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
WA100	12	10	2		0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Limousine									
Y 50–99 %	374	184	181	9	2,4 %	93,9 %	6,1 %	0,0 %	0,0 %
Y100	1181	578	574	29	2,5 %	93,0 %	5,6 %	0,8 %	0,6 %
Salers									
Z 50–99 %	3	2	1		0,0 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Z100	90	38	49	3	3,3 %	100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Přepočtené hmotnosti 120, 210 dní

Plemeno	hmotnost ve věku										
	při narození (kg)			120 dní (kg)				210 dní (kg)			
	býci	jalovice	MN	býci		jalovice		býci		jalovice	
				ks	kg	ks	kg	ks	kg	ks	kg
Belgické modrobílé											
B 50–99 %	43	40		5	158	14	166	6	246	13	269
B100	46	44		11	170	8	157	4	266	5	229
Bazadaise											
BB100	50	37		1	170	3	157	1	330	3	226
Andorský hnědý skot											
DD100	38			0	0	0	0	0	0	0	0
Highland											
E 50–99 %	31	28		2	119	1	118				
E100	30	28	26	5	116	7	116	11	197	14	174
Aberdeen Angus											
G 50–99 %	36	34	39	62	189	86	177	57	299	67	274
G100	37	34	37	923	186	857	173	763	292	720	271
Gasconne											
K 50–99 %	44	40	60					12	283	19	258
K100	36	34	44	110	170	98	159	79	269	79	249
Rouge des Prés											
MM100	40			0	0	0	0	1	229		
Piemontese											
P 50–99 %	40	36	47	11	178	8	166	91	248	13	272
P100	40	36	50	54	173	38	165	55	264	24	248
Parthenais											
PP 50–99 %	40			1	164			1	297		
PP100	40	35		9	165	3	140	9	285	6	235
Blonde d'Aquitaine											
Q 50–99 %	44	40	52	175	205	191	186	46	306	23	308
Q100	43	41	40	89	182	77	166	128	287	142	257
Masný simental											
S 50–99 %	41	38	43	89	183	77	174	201	297	141	287
S100	42	40	41	653	193	460	184	490	313	369	290
Shorthorn											
SS 50–99 %	36	36				7	155			14	275
SS100	40	38		3	178	7	168	1	306	1	224
Charolais											
T 50–99 %	43	39	44	285	187	297	177	366	301	401	279
T100	44	41	43	1386	184	1445	172	988	298	1191	272
Hereford											
U 50–99 %	38	34	37	9	141	15	139	20	257	17	239
U100	38	37	39	107	169	196	165	97	268	188	258
Aubrac											
UU100	42	39		12	189	15	160	12	308	15	252
Vosgienne											
VV100	35			2	167			2	298		
Galoway											
W 50–99 %	29	28						1	231	1	218
W100	34	32	31	27	144	30	144	20	232	29	225
Wagyu											
WA 50–99 %	32	32		5	192	8	162	6	294	7	259
WA100	32	30		10	154	2	122	4	286	1	217
Limousine											
Y 50–99 %	42	40	45	54	184	61	178	76	286	95	273
Y100	41	39	38	478	189	471	176	300	300	302	273
Salers											
Z 50–99 %	42	38									
Z100	36	35	33	28	189	31	170	20	307	31	270

Hovězí svíčková s bylinkovou krustou, chřestem a bolzánskou omáčkou

Copak v sobě skrývá bolzánská omáčka? Je to lehce pikantní vaječná, majonézovo-jogurtová chuť, osvěžená citronovou šťávou, hořčicí a pažitkou – skvělý doplněk ke šťavnatému masu s vůní rozmarýnu, šalvěje a parmezánu.

Na čtyři porce budeme potřebovat:

- 800 g hovězí svíčkové
- mletý pepř
- rozmarýn
- šalvěj
- olivový olej

Maso vcelku opepříme. Šalvěj s rozmarýnem nasekáme, smícháme s trochou olivového oleje a v bylinkách obalíme maso, necháme odležet. Maso opečeme zprudka na oleji ze všech stran. Přípravu masa dokončíme v troubě těsně před podáváním – na maso poklademe plátky bylinkového másla (viz níže) a v rozpálené troubě na maximum zprudka a krátce zapečeme. Maso poté naporcujeme a podáváme s bolzánskou omáčkou (viz níže) a chřestem.

Parmezánské máslo:

- 60 g másla
- 30 g strouhanky
- 30 g strouhaného parmezánu
- 1 lžice hořčice
- mletý pepř a sůl

Máslo promícháme se strouhankou, parmezánem, hořčicí, pepřem a solí. Z máslové směsi vytvoříme váleček, zabalíme do folie, dobře utáhneme a dáme do lednice ztuhnout.

Bolzánská omáčka:

- 4 natvrdo vařená vejce
- 100 g majonézy
- 2 lžice bílého jogurtu
- 2 lžičky hořčice
- 1 lžička citronové šťávy
- 2 lžice pažitky
- mletý pepř a sůl

Vejce oloupeme, oddělíme žloutky od bílků. Žloutky rozmačkáme, smícháme s citronovou šťávou, olejem, solí, hořčicí a majonézou. Do směsi vmícháme na drobné kostičky nakrájený bílek a nesekanou pažitku.

Chřest (8 ks) uvaříme ve vodě se solí, citronovou šťávou nebo vinným octem.

Přejeme vám dobrou chuť!
www.klucivakci.cz

LIVE STOCK
VÝSTAVA
ZVÍŘAT

NÁRODNÍ VÝSTAVA HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT A ZEMĚDĚLSKÉ TECHNIKY

27.–30.6.2013 BRNO – VÝSTAVIŠTĚ

Souběžně probíhá:

PROPET

Spolupodatelé:

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

AGROKAMORA
Česká republika

Zemědělský svaz
České republiky

www.vystavazvirat.cz

BVV

Veletrhy
Brno

ČESKÝ SVAZ CHOVATELŮ MASNÉHO SKOTU
TĚŠNOV 17, 117 05 PRAHA 1
TEL.: 221 812 865 • E-MAIL: INFO@CSCHMS.CZ
WWW.CSCHMS.CZ